

Gd. ii

Digitized by the Internet Archive
in 2010 with funding from
Research Library, The Getty Research Institute

DE ALCHEMIA

DIALOGI II.

Quorum prior, Genuinam librorū Gebri sententiam,
de industria ab authore celatam, & figurato sermone
inuolutam reteggit, & certis argumentis probat.
Alter Raimundi Lullij Maioricani, Myſteria in lucem
producit.

Quibus præmittuntur, pro-
positiones centum uiginti nouem, idem argumen-
tum compendioſa breuitate complectentes.

Norimbergæ apud Iohan. Petreium,
Anno M. D. XLVIII.

TYPOGRAPHVS LECTORI

Salutem.

Didi superioribus annis, aliquot Gebri atq;
Raimundi Lullij opuscula de Alchemia, quæ
utraq; longe aliud habent in recessu, quàm
prima fronte præ se ferant, Vnde facile fieri
potest, ut non modo rudes, uerum etiam paulo doctio-
res in illis intelligendis, cæcutiant, & à uero scopo aber-
rent. Quod cum minime fieri uelim (nam prodesse, non
obesse cupio.) statui hos dialogos eius artis studiosis
communicandos esse, quorum ductu ceu filo quodam
freti, hunc Labyrinthum audacter ingrediātur, & salui
regrediantur. Author enim eorum, quisquis fuit, tanta
diligentia atq; industria non modo libellos illos per-
scrutatus est, uerum etiam res ipsas experiundo tracta-
uit. Vt etiam si non omnia illorum myſteria eruerit (su-
perbum enim esset id asseuerare) plurimum tamen eru-
ditis ad intelligendos & obseruandos illorum figuratos
sermones contulerit, ut quædam etiam ipsi, eius exem-
plo sint inuenturi. Indoctioribus autem in hoc
profuerit, ut ostendendo, in hac arte, longe
aliud quàm uerba sonent, significari, eos
absterreat, ne se arti, cui idonei non
sunt, in suam perniciem immer-
gant. Vale.

EXPOSITIO³

LIBRORVM GEBRI ET RAL
mundi, ex Tuscanico idiomate traducta.

Centum uiginti nouem propositiones Gebri ac
Lullij, libris recte intelligendis conduci-
biles, incerto Authore.

I.

Eber ingeniose suos libros conscripsit, sermo-
ne tali, qui prudentes minime lateret, medio-
cribus profundissimus esset, Ignorantibus autē
& imperitis utrosq; terminos irreferabiliter
concluderet, una & eadem traditione.

2 ¶ Vili precio ad finem perducitur opera-
tio hæc.

3 ¶ Principia naturæ etiam huius magisterij principia sunt.

15 4 ¶ Qui non habuerit ingenium naturale, & animam per-
scrutantem subtiliter principia naturalia, & naturæ fundamen-
ta, & artificia, quæ consequi naturam possint, in suæ actionis
proprietatibus, non inueniet huius preciosissimæ scientiæ ue-
ram radicem.

20 5 ¶ Principiorum naturalium Metallorum, triplex est diffes-
rentia. Sunt enim quædam remotissima, quædam remota, siue
media mineralia, alia uero immediata.

6 ¶ Omnia metalia ex Sulphure & Vitriolo generantur.

25 7 ¶ Argentum uiuum, & Sulphur commune, non sunt prin-
cipia metallorum.

8 ¶ Materia prima, in hac arte, ea dicitur, quæ proxime ac-
cedit ad naturam metallicam.

9 ¶ Vitriolum proxime accedit ad naturam metallicam,

A ij

quia

*intelligit Alex
curius philosoph.
lib. 12.
et sulphur non commune, sed
præc.*

quia sulphureum est, & in se habet uirtutem mineralem, ut conuertatur in metallum.

10 ¶ Virtus mineralis, generandi metalla, est in sulphure loto, sine quo metalla nunquam generari possunt.

11 ¶ Hæ res, quæ naturam salis & aluminis habent, tantummodo solubiles sunt.

12 ¶ Ex uitriolo soluto duplex fumus resoluitur, & hi duo fumia Philosophis Sulphur & Mercurius dicuntur.

13 ¶ Sulphuris species, in metallis uirtutem proximam acquirunt metallationi.

14 ¶ A metallis imperfectis diuersa uitriola accipimus, nobis & utilia & necessaria.

15 ¶ Species sulphuris preparata, aptissima res sunt, ut ipsorum argentum uiuum, in Mercurium, aurum, siue argentum conuertant.

16 ¶ Quando uapores exhalantes cadunt in certam terram rubram, conuertuntur in argentum uiuum commune.

17 ¶ Quum duplex fumus, penetrando per saxa, sulphur inuenit, ipsum soluit, & ipsi commiscetur firmiter, & per successiuam decoctionem in minera, conuertitur in metallum.

18 ¶ Omnia metalla, ex eadem & simili materia generantur. Diuersitas autem inter ipsa, procedit ex diuersitate, loci mineralis, & ex diuersis accidentibus, & contrarietate sulphuris loti, & diuersa digestionem.

19 ¶ Omnia accidentia, materia radicali superuenientia, possunt remoueri, facturi uerum Elixir, quod metallum est plus perfectum, necesse est, illud fieri ex proprio semine naturæ.

20 ¶ Elementa lapidis Philosophorum, naturam propinquam, conuertendi se in metallum, adepta sunt, quod elementis aliarum rerum minime conuenit.

21 ¶ Vitriolum commune, principium remotum est ab arte.

22 ¶ Principia artis, non sunt in rebus uegetabilibus, siue animatis, neque in his rebus, quæ ab his sumuntur, quia aliena sunt à natura metallorum,

Sulphur.

- 23 ¶ Sulphur, & argentum uiuum commune, non sunt principia naturæ, ergo neq; artis principia erunt.
- 24 ¶ Sulphur solum non potest generare neq; Metallum neq; Elixir.
- 25 ¶ Qui ita nouerit præparare Sulphur, ut Metallis commisceri & uniri possit, maximum naturæ secretū tenebit, & uiam breuem perfectionis ingressus est.
- 26 ¶ Elixir fit duobus modis, ut per calcinationem & solutionem, & sine calce & distillatione. *cc notab.*
- 27 ¶ Argentum uiuum, suis Sulphuribus coniunctum, & coagulari & fixum reddi potest.
- 28 ¶ Argentum uiuum cum solis herbis non redditur fixum.
- 29 ¶ Nostrium argentū uiuum, siue Mercurius noster, sal est, uirtutem habens ueræ calcis.
- 30 ¶ Mercurius, siue argentum uiuum metallorum, per calcinationem conuertitur in sal.
- 31 ¶ In corporibus metallicis sunt duæ sulphureitates.
- 32 ¶ Nostrium Arsenicum, sulphure & argento uiuo participat, quare Hermaphroditon appellant, attamen per se non potest metallum aut Elixir generare.
- 33 ¶ Tutia fumus albus est, nostri Iouis, propterea cupro colorem citrinum inducit.
- 34 ¶ Sulphur & argentum uiuum redduntur fixa, per conuersionem in terram, & sine hac conuersione.
- 35 ¶ Sulphur cum suo sale & aceto calcinatur & lauatur.
- 36 ¶ Noster Iuppiter & Saturnus sales sunt simul iuncta, ante distillationem.
- 37 ¶ Sulphur in præparatione plures supra sese pelliculas creat.
- 38 ¶ Sub Marchasitæ nomine Geber de lapide philosophorum loquitur.
- 39 ¶ Vasa putrefactionis, & præparationis sulphuris, similia sunt & eadem, hoc est, in fundo plana.
- 40 ¶ Artis principia inueniuntur in metallis.
- 41 ¶ Elixir, & lapis Philosophorum, uegetabiles & animales, & minerales sunt.

- 42 ¶ Necessarium est, ut inueniatur medicina metallica, quæ
imperfecta metalla transmutare possit in uerū aurum & argentū.
- 43 ¶ Metalla pfectissime transmutari possunt, unū in alterū,
- 44 ¶ Ars plerunq̃ uincit naturæ operationem.
- 45 ¶ In uno solo lapide, consistit totū magisteriū huius artis. 5
- 46 ¶ In generatione metallorum & Elixir, sulphur semini pa-
terno simile est, Argentum uiuum uero fœmineo menstruo.
- 47 ¶ Lapis Philosophorum, habet in se omnem naturalem
præparationem, & totum hoc, quod ad perfectionē requiritur.
- 48 ¶ Elixir, aurum potabile, quinta essentia, & semen, ex eadē 10
materia sunt.
- 49 ¶ Opinio quorundam : qui Elixir fieri uolebant ex auro
communi.
- 50 ¶ Elixir ex auro communi fieri non potest, quia ipsius sul-
phur iam ad ultimum, permanentemq̃ tincturam peruenit, & 15
ipsius tinctura hoc non excedit, quod sibi necessarium erat.
Propterea aurum & completum & determinatum dicitur, neq̃
(ut maxime necessarium erat) debitè ad primam materiam
reduci potest.
- 51 ¶ Humidum radicale, in cæteris metallis æque uirtuos- 20
sum, incorruptum & incombustibile est, ut auri.
- 52 ¶ In lapide Philosophorum, aurum & argentum sunt in
potentia & uirtute.
- 53 ¶ Per corpora perfecta Geber sulphuris præparati species
intelligit. 25
- 54 ¶ Aurum Philosophorum, & aurum potabile, sulphur sub-
tilissimum radicale sunt, quod anima dicitur.
- 55 ¶ Fumus albus, in suo uentre fumum rubrum portans, est
uera quinta essentia.
- 56 ¶ Quinta essentia, actu nullam qualitatem habet clemētalem. 30
- 57 ¶ Aqua uitæ Philosophorū, è lapide Philosophorū descendit.
- 58 ¶ Sulphur, mediante igne, dulcorat aquam amaram.
- 59 ¶ Cælum nostrum ornari debet Sole nostro & stellis.
- 60 ¶ Nostri quinta essentia, uarijs nominibus appellatur per
nicio-

nicioforum & ferocium animalium, ut urfi, leonis. & similitum. 7

61 ¶ Aquæ coagulâtes & figentes, duæ sulphuris sunt species, Veneris & Martis nomine designatæ.

62 ¶ Vitri nomine in ista arte sæpe sulphur intelligitur.

63 ¶ Differentia est inter coagulationem quintæ essentia, & fixum Elixir. Operantur enim diuerfos effectus.

64 ¶ In medicina potabili pars animalis habetur.

65 ¶ In omni metallo singula Philosophorū metalla cōtinent̃.

66 ¶ In ista arte necesse est, occultum manifestari, & manifestum occultari.

67 ¶ Cum præcipitur, corpora in aquam esse resoluenda: intelliguntur species sulphuris.

68 ¶ Præter sulphur & argentum uiuum, non sunt alia Philosophorum metalla.

69 ¶ Ars imitatur naturam in multis rebus.

70 ¶ Sulphur rubrum, ut uinum, quando calcinatione nigrescit, nigrum nigro nigrius dicitur.

71 ¶ A colore nigro ad albedinem, multi & uarij colores apparent in sulphure.

72 ¶ Elixir primo fit nigrum, secundo dealbatur, postea colorem citrinum assumit, ultimo uero rubrum.

73 ¶ Elixir coagulatur in forma oui.

74 ¶ Nigredo durat quadraginta dies.

75 ¶ Veteres, sub uelo fabularum poeticarum, occultauerunt hanc artem.

76 ¶ Sub fabula Herculis & Anthei, occultauerunt præparationem sulphuris.

77 ¶ Dixerunt ueteres, Iouem sese conuertisse in pluuiam auream, hac fabula occultantes distillationē auri philosophici.

78 ¶ Per Argi oculos, in Pauonis caudam conuersos, significarunt nostrum sulphur, quod de colore in colorem mutatur.

79 ¶ Sub Orpheï fabula, occultauerunt dulcedinem quintæ essentia, & auri potabilis.

80 ¶ Si Empedocli credimus, occultauerunt ueteres totam huius

huius artis praxin, sub fabula Pirrhi & Deucalionis.

81 ¶ Sub fabula de Gorgone, qui omnes se conspicientes in lapides conuertebat, occultauerunt fixationem Elixir.

82 ¶ Distillationem occultantes dixerunt, Iouem conuersum in Aquilam, subuolasse cum Ganymede in cœlum.

83 ¶ Sub fabula Dedali & Icari, putrefactionem & distillationem occultauerunt.

84 ¶ Distillationem, auri Philosophorum, occultauerunt, dicentes, ramo aureo exciso, aliū statim subnasci similiter aureū.

85 ¶ Hanc distillationem occultauerunt etiā, dicendo: Io-
uem patris sui Saturni genitalia excidisse.

86 ¶ Aqua Mercurialis currus est Phaetontis.

87 ¶ Per Mineruam armatam, intellexerunt eam aquam distillatam, quæ partem habeat subtilissimi sulphuris, quod sulphur ferrum dicitur.

88 ¶ Per Vulcanū, q Mineruam sequitur, significatur sulphur, quod hanc aquam sequitur, & suum sal in putrefactione.

89 ¶ Per nubem spissam, cum qua Iupiter circumdedit Io, significatur pellicula in coagulatione Elixir apparens.

90 ¶ Pelliculæ nigræ, apparentes in calcinatione sulphuris, sunt uela nigra, cum quibus Theseus rediit Athenas.

91 ¶ Sub nomine diluuij & generationis animalium, descriperunt distillationem, & generationem sulphuris.

92 ¶ Per Martem significarunt nostrum sulphur, & per Iunonem elementum aeris, & interdum elementum terræ.

93 ¶ Per Latonam, in Delo insula compressam à Ioue, significauerunt nostrum cuprum, quod in bocciam positum, Solem & Lunam generat, præparationem sulphuris occultauerunt, dicentes: Vulcanum propter deformitatem deiectum in insulam Lemnon.

94 ¶ Atalantos, hoc est aqua nostra uelocissima, & leuissima, cum sulphuribus & coagulatur & firmatur.

95 ¶ Boli, quibus Theseus ora Minotauri inuiscavit, sunt sulphuris species In Labyrintho, hoc est, in nostro uase, siue boccia, aquam mercurialem inuiscantes,

- 96 ¶ Per Phœnicem, qui semper reuiuiscit, intellexerunt multiplicationem Elixir.
- 97 ¶ Sub nomine & fabula Demogorgonis, occultauerunt materiam & praxin huius artis.
- 98 ¶ Chaos ueterum, est noster Saturnus.
- 99 ¶ Elixir ex argento fieri non potest.
- 100 ¶ Elixir fit ex metallis imperfectis.
- 101 ¶ Metalla imperfecta, media mineralia sunt.
- 102 ¶ Opinio illorū, qui Elixir ex plumbo cōmuni faciebāt.
- 103 ¶ Opinio quorundā, Elixir ex stagno faciendū affirmātes.
- 104 ¶ Elixir neq; ex stagno neq; ex plumbo communi fieri potest, cum sint immunda in radice.
- 105 ¶ Primus ordo præparationis est, secundus est fixationis, tertius uero multiplicationis Elixir.
- 106 ¶ Ex fecibus adustis extrahitur Mercurius noster, cum quo multiplicatio fit.
- 107 ¶ Cuprum, & ferrum commune, in eorum radice pura & munda sunt.
- 108 ¶ Elixir fieri non debet ex cupro communi.
- 109 ¶ Nostri cupri minera sal est, dictum Saturnus.
- 110 ¶ Opinio Elixir fieri non posse ex ferro communi.
- 111 ¶ Ex traditione Gebri, & omnium Philosophorum probatur amplius: Elixir fieri ex ferro communi.
- 112 ¶ Vas distillationis Mercurij, simile esse debet tabulæ planæ, aut paruæ concauitatis.
- 113 ¶ Elixir fit ex ferro communi, quod hoc plus sulphuris fixi habeat præ cæteris metallis, Et quod sui spiritus uirtuosiores sunt, & quod sua terrestreitas ab eo facile separetur, & facile ad materiam primam reducatur, & quod ipsius ferri Mercurius præparatus, suum sulphur melius à combustionē defendat, & quod hoc incompletū sit, & medium minerale, in quo extrema in uirtute continetur, & quod minera sit auri philosophici.
- 114 ¶ Antiqui Philosophi per uaria ænigmata & similitudines significauerunt, Elixir ex ferro componi,

115 ¶ Ferrum, hominem dixere ueteres, quòd habeat animā, corpus & spiritum.

116 ¶ Ferrum generatur in terra specialiter per uirtutem stellæ polaris.

117 ¶ Lapis ille, qui uili precio uenditur, ferrum est, si cæteris metallis comparaueris. 5

118 ¶ Ferrum uegetabile dicitur.

119 ¶ Fit Elixir ex lapide uilissimo.

120 ¶ Lapis uilissimus Philosophorum uegetabilis, animalis & mineralis est. 10

121 ¶ Elementorum separatio.

122 ¶ Ferri spuma, quæ à fabris ferrarijs abijcitur, uilissimus lapis Philosophorum est.

123 ¶ Humidum radicale, metallorum igne non aduritur.

124 ¶ Ex scriptis Gebri probatur, spiritus ex calce ferri, sublimandos esse. 15

125 ¶ Calx ferri, ignis uehementia conuersa in naturam Vitri coloris quasi uiridis, aut cælestini obscuri, siue Saphirini obscuri, uirtuosissimus Philosophorum lapis est.

126 ¶ Vitrum hoc, humidum radicale ferri est, uarijs Philosophorum sententijs probatur, lapidem, Philosophorum igne non aduri. 20

127 ¶ Ferrum à multa terrestreitate mundificatur, cum in naturam uitri reducitur.

128 ¶ Veteres Philosophi conuertebant uitrum in naturam metallicam. 25

129 ¶ Vitrum est maior lapis uilis, repertus & famosus &c.

FINIS,

DIALOGVS PRI¹¹

MVS, VERAM ET GENVINAM

librorum Gebri sententiam explicans.

Demogorgon, Geber.

5 DEMO: Salue magni Machumetis sapientissime nepos.

10 GEBER. Saluum te aduenisse gaudeo, Sed quæ causa est tam longinqui itineris?

15 DEMO: Naturalis & innata cupiditas, indagandi & cognoscendi profundissima naturæ secreta, quæ diuina mente ex abditissimis

naturæ arcanis eruta, per te docte quidem & ingeniose literis tradita sunt, Tanta uero sermonis obscuritate conscripta, ut etiã post grauissimos labores, & singularem studiorum assiduitatē, ad uerum sensum penetrare, & animi tui intentionem colligere

20 haud possim. Quamuis multum temporis, ad uirilem usq; ætatem, bona ex parte, in his rebus consumpserim, & in euoluendis tuis scriptis ferè 35 annos transegerim. Quare iam olim apud me constitutum erat, orbem terrarum mihi peragrandum, ut

25 tandē obueniret uir sapiens, qui hanc diuinam, secretissimamq; naturalis Philosophiæ partem ita teneret, ut me facile tam profundæ cogitationis posset facere participem. Verū in hac mea peregrinatiōe infinitos artifices audiebam, temerario ausu affirmantes; se intentionem tuam & uerissimum sensum tuorū scriptorum ad unguem cognouisse, præter laborem tamē & graue dispendiū nihil penitus consecutos, omnē culpam in te reñcien-

tes. Ego uero ex singulari amore erga te, quem semper colui reuerenter, & magnifeci, & famam & honorem tuum defendere non dubitauī, contra impudentissimorum detractorum futi-

les ac inanes oblocutiones & morsus. Sciebam enim, te cæteris omnibus, qui hanc subulissimam secretioris Philosophiæ partē aggressi sunt, cū apud ueteres tum recentiores, ab omnibus ueræ Philosophiæ studiosis præferri. Inde captus summo desiderio, uisendi te, & coram de hisce rebus differendi, meum iter ex Italia, huc in Persiam deflexi, maxime, ut apud te impetrarem, ut me in consortium & numerum tuorum discipulorum recipere non recusares. Tantum enim apud me discendi amor & studiū præualuit, ut neq; itineris longinquitas, neq; tot pericula subeunda, absterre me posse uiderentur, sed fortiter hæc contemnenda putarem.

G E B E R. Petis sanè honesta, desideriumq; tuum generosi animi certissimum indicium est. Quare non grauabor, te & in discipulorum & amicorum meorum numerum recipere. Feceris autem rem haud ingratam mihi, si eorum rationes, qui uanis oblocutiōibus meæ æstimationi detrahere student, indicaueris.

D E M O: Exorta est sæpe grauis uerborum concertatio inter nos, sceleratosq; tuæ famæ & nominis detractores, qui te acerbe accusabant & uituperabant, ex scriptis tuis se delusos & deceptos, supplantatosq; prædicantes, quod in hanc sententiam, in proœmio libri, summæ perfectionis, scripseris: Per Deum, qui secundum hunc librum operatus fuerit, uerum finem huius artis se adinuenisse lætabitur: His uerbis fidentes, maxime adducti sunt, ut neq; labori, sumptui, aut tempori parcerēt, omnia ut aiunt, ex libri tui instituto operantes, tamen nihil unquam consecutos, præter grauissimam rerum suarum iacturam, & temporis & laboris dispendium. Et quod grauius ferunt, nominis & famæ iacturam fecisse, omnibus ludibrio esse, cum digito, ut in prouerbio est, subnotari, ut minime tuto aut tranquille inter cæteros homines conuersari possint aut audeant. Hac ratione execrantur, maledicunt, uituperant, & contumeliosis conuiitijs spargendis nullum finem faciunt, falsarium, impostorem, ac hominem uersutum, fallacemq; te clamitantes, Cui id unum semper cordi fuerit, ut quàm plurimos faceret cum ratione insanos.

GE BER. Quis, obsecro, adeo diuinus & sapiens inter homi-
nes uixit unquam, qui sceleratos & malignos non aliqua ex par-
te offenderit?

DE MO: Quid autem dicis, de multis sapientissimis, & uitæ
5 quasi inculpatæ, qui in eodem errore uersantur?

GE BER. Scripsimus lib. primo, cap. 7. summæ nostræ,
Hanc artem in diuina potentia Dei, qui eam subtrahit aut lar-
gitur, cui uult, seruari, qui est gloriosus & sublimis, & omni ius-
titia & bonitate repletus. Adhæc adiecimus quoq; in calce,
10 huius libri, hanc artē nos eo artificio tradidisse, ut à nullo intel-
ligi possit, nisi cui diuinitus datum sit, aut à nobis, qui eam tradi-
dimus, in hac edoctus.

DE MO: Quid opus erat, ea scribere aut publicare, quæ à
nemine intelligerentur?

15 GE BER. In fine, quarti libri, aperte ostendi, me hanc artem
tradidisse sermone claro & aperto prudentibus, & huius doctri-
næ filiis, ut diligentes artifices eam facile comprehendere & in-
telligere queant. Ignorantes uero admonui, ut eam fugerent,
tanquam ipsis noxiam, inimicam & maxime aduersariam, quæ
20 facile ad extremam paupertatem summamq; miseriam perdu-
cat. Si tam fideli ac paternæ admonitioni non credunt, uel eam
nihil faciunt, inique nos accusant, cum omnis error illorū igno-
rantia, & præsumptioni potius imputandus sit. Ergo si ad ino-
piam & miseriam isti redacti sunt, nostra culpa factum, minime
25 putato. Nam lib. primo, cap. 5. disertis uerbis ostendimus, uili
precio (si artis principia cognouerint, & ea, quæ tradidimus, re-
cte intellexerint) ad perfectionem magisterij peruenire posse.
Quid hoc aliud est, quàm fideliter commonefacere, ut pecuniā
suam custodirent, & non præsumptuosi uane dilapidarent? Ut
30 uero ea, quæ tradidimus, recte intelligant, necesse est, sermonem
huius doctrinæ, nō ex nuda litera, sed altiori indagatione consi-
derare, & ad medullam sensus allegorici penetrare, mentemq;
& intentionem nostram, hinc inde dispersam, & data opera im-
probis obscuratam, & uelatam, magna industria colligere, ut

tandem ad ueram cognitionem principiorum naturæ & artis perueniant.

DEMO: Si tua scripta recte intelligo, naturæ principia, huius artis quoque principia sunt. Scribis enim cap. 9. quarti lib. te post determinationem principiorum naturalium, etiam de principijs huius artis uerba facturū, & particulatim loquendo, de naturalibus metallorum principijs. Cap. 12. lib. primi, dicis, principia naturalia, in opere naturæ spiritus esse foetentes, & uiuam aquam, quam etiam siccam aquam nominari concedis. Hæc eadem uerba repetuntur ultimo cap. lib. inuestigationis magisterij, quo loco concludis, lapidem nostrum esse spiritus foetentes, & aquam uiuam, quam etiam aquam siccam recte dixerimus. Ergo quum principia naturalia metallorum, etiam artis principia sint, neminem puto ambigere, ex recta cognitione principiorum naturalium, etiam artis principia posse inueniri. Quare rogo, ut certo ordine mihi naturalia principia demonstrare uelis, ut huius magisterij principia, mihi quoque fiant manifesta.

GEBER. Et hoc requirit maxime doctrinæ ordo, Propterea scripsimus in proœmio, primi libri, eos, qui principia naturalia in seipsis ignorauerint, multum remotos esse ab arte nostra, cum ueram radicem non habeant, supra quam intensionem suam fundare possint. Et eodem libro, cap. 3. scripsimus, eum, qui non habuerit ingenium naturale, & animum, ingeniose & subtiliter perscrutantem principia naturalia, & naturæ fundamenta, & artificia, quæ naturam assequi possint, in suæ actionis proprietatibus, non inuenturum huius preciosissimæ artis & magisterij ueram radicem. Diligenter igitur considerandū, principiorum naturalium metallorum, tres esse differentias. Sunt enim, quædam remotissima, alia remota, & media mineralia, & tertia differentia immediatorum.

DEMO: Distincte hanc triplicem principiorum differentiam explica, ut omnem naturæ ordinem, procreandis siue generandis metallis exquisitè comprehendam, & naturam artificis

cio aliqua in parte imitari possim.

• GEBER. Tametsi remotissima metallorum principia & radices (secundum operationem Hermetis) quatuor elementa creduntur, attamen cum denominatio ex prædominante fiat, minime dubitandum est, terram, aquæ commixtam, uerum principium & fundamentum esse omnium mineralium, idem affirmante Aristotele 4. Metheororum, qui tradidit, Metalla, quæ liquefunt aut funduntur igne, originem habere ex terra & aqua, quod 3. Metheo. libro quoq; confirmat: In hac sententia sequuntur Aristotelem, Auicenna, Albertus & S. Thomas, in libris mineralium & Metheororum.

DEMO. Admodum desidero intelligere iam & cognoscere, quo pacto terra aquæ commixta, in metallum transmutari aut conuerti possit.

• GEBER. Sol & omnes stellæ cū fixæ tum erraticæ, lumine & Sole mutuato, terram assidue percalefaciunt, supra, infra, interius & exterius, circulari ipsorum motu, radiorum reuerberatione & subtilitate, præpotentēq; uī penetrandi. Quum uero omnis res combusta siue excocta facile corrumpatur & transmutetur, & corruptio unius, alterius generatio sit, necesse est, terram, aquæ commixtam, & longo tempore sic exustam & inde transmutatam, tandem conuerti in aliam naturam terream. Ita uidemus, ligna & lapides, fortiter exusta, in cinerem & calcem conuerti.

• DEMO: Terra, sic exusta, in quam naturam terream transmutatur?

• GEBER. Conuertitur in terræ speciem, aliquid substantiæ salis aut aluminis in se habens. Id enim experientia docemur, Percipimus enim cineres, calcem, sudorem, urinam, & maris aquam, Sole excoctam, falsedinem in se continere. Propterea diximus in principio testamenti, ex omni re adusta posse fieri sal.

DEMO: Quo nomine appellatur uulgo istud tuum sal, in hac terra, sic exusta, occultatum?

GEBER,

GE BER. Vitriolum uulgo dicitur.

DE MO: Oho, generantur igitur metalla ex uitriolo?

GE BER. Ita sane, ex uitriolo & sulphure omnium metallo-
rū fit generatio.

DE MO: Quomodo approbas hoc, ut tibi fidem habeam?

GE BER. Certum est, omnem rem in id resolui, ex quo com-
posita est. Quare si metalla in ipsorum priorem materiam resol-
uere nosti, haud dubie reducentur in uitriolū, quod etiam aquā
siccam uocari diximus. Propterea in lib. inuestigationis, cap.
de uitriolo, certo affirmauimus, à diuersis metallis, diuersas ui-
trioli species separari posse, nobis maxime usui futuras, & in
operatione huius artis summe necessarias. Illud idem confirma-
uimus lib. 3. cap. 7.

DE MO. Mihi uidetur (ut ingenue fatear, quod sentio) in
tuis uerbis haud paruam esse contradictionem.

GE BER. Quam mihi contradictionem narras?

DE MO: Multis locis tradidisti, & scriptis tuis affirmasti,
sulphur & argentum uiuum omnium metallorū uera esse natu-
ralia principia, quod nunc uitriolo tribuis, hoc facit me non pa-
rum suspiciosum.

GE BER. Argentum uiuum & sulphur, non esse metallo-
rum prima principia, sufficienter probauimus, cap. 12. lib. 1.
Eum locum si recte intelligis, cognosces, me manifeste tradi-
disse, hæc in sua natura minime uera principia metallorum, sed
aliud quiddam, quod sequitur ex alteratione substantiæ, eorum
in radice naturali ad substantiam terream.

DE MO: Obscurus est hic sermo: non intelligo.

GE BER. Meministi haud dubie, me dixisse iam, terram,
aquæ commixtam, radicem esse, & fundamentum omnium
metallorum?

DE MO: Memini.

GE BER. Hæc autem eorum alteratio, in substantiam ter-
ream, minime fit in ipsa essentia, aut substantia sulphuris, aut
argenti uiui communis, Sed in ipsorum radice, scilicet, in terra,
aquæ

aquæ commixta, per calorem mineralem & coelestem decocta
& transmutata, ut satis aperte ostendimus.

DEMO: Nunc, si libet, etiam de medijs mineralibus, & principijs remotis pauca refer.

5. GEBER. Medium minerale, ex quo omnia metalla & argentum uiuum, & Marchasita & Antimonium generantur, est illud ipsum uitriolum, quod in terra, aquæ commixta, siue decocta & exusta, occultatum esse diximus. Et cum metalla reduci debent in ipsorum materiam primam, hoc est: Quanto propius ad naturam metallicam accedere possunt, ad naturam uitrioli & sulphuris reducenda sunt.

DEMO. Quare ex isto uitriolo metalla magis generantur, quam ex alio sulphure aut alumine?

- 15 GEBER. Quia magis sulphureum est, & ad metalli naturam propius accedit. Ex coelesti influxu, ipsius uirtus quoque habilior & promptior est, ut conuertatur in metallum, consentiente & promouente loco minerali: sulphure & calore sufficiente.

DEMO: Quem mihi locum mineralem narras?

- 20 GEBER. Saxum, in quo uirtus mineralis indurandi & fixandi continetur.

DEMO: Quæ est hæc uirtus mineralis?

GEBER. Virtus hæc coelestis est, potestatem habens procreandi metalla, occultata in certo sulphure loto, & sicut argentum lucido.

- 25 DEMO: Nullum sulphur, quod lotum & lucidum sit, ego noui.

GEBER. Animaduertisti ne aliquando, arenæ & saxi, quæ ex terra eruntur, quædam lucentes squamulas intermixtas esse, argento similes?

- 30 DEMO. Animaduerti sæpius, sed credebam, substantiam esse argenti.

GEBER. Erras: Sulphur est natura lotum, decoctumque, & pro parte fixum, habens in se naturam, splendorem & fusionem metallicam, sine hoc metalla generari nullo modo queunt. Vbi-

*foris in
est nuda
albissima
fulbent
respon
aliquid*

cunq; uero in copia abundauerit, ibi generantur metalla, idem testante Alberto de Metheo:

DEMO: Nascitur igitur uitriolum inter saxa?

GE BER: Minime, sed in terra.

DEMO: Quomodo intrabit igitur saxa, ut ibidē inueniat dictum sulphur lotum?

GE BER. Montes metalliferi, in profundo non sunt petrosi, quemadmodum in superficie. Quare metallici cum fodiendo terram & alumen inueniunt, scilicet uitriolum, non descendunt altius, sed eas mineras, siue metalli uenas relinquunt. Sciunt em̄, ibi metalla deficere. Idem asserit Plinius lib. 33. Accidit tamē, ut aliquando haud longe ab eiusmodi uenis, siue minerais deficientibus, aliā, quā metallum habeant, reperiantur.

Cum uero ex naturæ operationibus (quemadmodū lib. 2. cap. 15. aperte monstrauius) sufficienter probare possimus, solummodo eas res, quæ naturam salis & aluminis habēt, & similium: solubiles esse, Manifestum erit, etiam nostrum hoc uitriolum, per caloris subterranei uirtutem solui posse, quod solutum duplicem fumum exalat (ut lib. 1. cap. 12. dixi.) Quia calor commixtibilis est, & fortissime unit, ligat & compingit in simul subtile terreum, & humidum aqueum inuicem digesta. Calor uero cœlestis, pro sua natura humidum aqueum subtile attrahendo, subtilis terrei etiam aliquid abducit. Quod Aristoteles lib. 5. Meteororum his uerbis affirmauit, cum dicit: quod uapor humidus includēs, & uapor siccus inclusus, simul sursum eleuatur. Idem accidit, ut Galenus & Auicenna affirmant, per calorem eleuantem unum atq; alterum uaporem, Quia semper commixtibilis est, & motum causat unius essentiae in essentiam alterius. Isti duo fumī siue uapores à Philosophis sulphur & argentum uiuum nuncupantur. Cum uapor terreus, subtilis, unctuosus, & aliquantulū digestus, sit materia essentialis sulphuris, quāuis nos eum Arsenici nomine appellauerimus. Humidum uero aqueum uiscosum, & terreo subtili commixtū, materia proxima sit argenti uiui, hoc affirmante Alberto lib 3. de mineralibus, cap. 4.

DEMO: Confluunt igitur in metallorum generatione duæ sulphuris species, scilicet sulphur ex uitriolo resolutum, & illud, quod sulphur lotum dicis, inuentum in saxis & loco minerali.

GEBER. Cap. 12. lib. 1. ad calcem diximus; naturalia metallorum principia tria esse, sulphur, arsenicum & argentum uiuum. De his duabus sulphuris speciebus locutus est Auicenna, in lib. de mineralibus atramenti nomine, dicens, Atramenta composita esse ex sale, sulphure & petra, &c. Quemadmodum uero uitriolo communi pannum tingitur, ita similitudine quadã hæ duæ sulphuris species, lumen & tinctura sunt metallorum. Quare nihil erraueris, modo uitriola, siue atramenta nuncupaueris. Hæca causa est, quod supra diximus, ex metallis imperfectis, diuersas uitrioli species extrahi posse, nobis quidem cum utiles tum necessarias. Sulphur, quod in petra generatur, ex sulphure & petra compositum est, sed istud, quod ex uitriolo resoluitur, compositum est ex sale & sulphure, & in isto latet uirtus mineralis, quorundam corporum liquabilium, quæ ex eiusmodi sulphure generantur. Sulphur autem in petra generatum non soluitur, quia naturam salis non habet. Sed fassedo cum ipso sulphure soluitur simul, quæ inclusa est in profundo ipsius salis, & postea per decoctionem coagulatur. Hæ uero sulphuris metallici species, iam receperunt uirtutem mineralem, generandi metalla, in quibusdam corporibus metallicis, specialiter uero in uno, in quo comprehenderunt uirtutem ferream, & uirtutem æream, quamuis interdum etiam auri & argenti naturam acquirant, & aliquando aurum aut argentum dicuntur. Quod uero in petra natum est, in suo metallo repperit uirtutem ferream, & ante lotionem rubrum est, siue croceum, ferri proprietatem habens, & ferrum dicitur. Illud uero in uitriolo aut sale potius inclusum, ante præparationem uiride est, ut uitriolum commune, Et in metallo acquisiuit uirtutem æream, & æris proprietatem, quare æs appellatur, & Venus & uiride æris. Hæ duæ sulphuris species, artificio ex metallis extrahi possunt. Cum uero istud sulphur, ferrum dictum, in præparatione, ut argentum,

*Vul. 7
si pig. l. 12
v. 11
125. 11*

dealbetur, & omni unctuositate adustiua priuetur, propterea Auicenna hoc aptissimum putauit, quod conuertatur in suum argentum uiuum. Cum uero uiride sulphur per preparationē purum & clarum reddatur cum rubedine, & in ipso sit uirtus ignea, non adurens, hoc putauit aptissimum Chymistis faciendo auro, & aurum appellatur.

DEMO: Audire gestio, quonam pacto duplex hic uapor & lapides & petras penetrare possit?

GE BER. Hæ duæ uaporosæ exhalationes, calore cœlesti attractæ, cum locum terrestrem, siue apertum inuenerint, unde exalant fuscum, attrahuntur in aerem, & ibi conuertuntur in metas aut stellas cadentes, & circulos apparentes circa Solem & Lunam, aut in arcum cœlestem, aut in uentos, tonitrua, fulgura, nubes, nebulas, grandinem, niues, pruinam, rubiginem & huiusmodi in aere apparentia, ut Aristoteles in Metheo: tradidit, & omnes ceteri Philosophi contestati sunt. Si autem locus fuerit angustus, & constrictus adeo, ut neq; calori naturali aut duplici fumo ullus pateat exitus, tunc hæ duæ uaporosæ exhalationes, siue duplex fumus incrassescere & multiplicari incipiunt, inq; loco minerali disperguntur, per rimulas ubiq; exitum quarrentes, ut Albertus tradidit in lib. Mine: Isti uapores, sic inclusi, in locis petrosis media mineralia dicuntur, siue materia remota metallorum, ut S. Thomas tradidit in fine 3. lib. Metheororū.

DEMO: Restat nunc, ut etiam de immediatis principijs, tuam sententiam mihi aperias, quomodo hi duo uapores, in petram penetrantes, in metallum conuertantur?

GE BER. Cum isti uapores, saxum penetrando, sulphur lotum non inuenerint, maculatur saxum diuersis coloribus, & nulum ibi generatur metallum. Si autem hic fumus, siue uapor, in aliquam partem saxi ceciderit, altiusq; non poterit descendere in locum alium, firmatur ibi, & facit puteum aquæ, qui nunquam exsiccabitur. Si uero hic uapor, siue fumus cadat in terram rubram, conuertitur ibi in argentum uiuum commune. Sic autē saxa penetrando, si sulphur lotum inueniat, quasi fixum ipsum dissoluit,

dissoluit, & hoc illi permiscet. Propterea dixi lib. 1. cap. 12. aquam, quæ per terræ meatus fluit, inuenire substantiam dissolubilem substantiæ terreæ, scilicet sulphur lotum, quod terræ pinguedo est, ipsumq; dissoluit, & se uniformiter illi coniungit, ut ex ambobus fiat una substantia naturalis, hæc commixta per successiuam decoctionem in minera inspissatur & induratur, & fit metallum. Si autem contingat interdum, me aliorum opiniones reprehendere, repræhendo eas simplici litera. Sæpe enim id præposuimus, quod postponi debebat.

•• DEMO: Si omnia metalla ex sulphure & uitriolo generantur, per longam decoctionem transmutata in aliam substantiã sulphuris & argenti uiui, Vnde ergo tam diuersa eorum uarietas?

•• GEBER. Ex diuersitate loci mineralis, & accidentium, quæ primæ materiæ minerali superueniunt, & adhuc ex diuersitate sulphuris loti & calore diuerso, qui uarijs modis digerit materiam metallicam.

DEMO: Possunt ne accidentiæ hæc superuenientiæ remoueri?

••• GEBER. Omnia accidentia primæ materiæ metallicæ superuenientia, artificio separari possunt, ut manifeste ostendi in præfatio libri inuestigationis, cap. de præparatione aceti acerrimi, & in fine prædicti libri, Dico præterea, etiam partes indigestas posse digerî.

•• DEMO: Hæc quantum ad declarationem principiorū naturalium, mihi sufficiunt. Nunc de principijs artis agendum, quomodo naturæ principia, etiam artis principia sint, & quo pacto ars naturam imitari possit?

•• GEBER. Lib. 1. cap. 5 dixi, oportere artificem cognoscere principia huius artis, & radices principales, quæ ex substantia operis pars sunt. Qui enim principia non nouit, finem non assequetur. Ergo scias, eas transmutationes & generationes, quas natura facit mediante semine aliquo, hanc eandem & artificio interueniente aliquo semine fieri posse. Quod S. Thomas quoq; affirmat in 3. lib. metheo: dicendo Alchimistas per iam

dicta naturalia principia, hoc est, per sulphur & argentū uiuū, ueram metallorum generationem posse facere. Cum igitur natura habeat suum proprium naturale semen prædictum, in metallorum generatione naturæ apte & prope accedentis, ut in metalli naturam conuertatur, necesse erit ad præparationem Elixir, quod metallum est, cætera omnia in perfectione superans, hoc fieri mediāte aliquo semine naturali proprio, sine quo solus Deus, naturæ creator, aliquid generare potest, ut ex lapide panem, ex costa uirī mulierem.

DEMO: Omnium Philosophorum opinio est, quatuor elementa omnium rerum mixtarum esse principia. Ad hanc opinionem tu quoque accedis lib. 1. cap. 6. dicendo diuersam præparationem metallorum, causam esse diuersitatis specierum. Ergo in omni re elementata & artis & naturæ principia sunt, & ex omni re accipi possunt?

GE BER. Si me recte capis, dico elementa, lapidis Philosophorum, non esse remotissima elementa, nec eadem cū elementis cæterarum rerum. Sunt enim hæc elementa, lapidis Philosophorū, alterata & transmutata à sua prima natura, & naturā & proprietatē acceperūt propinquā, ut iam in metallum transmutari possint, quod cæterarū rerum elementis minime conuenit.

DEMO: Accipiam igitur uitriolum cōmune, quod naturale semen est metallorum, & p distillationem extraham duplicem illud fumum, quem temperato igne conuertam in substantiam sulphuris & argenti uiui, & hoc pacto imitabor naturam.

GE BER. Vitriolum hoc, principium est, ab arte remotum. Scripsi autem lib. 1. cap. 8. nos non posse naturam imitari in suis principijs. & lib. 3. cap. 2. in fine ostendi, naturam in sulphure, arsenico & mercurio minime imitabilem, hoc est, nos ea minime fugere, aut etiam dissimulare, quæ per naturam generantur, neque eo modo ad perfectionem perducere posse. Cum enim hi fumī subtilissimi sint à natura, calore temperato inducuntur ad perfectionem in mille annis. Nos autem uehementi calore cupientes tempus adeo longum abbreviare, omnia resoluntur in fumum.

DEMO:

DEMO: Dubium me reddis, & plane incertum.

GEBER. Quamobrem?

DEMO: Prius admonuisti, ut ad compositionem Elixir acciperemus semen naturæ. Nunc uero negas, uitriolum accipiendum esse, cum tamen naturæ semen sit. Quare si fortè aliud semen aut uitriolum fuerit propinquius arti, per quod artificio naturā imitari possimus in cōpositione, id nobis Elixir ostende.

GEBER. Sine dubio aliud est.

DEMO: Vbi inueniam hoc?

• GEBER. Vbi à natura positum est.

DEMO: Hoc sciebam. Sed quo collocauit ipsum natura? inueniam forte in re uegetabili?

GEBER. Cap. 11. lib. primi, dixi: inter diuersas opiniones eorum, qui artem esse supponunt, quosdam affirmasse, in omnibus rebus uegetabilibus hanc artem inueniri & possibilem esse, ipsis uero nequaquam. Quare citius labore deficient, quam ut possibile sit, opus perficere.

DEMO: Ergo inueniuntur in re animata?

• GEBER. Arnoldus in lib. perfecti magisterij, de rebus uegetabilibus & animatis differens, inquit: Istæ res cum sint totaliter & omnino remotæ à natura metallorum, impossibile est, ex his posse generari metalla. Philosophi, autem hanc artem in re aliqua uegetabili & animata, aut eorum, quæ ab his sumuntur, proponentes locuti sunt per rerū similitudines. Cū enim hæc naturæ principia nō sunt, nequaquā artis erunt principia, Hic error plures decepit. Elixir enim cum sit naturæ metallicæ, sine dubio ex metalli semine procreatur. Præterea cū maxime requiratur, ut metallis adunetur, necesse est, ut metallis in substantia simile sit, cum tantummodo res sibi similes, firmiter adunentur, & fortiter coniungantur.

DEMO: Accipiam igitur sulphur & argentum uiuum, à natura generata?

GEBER. Supra monui, hæc non esse principia naturæ, Quare nec artis principia erunt, Et quod maius est, artificium hæc non

non poterit ullo modo fixa reddere, ut in unam substantiam auri uel argenti adumentur, cum ad hoc requiratur maxime, certa & infallibilis mensura; & debita inspissantis proportio, calorisq; exquisita æquatio, quæ omnia nobis ignota sunt, ut primo lib. cap. 8. manifeste ostendimus.

DEMO: Accipiam igitur sulphur solum, cum lib. 1. cap. 13. aperte dicas, eum qui nouerit in præparatione commiscere & amicare hoc corporibus, hunc maximum naturæ secretum tenere, ipsumq; iam uiam ingressum aliquam perfectionis, cum multa sint uia, quæ tamen omnes ad eandem intentionem deducant. Eodem loco Deum testaris, hoc illuminari omnia: corpus, & lumen, & tincturam esse. Præterea eodem lib. de radicibus, de ista aqua rubea uerba faciens exclamas, hanc lucernas accendere & illuminare domos (hoc est corpora metallica) & maximas opes dare.

GEBER. Quamuis nostrum sulphur, principale semen sit, & principium metallorum, & Elixir, nihilominus quemadmodum pater mediante suo semine, non generat liberos in seipso, sed in altero, scilicet in sanguine menstruo. Sic etiam nostrum sulphur non generat neq; metallum neq; Elixir in seipso, sed in suo argento uiuo, seu in alio metallo. Notabis igitur, Elixir duobus modis fieri posse, scilicet, distillatione, solutione & coagulatione materiæ, Et absq; distillatione, solutione & coagulatione, idem affirmante S. Thoma in fine 3. lib. metheo: Quantum uero ad secundum modum pertinere uidetur, dico eum artificem, qui sulphur ita præparare nouerit, ut possit penetrare corpora, & illis coniungi, tenere iam maximum naturæ secretum, & uiam perfectionis ingressum. Præterea in quodam cap. accuratatorio dixi, hoc opus abbreviatum perfici 20. diebus, & in hoc opere duos lapides fore necessarios (hoc est duo metalla, unum ex quo extrahatur sulphur, quasi fixum & alteratum, cui per fusionem commisceatur dictum sulphur præparatum. Dicendo autem hoc opus persolui, uiginti dierum spacio, intelligendum post præparationem sulphuris, quæ ad tres menses protrahitur,

opus

opus incipiendum esse. Propterea in iam dicto capite accuratiorio, omnē efficaciam huius operis in purgatione lapidis à sua unctuositate & spurcitate collocauimus. Signum uero quomodo deprehendas sulphur, iam ferè præparatum, loco iam citato admonuimus, dicendo: Cum uideris oleum ferri supra aquā, tanto candore splendescens, ut oculos perstringat, tunc ipsum congregabis. Hoc enim quod ita collectum fuerit, omne opus facit & per se coagulabitur. Memini huius sulphuris in libro testamenti sub Martis nomine, dicendo: si hunc noueris perdurare ad albedinem & mollitiem argenti, firmabitur & figetur in omni iudicio siue examine, & cum leuiter & sine adiutorio alicuius rei Mars funditur, habes desideraturus. De isto Marte uerba faciens lib. primo, cap. ultimo, dixi: Cum funditur sine medicina, quæ eius naturam maturare possit (hoc est, cum per se funditur sine argento uiuo) Soli & Lunæ coniungitur, neque facile aut citra industriam ab his separatur. Si tamen per uehementiam ignis separetur forte, fit hoc, quod ultima fixatione non sit adhuc fixus. Si uero ipsi coniungatur uiginti dierum spacio, redditur fixus cum ipsis, & inde nullo artificio separari poterit, nisi natura fixationis mutata, imperfectam autem fixationem per calcinationē & præparationem acquisiuit. Natura uero ipsius fixationis mutatur per solutionem, in aqua mercuriali, quum Elizir nouem mensibus compleatur, Cum uero non alteratus ipsis coniungitur (hoc est, cum in principio Soli aut Lunæ coniungitur) neque decoctum, transmutatum uē in natura sua, neque colorem mutat, neque tingit metallum sibi coniunctum, sed in quantitate auget. Præterea lib. 3. cap. 1. dixi, causam perfectionis corporum siue argenti uiui, substantiam esse sulphuris & arsenici, quia propter terrestritatem & bonam substantiam non impediuntur ab ingressu in corpora, quæ perfecta sit fusione bona, & per ipsorum subtilitatem non remouetur impressio, facile per fugam. Igitur ipsorum substantia mediocris, causa non est perfectionis corporum, siue argenti uiui, nisi reddantur magis fixa. Nam quantumuis impressio in ipsa corpora, non facile

D

remo:

remoueat, tamē nisi ultima fixatione figatur, perpetuo non permanebunt firmiter stabilitata. De isto sulphure & arsenico locutus sum sub nomine Martis & Veneris, cap. 8. tertij lib. dicēs: fixationem ipsorum substantiam proximam esse firmæ fixationi, tamen non firmam neq; perpetuam esse. De huius sulphuris præparatione, alio loco agemus copiosius.

DEMO: Si recte memini, reprobasti eorum operationē, lib. 1. cap. 10. qui spiritus in corporibus figebant.

GEBER. Dixi, hoc tentatū à quibusdam, sine præparatione spirituum, & tandem desperasse in opere. Idem monui in principio cap. supradicti.

DEMO: Intelligo, me non satis capacem, ut hæc comprehendam. Quare dimittam sulphur, & accipiam argentum uiuum, tanquam substantiam omnium metallorū, ex quo omnia metalla, mediante uirtute sulphuris procreantur. Cum enim in seipso suum sulphur habeat, cum quo coaguletur, sufficit ad compositionem Elixir, dicente Hermete, omnia in mercurio inueniri, quæ à sapientibus requirantur, uidelicet, corpus, anima, spiritus & tinctura. Idem affirmauimus in lib. 4. cap. 10. dicendo: medicinam, argentū uiuum coagulans, in ipso mercurio esse. Sufficit ergo solus Mercurius ad compositionem Elixir, ut diximus: Cum nulla res in natura adeo mercurio cōueniat, ut illa, quæ in ipso mercurio continetur. Scribis etiam lib. 2. cap. 16. argentum uiuum suas partes sulphuris habere in se, natura sibi coniunctas & unitas. Præterea appellas eum optimum & perfectum artificem, qui ex solo argēto uiuo nouerit facere Elixir, cum in hoc natura ab arte superetur.

GEBER. Lib. 1. cap. 16. scripsimus: mercuriū à quibusdam igne temperato coniunctum. Cum uero putarent, ipsum iam coagulatum, inuenerunt eum crudum & currentē, ut prius hac ratione stupefacti, dixerunt artem esse uanam, & minime ueram.

DEMO: Cupio audire causam erroris.

GEBER. Cum argētum uiuum, duplex ille fumus sit, siue uapor

uapor exhalans, quem natura neq; coagulare neq; fixum reddere potuit, cum nō haberet sulphur illud lotum non adurens, quod ipsius mercurij propria medicina coagulatu est & fixio, multo minus artificio reddetur fixus per se, absq; illo, uel simili sulphure & medicina. Eadem est sentētia Alberti lib. 4. meth: tractatu 3. cap. 2. qui argentum uiuum in operibus Alchemiæ desiccari dicit per multam adustionem & commixtionem cum sulphure; non penitus colorem, quod in operatione Elixir intelligendum.

DEMO: Quid de illis sentiendum, qui mercurium rectis herbis nouerunt reddere fixum?

GEBER. Istis responsum uolo, quod lib. 2. cap. 17. dixi: scilicet, medicinam, quæ mercurium coagulare possit, & in profundo ipsi commisceri, sumendum esse ex rebus, ipsi convenientibus. Hæc sunt omnia corpora, scilicet, sulphur & arsenicum. Hæc enim corpora, & spiritus Philosophorum dicuntur. Et paulo inferius dixi, ex quacunq; re ipsius medicina sumatur, eā debere subtilissimæ substantiæ esse, & purissimæ, quæ mercurio facile adhærescat, facilis liquefactionis, ut aqua fixa in pugna ignis. Hoc enim coagulabit ipsum, ut conuertat in naturam solarem uel lunarem. Compræhendis igitur ex supradictis rationibus, nostrum argentum uiuum, non esse argētum uiuum, sed sal in similitudine ueræ calcis communis, quia argētum uiuum, siue mercurius metallorum per calcinationem & reductionem conuertitur in sal, ut manifeste apparet per totum librum testamenti. Hoc uero sal commune, proprietates nostri mercurij habet, quas multis in locis tribuimus communi mercurio, siue argento uiuo communi, scilicet, ut habeat multum uiscositatis, siccitatis plurimum, & terrestritatem fortentē, ut sit aqua sicea, & alia plura, quæ suo loco longius prosequemur. De isto nostro mercurio locutus sum lib. 2. cap. 16. dicens: ipsum habere suas partes sulphuris, sibi naturaliter cōmixtas plus uel minus, quæ artificio ab ipso remoueri possint. Præterea dixi lib. 3. cap. 7. in corporibus metallicis duas esse sulphureitates, quarū una

in profunditate mercurio est inclusa, à principio suæ commixtionis, altera uero accidentalis est, siue superueniens. Habet autem bonam quantitatem superuenientis siue accidentalis sulphureitatis, & hæc quasi fixa est, & diligenti labore haud facile tamen ab ipso remoueri potest, Eius uero, quæ in ipsius profunditate inclusa est, paruam habet quantitatem, & hoc remoueri non potest, nisi prius per distillationem corrupta prima substantia argenti uiui. Istis duabus sulphureitatibus, coagulatur & fixus redditur mercurius, iam præparatus. Propterea dicimus: Elixir ex solo mercurio fieri posse, hoc est, suis sulphuribus commixtum. Hæc autem intelliguntur quoq; de multiplicatione Elixir, quæ solo mercurio fit.

*multiplicatio
elixir solo
mercurio.*

DE MO: Si Elixir ex solo mercurio fieri potest, propterea quod suum sulphur in se habeat, ego eadem ratione ex solo arsenico, quod ex sulphure & mercurio compositum est, ipsum parabo, Alberto dicente lib. 4. mineralium cap. 1. Nos obseruare debere, certum calidum siccum, frigidum humido in eadem complexione coniunctum esse, quæ Hermophrodita dicitur, ut uidere licet in plantis, quæ in omni parte imprægnatæ sunt. Loquitur autem de nostro sulphure, quod naturâ Hermophroditæ habet, & ex duobus nominibus compositum est, mercurij filium significans cum Venere. Est enim hoc sulphur arsenicū dictum, ex mercurio & sulphure Veneris & æris nomine appellato compositum. Poterit ergo ex seipso generare Elixir.

GE BER. Generatim loquendo de Hermophroditis, dico: nec ipsos per se generare posse absq; femine aut materia extrinseca. Sunt etiam, qui dicunt: Deum, in principio Adam & masculum & foeminam creasse. Cum uero in seipso non posset generare, ab eo foeminam separatam, postea uero per coniunctionem generasse. Plato simile quidpiam fabulatur de Androgone, qui dependebat à Luna, partem habens Solis & terræ, hoc est, dependebat à nostro sale, Saturnus dicto: & à Luna, quæ ante distillationem participabat cum Sole & terra. Simile euenit nostro arsenico: Hoc enim quantumcunq; participet de natura

ra sulphuris & mercurij, nihilominus cum subtilia & tenera sint
 & ualde debilia, non sufficiunt generationi metallorum aut Eli-
 xir sine adiutorio alterius sulphuris & mercurij, ab hoc diuersi
 & separati. Propterea scripsi lib. 7. cap. 14. Arsenicum, mate-
 riam esse subtilem, cum oleum sit, de quo locutus sum lib. 2. cap.
 12. & corpus debile sit, cuius mentionem feci cap. 11. prædicti
 libri. In secunda causa, siue ratione descensionis sulphuri simile
 est, cum sit subtilissima & maxime fixa pars sulphuris. In hoc ta-
 men à sulphure differt, maximeq; diuersum est, quod arsenicum
 sit facilis tinctura cum albedini tum rubedini. Et uolebam in eo
 loco ostendere, ipsum ex sulphure & mercurio compositum esse.
 Quamuis enim hæc tingendi facultas facilis sit, inutilis tamen
 est, & parum firma. Itidem locuti sumus de arsenico, sub no-
 mine Veneris cap. 2. libri primi, hoc appellando, medium inter
 Solem & Lunam : intelligo inter sulphur & mercurium, quia de
 uno & altero participat. Raymundus in libro ait : cuius titulus
 est Apertorij, de arsenico uerba faciens, dixit : animam partici-
 cipare cum natura, corpore & spiritu, hoc est, sulphure & argen-
 to uiuo, per quam participationem, potestatem acquisiuit, hæc
 colligandi inuicem. Sulphur autem in rubedinem facile tingit,
 in albedinem uero difficulter. De hoc sulphure sub Martis no-
 mine itidem locuti sumus lib. 1. cap. 10. ipsum appellantes, tinc-
 turam facilem rubedinis, albedinis uero bonæ difficilem, Vt
 aperte ostenderemus, tincturam rubeam, quæ in sulphure faci-
 le apparet, in putrefactione utilem non esse, sed noxiam potius.
 Quod uero sub rubedine albedo lateat, ut in lib. testamenti mo-
 nuimus, ad quam albedinem per longam sublimationem & lo-
 tionem perueniatur, propterea tincturam difficilem appellauim-
 us. Moricinus dicit, nostram Latonam, quantumcunq; ru-
 bra sit, inutilem esse, nisi rubedinem albedo consequatur : hoc
 est, nisi rubedo in albedinem confertur. Scripsimus & nos sub
 prædicto cap. de arsenico : duo arsenici genera esse & sulphu-
 ris, scilicet, citrinum & rubrum. Cum igitur arsenicum ignis
 expressione distillatur cum aqua mercuriali, rubrum est, Aqua

*Raymundi
Apertorium*

conuertatur

uero alba, huic ambo simul iuncta colorem efficiunt citrinum. Hæc omnia confirmat senior Philosophus, cum dicit: Philosophos ueteres animam & spiritum, qui ex hac cōmixtione exurgit, arsenicum rubrum, & citrinum appellasse, per rubrum intelligentes, animam tingentem. Similiter uocabant hanc aquā, hoc est, sulphur rubeum, & spiritum arsenicum citrinum. Quia spiritus animam dealbat, & eam suo colore inficit. Et uocabunt hanc animam, æs, & hoc est fumus grauis. Et nos diximus lib. 1. cap. 21. Venerem tingi colore citrino à tutia, hoc est, fimo illo albo. Similiter & sulphur rubrum & citrinum est, Rubrum autem post putrefactionem materiæ, Cum autem sub mercurio albo coniungitur, citrinum efficitur. Est enim citrinus color, determinata proportio rubei & albi. Propterea Tutia, quæ fumus albus est, nostri mercurij albi, colore citrino ipsum corpus rubrum inficit, uidelicet, nostrum æs, ut lib. 3. cap. 3. satis aperte ostendimus, & cap. 4. eiusdem libri dixi, illud, quod à corporibus metallicis sublimatur ignitione fortī, ut quod ex ipsis subtilissimum fuerit ascendat, hoc est, fumus albus cum sulphure, aurum uocato, & arsenicum ipsum esse coloris citrinissimi, & cum arsenicum fixum redditur simul cum sulphure (hoc est lento igne in ultima decoctione) Sublimatio uero amborum melior est, ex calce istius metalli, quod indicabimus. Quamuis uero & sulphur & arsenicum, medicina sit perfectiua nostri mercurij, nihilominus sine ipso Elixir fieri non potest, hoc est, sine commixtione cum corporibus. Cum uero sulphur post lotionem, squamosum, & in corpus reductum, tandem & fragile fuerit, præparatum est.

DEMO: Sulphur arsenicū & mercurius cum fixa redduntur, non funduntur, neq; corpora penetrare possunt, quia iam terrea facta sunt. Si uero non reddantur fixa, spiritus ipsum ab igne distinguunt, ergo ex his Elixir fieri non potest.

GEBER. Hæc est una ex rationibus quorundā, qui in huius artis praxi parum exercitati sunt. Horum memini, lib. 1. cap. 10. increpando eos, cum huius rei paruam habeant noticiam,

etiam, etiam operationem hanc minime absoluere posse, sed
tuis rationibus fortiter insistentes, in uitium cadere, malæ con-
sequentia, propter insufficientiam.

DEMO: Logicum illum sermonem non assequor.

- GEBER. Vitium consequentia committitur, cum à supe-
riori ad inferius arguimus affirmatiue, non enim recte conclu-
seris, fixum esse, ergo terreum, nam hic arguendi modus, uitiosus
est propter insufficientiam. Possumus enim spiritus reddere
fixos, ut nequaquam in naturam terream conuertantur, & fun-
dantur, & in corpora penetrare possint. Et quantū ad sulphur
pertinet, manifestum est, ex libri primi capite 10 & 13. itidem
ex lib. 2. cap. 12. & 18. & lib. 3. cap. 1. & 6. de mercurio dis-
serendo, lib. 3. cap. 6. dixi etiam, hunc posse fixum fieri, ut tamē
in terrestreitate minime conuertatur, cum etiam per eiusmodi
transmutationem, in terrestreitate figi possit, cum per festi-
nam & breuem fixationem, quæ per præcipitationem fit, siue di-
stillationē figatur, & in terram transmutetur, in fecibus adustis,
remanentibus in fundo uasis siue boccia. Et hæc est transmuta-
tio festina, primæ formæ mercurialis, quæ in sex horarum spa-
cio perficitur. Terrestreitate uero remota, per lotionē coniun-
git se, & unitur cæteris spiritibus præparatis. Postus uero in suo
uase, ad ignem lentum, uapores ab eo sæpius successiue, siue sen-
sim ostendunt. Hac uero longa & tarda confirmatione & fixio-
ne, fusionem metallicam non perdit, neq; in terram conuertitur.
- Lib. 2. cap. 6. diximus: hunc mercurium duas possidere humi-
dirates, unā, quæ ab eo remoueri possit ignis uiolentia, hoc est,
per distillationem, per ignis expressionē, & hoc, quod in fundo
uasis remanebit, non funditur, fixum enim iam & terreum est.
Terrestreitate uero per lotionem remota, altera humiditas, in-
ipso remanens, suo igne remouetur, scilicet, igne lento, qualis
conuenit ultimæ fixationi spirituum. Quantum uero ad præpa-
rationem & fixationem aliarum rerum, naturæ terreæ pertinet,
figuntur corpora metallica, per calcinationem, ut manife-
ste ostendimus libro primo, cap. 18. dicendo; per calcinatio-
nem

*hic latet.
præparatio
Argenti
nota
festinatio*

nem corpora imperfecta figi, citra commixtionem alicuius rei, qualiscumq; sit in calcem redacta, solo suo sulphure proprio adustiuo, siue exurente. Igne enim aduritur & calcinatur omne, quod in se sulphureitatem adustiuam habuerit, ut libro 2. cap. 13. & lib. 3. cap. 6. satis aperte ostendimus. Cum igitur tuum metallum, tantū temporis in igne perdurauit, ut in suum corpus, quemadmodum prius fuerat, reduci non possit, neq; diminuitur aut colorem mutat in colorem, scias iam fixum esse, hoc est, conuersum in certam naturam terream, quæ facile ignē perferet, non fusionis metallicæ, sed uitrificationis solum, Et tūc omnes spiritus, in ea calce existentes, fixi sunt, & nisi separati & uolubiles facti & postea fixi, præparari non possunt. Propterea considerabis, quomodo figantur per conuersionem in naturam terream, & inde manifestum erit, quomodo præparari possint. Cum uero hac fixatione, non omnes in simul reddantur fixi, nec eodem modo, propterea nobis distincte de his differendum erit. De mercurio autem hætenus satis: iam de arsenico & sulphure uerba faciemus. Prius diximus, per calcinationem, mercurium metallorum, conuertere in sal, Cum uero hoc sal multum terreitatis habeat, inde certam fixationem acquisiuit. Idem de arsenico dicimus, quod sulphur subtilissimum est, naturaliter in ea terra profundissime inclusum, Propterea in certa fixatione adeo firmiter compinguntur, ut ab ea terra separari non possit, nisi per distillationem, cum forti expressione ignis. Dixi igitur lib. 2. cap. 7. cum fieret mentio huius mercurij, in sal conuersi, Cum uideris eum albissimū, & a sulphureitate, & rubedine quasi extrinseca separatum; reiterabis sublimationem, sine fecibus, hoc est: distillabis ipsum, citra adiectionem fecis, cum in seipso sufficientes feces, & potius superfluas habeat. Id enim facile intelligitur, ex difficultate distillationis, quemadmodum lib. 2. cap. 9. monui. Nam ipsius pars fixa, nisi corrupta & distillata fuerit, uidelicet supradictum arsenicum firmiter adhærebit fecibus, hoc est, terreitati, adeo, ut aliter separari non possit. Facimus autem sæpius huius terreitatis mentionē, in pluribus locis

locis ipsam appellantes sal. ut facile ex nostris scriptis colliges.
 DEMO: Ostende mihi iam, quo modo sulphur reddatur
 fixum.

- GEBER. Sulphur, fixum non redditur, nisi in calcem redi-
 gatur prius, commixto autem sale, facilius calcinatur & fit per-
 fectum, ut cap. 13. lib. 1. ostendi. Et Albertus lib. 3. de mine-
 ralibus, cap. 2. confirmat. Inquit enim, nos uidere in operibus
 Alchimia, in quibus natura maxime imitatur artificio, inter cæ-
 teras artes omnes, cum alio modo Elixir, citrinū fieri non possit,
 nisi ex sulphure. Ipsum uero sulphur, adeo unctuositatis & uir-
 tutis adurentis particeps sit, ut omnia metalla denigret & adu-
 rat, quibus superinjiciatur: tandem inuentum modum lotionis
 cū aquis acutis, & ut decoquatur tamdiu, donec omnis unctuo-
 sitas adustibilis, ipsum relinquat & tantummodo subtile unctuo-
 sum permaneat, quod ignem perferre possit. Fiunt autem acu-
 tæ, lotionem cum suo sale, & aceto distillato. Hæc enim lauant &
 mundificant nostrum sulphur, & remouentur deinde ab eo. Pro-
 pterea dixi in procemio libri 2. eas res, quæ corpora absq; cohæ-
 rentia mundificāt, naturam habere salis, aluminis, nitri, & bor-
 racis, quibus designare uolebam, ipsum sal, quemadmodum
 etiam per corpora ipsum sulphur, siue plures sulphuris species
 intelligendas uolui; Diximus adhæc lib. 3. cap. 13. Cum omnia
 salia, alumina, & uitrum (hoc est, supradictum arsenicum) fun-
 duntur siue soluuntur longe aliter, quàm ipsa corpora (scilicet
 sulphuris species) ab ipsis separantur, cum tantūmodo corpus,
 hoc est, sulphur purificatum, separatum fuerit.

DEMO: Vt mihi uideretur, loco supradicto præparatio-
 nem Iouis & Saturni docuisti?

- GEBER: Tuam simplicitatem agnosco, cui quis facile im-
 poneret, nam parum animaduertisti, me dixisse iam: Iouem &
 Saturnum. unum corpus esse, hoc est, unum sal calcinatum, in
 similitudinem calcis ueræ, supra quod non opus est, proijcere
 aquam salis, aut aluminis, neq; uitrum nostrum, hoc est, arseni-
 cum, cum omnes ibi res naturaliter sint unitæ. Præterea d xi, in

E procemio

proœmio, libri inuestigationis, eas res, quæ præparationem adiuvant & promouent, esse ipsum sal, & alumen, & atramentum & uitrum, acetum acerrimum & ignem. Propterea ut eodem libro, cap. de præparatione Iouis, & cæteris sequentibus tradidi, quod ignis mouet & consumit substantiam fugitiuam, & inflammabilem, hoc est, lauando multum cum sale communi, (Commune autem dico, quod omnibus metallis sit commune) & cum aceto acerrimo purificato. Itidem lib. 2. cap. 13. scripsimus, in hanc sententiam, de istius sulphuris præparatione & calcinatione, uidelicet, accendi ignem, in fornace sub uase calcinationis, tantæ potentiæ, ut ipsum corpus, hoc est, sulphur fundatur, ut calcinari possit. Quæmprimùm uero ipsum corpus, fustum in aceto, & sale, cum calore ignis, pelliculam nigram supra se creauerit, quod sulphur est, iam in calcem redactum, remouendam esse à superficie, & ad fundum uasis protrudatur, cum spatula ferrea, siue lapidea. Notabis autem, pelliculam hanc nigram, sulphuris calcinati palam ferream dici, cum istud sulphur dicatur ferrum, quod iam in substantiam terream conuersum est, neque funditur aut aceto magis aspergitur, sed in fundo uasis permanet fixum. Ipsius præparatio tamē nondum finita est, cum nondum penitus ab eo remota sit omnis unctuositas & terrestreitas. Pellicula hæc quoque pala lapidea nuncupatur, cum ex Philosophorum lapide generetur. Continuatur autem hæc pellicularum detractio & submersio, donec totum sulphuris corpus in puluerem redigatur. Hoc autem propterea dico, quod omni die pellicula una creatur. Sunt autem istæ pelliculæ, ipsum oleum sulphuris. Si uero Saturnus (hoc est, sal album, à sulphure separatum) fuerit præparatus, maiorem ignis uehementiam requirit, hoc est, ut distilletur per cineres, cum ignis expressione, sulphur autem balneo præparatur. De hac uero pala, siue spatula ferrea, siue lapidea, quam supra pelliculam nigram appellauimus, itidem de iam dicta fixatione copiose differui, cap. 18. lib. 2. & in libro inuestigationis, cap. de præparatione Iouis. Libro autem 3. cap. 14. hanc palam ferream, bacculum ferreum nuncupauimus,

uimus. Totam uero hanc operationem, & breuiem praxin tradidi lib. 1. cap. 8. sublimationem nostræ calcis describens sub nomine Marchasitæ, cuius duos sublimationis modos posui, Primum, qui sine ignitione fit, hoc est, primo in fimo, deinde, in balneo, alterum qui cum ignitione fit, hoc est, ipsum sal distillando. Causa uero huius duplicis sublimationis, est ipsius substantia duplex. Prima enim substantia, est substantia pura sulphuris, in sua radice, altera substantia, est utilis, ut mercurius mortificatus, scilicet, supradictum sal. Prima substantia utilis est, ut arsenicum uiuum mortificatum, hoc est, mediocriter præparatū. Mercurius enim communis, utilis non est, quia, ut Albertus in lib. de mineralibus testatur: cum non mortificetur alijs rebus, non bene commiscebitur. Accipiamus igitur, hanc ultimam, nostri mercurij substantiam. Per hanc enim excusamur, ne nobis mercurius communis assumendus sit, qui multum laboris & industriæ requirit, ad sui mortificationem. Totus autem sublimationis modus Marchasitæ, in hoc consistit, ut subtiliter tritum ponatur in Aludel, cum aceto distillato, & sublimetur sulphur ab eo, citra ignitionem, in solo fimo, & post putrefactionem, in balneo semper remouendum sulphur, quod sæpius eleuatur, in forma pelliculæ nigræ. Cum uero sulphur & acetum, remota fuerint à sale, & ipsum impositum fuerit storæ luto oblinatæ, augeatur ignis ad ignitionem uasis aludel. Debet autem prima Marchasitæ sublimatio, fieri in uase sublimationis sulphuris, donec sulphur, à sale separatum, sit in balneo. Erit autem uas putrefactionis calcis & calcinationis, & lotionis sulphuris idem. Descripsi autem huius uasis formam lib. 2. cap. 10. his uerbis: In fundo uasis, aludel, non sit magna quantitas corporis sublimandi. Multitudo enim calcis, reducta in puluerem, aggrauat & impedit sublimationem sulphuris. Hoc uas itidem in fundo planum sit, & paruæ concauitatis, ut corpus Marchasitæ æqualiter & subtiliter spargatur, supra fundum uasis, ut æqualiter & copiose ab omni parte sulphuris & salis materia ab aceto sublimari possit, & liberè in altum ascendat, post remotionē

sulphuris, quod Mars appellatur, sal distillandum est, in uase
 ignitionis, donec inde extrahatur omne suum sulphur, quod
 arsenicum dicitur. Præterea notabis, cum totum sulphur, quod
 Martis nomine appellari diximus, sublimatum fuerit, per mul-
 tas pelliculas, deinde apparere ipsius colorem uerum, hoc est,
 albissimum. Post separationem uero aceti, unctuositas à sulphu-
 re separata aduritur, ut sulphur. Illud uero, quod post lotionem
 sublimatur, non inflammatur (ut lib. 2. cap. 2. diximus) neq;
 præ se fert aliquam sulphuris proprietatem, sed potius argenti
 uiui, siue mercurij mortificati. Quare lib. 3. cap. 2. propè si-
 nem, & cap. 18. de lotionem mercurij uerba faciens, uolui subin-
 telligi lotionem huius sulphuris. Hanc sulphuris præparatio-
 nem, antiqui sub fabula, de Hercule & Antheo occultaerunt.
 Nam ut Macrobius tradit, ueteres per Herculem Solem signi-
 ficarunt, hoc est, nostrum arsenicum. Per Anthemum uero, terræ
 filium, sulphur nostrum intelligitur, quod terræ pinguedo est.
 Hi duo finguntur luctari, cum in uase commixta in aceto bul-
 liunt, sunt enim post putrefactionem simul iuncta. Cum uero
 ipsum sulphur, Martis nomine appellatum, cum sale præpare-
 tur, ut supra dixi, propterea etiam arsenicū preparari poterit,
 quod in profundo cum sale commixtū est. Hoc enim demon-
 strare uolebam lib. 3. cap. 16. Marrem, hoc est, sulphur præpa-
 rari, per sublimationem arsenici. Cum uero arsenicum, sale cō-
 mixtum, fortius sit, & sic sulphur Anthei nomine significatum,
 in calcem redigat, & in maturam terream conuertat, fictum est
 Anthemum in terram prostratum. Cum uero hoc modo sul-
 phur perfectius fiat, magisq; figatur & lucidius reddatur, sinx-
 erunt, Anthemum prostratum recuperatis & augmentatis uiribus,
 semper fortiozem resurgere. Hercules uero, hoc est, nostrum
 sal, cum aqua mercuriali distillatum, quæ per Iunonem & ele-
 mentum aeris significatur, soluit, attrahit, & suspensum tenet di-
 ctum sulphur præparatum, in ipsa aqua & decoctione nigro co-
 lore inficit, quod etiam in patefactione potest intelligi, ut ex se-
 quentibus, cum de eleuatione corporum dissereremus, patebit.

De ista sulphuris præparatione, etiam locutus est Albertus in
3. lib. de mineralibus, cap. 1. & 2. & in secundo tractatu, cap. 5.
Præterea scriptum est in lib. de uaporibus, arsenicū, siue auris
pigmentum, duas habere unctuositates, quemadmodum & sul-
phur. Remouetur autem ab ipso, una istarum duarū unctuo-
sitatum, lotionē in urina, lixiuio, aceto & lacte caprino. Sunt
enim istæ lotiones acutæ, & unctuositatē ab eo auferunt. Per
istas lotiones acutas, intellige acerum cum sale. Auicenna in
epistola ad Harf: Philosophum scribit: magna diligentia con-
tendisse se, ut à sulphure & arsenico totum hoc auferret, quod ar-
gentum denigrat. Cum uero sulphur præ cæteris mineralibus
omnibus melius sit, tandem uiam ad hoc inuenisse se, scilicet, ut
decoquerentur lento igne, nec tamen uirtus ignea in ipso adu-
ratur, sed potius extrahatur, & uirtuti igneæ & sulphuris sub-
stantiæ per ignem nihil detrahatur, sed sola unctuositas consu-
matur. Præstat autem sulphur cæteris spiritibus metallicis,
quod magis fixum sit, & tinctura rubedinis. Per argentū uero,
quod unctuositate sulphuris decoquatur, intelligitur albedo,
sub rubedine sulphuris occultata. Rasis in lib. de diuinitate, hu-
ius præparationis mentionē faciens, iubet oleum auferre spon-
gia, quod supernatauerit, tam diu, donec nulla nigredo appare-
at magis, & rotunda nubecula ascendat, quæ relinquenda est,
donec ipsius sublimatio sit firmata, deinde unam nubeculam
post aliam accipiendam, & in aquam ebullientem submergen-
dam esse, donec omnes nubeculæ fuerint consumptæ, has enim
sulphuris oleum esse scito. Est autem huius sermonis uerus
sensus, ut intelligamus, quàmprimum pelliculæ supra acetū ele-
uatae fuerint & firmatae, tum leuiter uas mouendū esse, aut quo-
uis alio modo pelliculæ, ad fundum propellendæ, & hoc in sin-
gulis pelliculis, quæ eleuantur, fieri debere, donec appareat, ip-
sas mundatas & purgatas esse.

acet. cum sale

DEMO: Missa faciemus hæc paulisper, nondū enim mihi
aperte demonstrasti, unde & ex qua materia istos spiritus acci-
piam, & perueniam ad principia naturalia, arti nostræ propin-
qua,

E ; GEBER.

GE BER. Tuæ cogitationes non erunt uanæ, si existima-
ueris, principia hæc naturalia, digesta, coagulata, & quasi fixa,
nostræ arti propinqua, & ut in substantiam sulphuris & argen-
ti uiui siue etiam mercurij conuertatur aptissima, in ulla re inue-
niri posse, quàm in ipsis metallis.

DE MO: Certe idem dicere uolebam, unū tamen est quod
me suspensum tenet.

GE BER. Si mihi animum tuum aperires, facile omnem
suspicionem tibi eximerem.

DE MO: Audiui: Elixir uegetabile, animale, & minerale ..
esse, quomodo sit igitur ex metallis, quorum substantia mortua
est, nec simile sibi generare potest?

GE BER. Elixir uegetabile dicitur, crescit enim per mul-
tiplicationem in uirtute & quantitate. Animale uero dicitur,
quod proiectum super metalla, ea sibi similia faciat. Minerale ..
autē dictū est, quod ex mineralibus sine metallis fiat, & adhuc,
quod aurum & argentum generare, sit metallorum singularis
proprietas. Possunt tamen & Elixir & lapis noster metallicus
uegetabilia dici, propterea quod generata sunt è sale, quod ue-
getabile dicitur. Hoc enim generatum est uirtute caloris, & ue-
getare dicitur omnes res, aut quod istud sal primo uiride faciat,
ut herba siue planta: Et uitriolum hanc ob causam, & aquam
uiuam appellauimus. Animata uero propterea dicuntur, quod
in eorum compositione anima interueniat, hoc est, tinctura,
quæ arsenicum dicitur & æs, de quo in lib. cui titulus est: Turba ..
Philosophorum: scriptum inuenies, nostrum æs simile esse ho-
mini, qui animam, corpus & spiritum habeat, tinctura rubea di-
citur anima. Substantia uero sulphurea & quasi fixa, corpus est.
Spiritus uero dicitur natura uolatilis, antequam figatur & fir-
metur. Dicuntur autem mineralia, quod metallica sint, aut
quod in se sulphur illud habeant, in quo uirtus metallica consi-
stit. Aristoteles in epistola ad regem Alexandrum, iubet ut la-
pidem uegetabilem animale & mineralem accipiamus. Vi-
demus autem Alchimix artifices, ex metallis medicinas plus aut
minus

minus facere perfectas, quibus transmutare & tingere nouerūt
 metalla quædam in auri & argenti colorem. Cū uero in omni
 genere, in quo isti gradus perfectionis inueniuntur, necesse est
 perueniri ad unum singularem, qui supremum & perfectissimū
 gradum teneat perfectionis in eo genere, ut Aristoteles affir-
 mat lib. 10. Metap. Erit quoq; in hac arte necessariū, ut inueni-
 amus unam medicinā metallicā perfectissimā, quæ transmuta-
 re possit metalla imperfecta, in uerum aurū & argentū, propte-
 rea quòd hæ res, quæ in substantia affinitatē habent per mutuā
 corruptionem, una in alteram transmutari possit, ut uidemus in
 commixtione elementorū. Cum uero omnia metalla (ut supra
 ostendimus) ex una & eadem substantia generata sint, & nulla
 differentia inter ipsa sit, præter accidētia, & maiorē minoremue
 digestionem. Ergo accidentia remouendo, & partes indigestas
 sufficienter digerendo, unum in aliud, quod super cætera perfe-
 ctissimum fuerit, transmutari poterit. Et in hoc artificium, na-
 turæ operationem uincit. Artificium enim potest metalla inti-
 me purgare, quòd natura non potest assequi. Eadem est senten-
 tia S. Thomæ. Is enim in principio quarti libri Metheo: dicit
 metalla transmutari posse unum in aliud, cum naturalia sint, &
 ipsorum materia eadem. Propter hanc causam posuit Hermes
 circulationem inter metalla. Ego quoq; multis in locis monui,
 hanc medicinam ex metallis fieri debere, & hoc omnes Philoso-
 phi affirmant.

DEMO: Tam euidentissimis rationibus & argumentis
 adducor, ut tandem credam Elixir, ex metallis faciendum esse.
 Debet autem ex omnibus simul, uel ex uno solo fieri.

GEBER. Cap. 5. libri primi dixi, artem nostram ad finem
 perfectionis non perducī, rerum copia siue multitudine, cum
 ea sit unicus & solus lapis & materia unica, in qua totum magi-
 sterium consistit, cui nihil omnino adiūgitur aut ab ea aufertur
 in aliqua parte, exceptis superfluitatibus, quæ in præparatione
 separant. In hanc sententiā loquitur Hali Philosophus dicendo,
 totū artificiū in uno lapide contineri, cui nihil addatur aut cō-
 misceatur

miscetur in toto aut in parte, hæc à Philosophis & sapientibus in opus assumi, & ignem ab eo exhalare, donec opus perficiatur. Morigenus idē testatur, dicit em̄ omne hoc, quod à Philosophis requiratur, unam solam esse rem, patrem & matrem habens, & ab ipsis creatam & nutritam, & suūpsius esse patrem & matrē.

DEMO: Hoc quid sit nunquam diuinabo.

» GEBER. Dixi prius in metallorum generatione, sulphur
 » tanquam patroni seminis uicem gerere, Mercuriū autem men-
 » strui foeminei. Præterea Senior Philosophus scriptum reliquit,
 eam rem, quam Philosophi quærent, unam rem esse, quam om-
 nium rerum rubearum nomine appellauerunt, & omnium cor-
 porum & specierum quæ manibus hominum tractantur. Alio
 loco idem dicit, lapidem Philosophorum unum esse, qui in se ha-
 beat omnem naturalem præparationem, & omne id, quod ipsi
 » necessarium sit, de corpore, de sole, aqua, spiritu, anima & tin-
 » ctura. Dicit præterea Arnoldus in epistola ad regem Neapo-
 litanum, lapidem Philosophorum esse rem unam & unius natu-
 ræ, & in ipso contineri omne id, quod sibi necessarium est, & in
 se quoq; habere illud, à quo melioratur. His grauissimis Philo-
 sophorum sententijs uictus, sine dubio credis, Elixir fieri debere
 ex una sola re radicali, ex uno metallo solo, quod lapis dicitur,
 eam ob causam, quod in formam lapidis reductum sit. fiunt præ-
 terea ex isto lapide gemmæ, & medicinæ, quibus primi patres ui-
 tam adeo longauam produxerunt, hoc est. quinta essentia & au-
 rum potabile. Fiunt enim hæc omnia ex eadem materia, quem
 » admodum à Raymundo traditum est, in libro secretorum na-
 turæ & in cœlo philosophico.

Secreta ha-
 turæ. Cœlum
 Philosophicum.
 Raym. Lullii libri.

DEMO: In procæmio libri inuestigationis dicebas, Eli-
 xir ex multis corporibus, siue ex multis rebus fieri.

GEBER, Eodem loco huic obiectioni responsum est his
 uerbis: Ex quacunq; re fiat Elixir album aut rubrum, tamen in
 ipso non est aliud, præter sulphur & mercurium, ex quibus re-
 bus nisi ambo fiant coniuncta, nulla alia re fieri potest neq; per
 se esse. Cum igitur unum alteri ita firmiter insit, manifestū erit,
 Elixir

Elixir non ex pluribus, sed ex uno solo metallo fieri, cum omnia ex sulphure & mercurio composita sint. Dicitur autem Elixir ex multis rebus fieri, propterea quod ex sulphure, arsenico & mercurio componatur, cum quibus quemadmodum etiam cum diuersis coloribus, in ipsorum præparatione apparētibus, multæ res quandam similitudinem habeant, tamen negare non possumus, in opere breuiori, ubi plures uia sunt, ibi diuersa metalla posse concurrere. Verum in opere maiori unum solum, uirtutem & potentiam propinquam habet, ut in Elixir conuertatur. Propterea dixi lib. 2. cap. 2. si spiritus sublimaueris ex calce alicuius metalli, sublimationem facilem, aliàs uero difficillimam esse, & plurimi laboris & longi temporis, adeo ut ad desperationem ferè perducatur incautos.

DEMO: Præfertur igitur in hoc opere cæteris metallis aurum?

GEBER. Ob quam causam?

DEMO: Quod cæteris metallis uirtuosius & perfectius, minus corruptibile & combustibile sit, fuerunt enim suæ partes subtilissimæ homogeneæ & puræ, sic unitæ & cōpactæ, ut pars terrestris à combustionem per humiditatem defendatur. Humidum uero adeo firmiter à terrestritate compræhensum est, ut in fumum per uaporationē minime exhalare possit. Cū igitur per se adeo firmiter omni corruptioni resistat per distillationē ad ultimam puritatem, & ad extremam subtilitatem & simplicitatem reductum, multo incorruptibilis erit, & in potabilem substantiam conuersum longissimo tempore corpora humana à corruptione conseruabit, & hic est scopus & fundamentum eius libri, quem de ligno uitæ scripsi. Hac ratione medici auro utuntur in multis morbis, præcipue uero in atrabilarijs & in tremore cordis, nec tu mihi uideris ab hac sententia dissidere, cum 17. cap. primi libri, auro uim latificandi cor tribuas, & quod corpus in longa iuuentute conseruare possit. Hac ex causa ueteres Poetæ finxerunt Phœbum siue Apollinem. inuentorem medicinæ fuisse, & herbarum uires homines primum docuisse.

Nec putabis citra rationem factum, quod aurum cæteris metallis præferendum diximus. Verisimilius enim est, Elixir ex auro, quàm alio metallo fieri, cum hoc cætera metalla in aurum transmutare debeat, facilius enim transmutantur inter se, quæ aliquam cognationem siue affinitatem habent, quod Aristoteles quoq; affirmare uidetur. Dicit enim in 7. Methaph: omne generatum ex suo simili generatum esse. Tu quoq; affirmas lib. 1. cap. 17. aurum tincturam esse rubedinis, & aurum corpus transformare & tingere posse, propterea plures Philosophi aurum fermentum rubedinis uocant. Perfecta autem corpora, perfectiora fieri, & ad subtilitatem & spiritualitatem reduci posse, tu ipse affirmasti in lib. inuestigationis circa finem.

GE B E R. Satis acutè & ingeniose Philosopharis. sed auri naturam non satis probè considerasti, Nam (ut lib. 3. cap. 4. tradidi) cum aurum ex subtilissima & clarissima mercurij siue argenti uiui substantia generatum sit, parum sulphuris habens, & rubedinem puram, tum fixum & clarum & à sua natura sit, ipsum tingente, Quare sulphur hanc qualitatem minime seruari poterit, nisi ad ultimam formam & permanentem tincturam peruenerit, ut Elixir. Ergo neq; natura neq; arte mutabitur, aut aliquo modo per se debite meliorabitur absq; commixtione alterius tincturæ. Et si fortè aurum præparatione aliqua colore augeatur, hoc sit ipsa tinctura, intra aurum occultata, foras pertracta, Et si hanc à suo mercurio separaueris, tantundem mercurij cū eo tingebis & non plus, hoc idem affirmante Agrippa, propterea quod aurum non habeat plus tincturæ quàm ad tincturam sui mercurij opus sit, ut Arnoldus in Rosario tradit, quare uanum esset hanc tincturam in auro quærere, cum in eo tam pauca sit quantitas & ipsius utilitas nulla. Propterea dixit Albertus libro tertio de mineralibus cap. 7. Alchímica operatione aurum non permutari. Et hæc est ratio ueterum Philosophorum, & antiquorum quorundam Alchimistarum, auri speciem tantūmodo formam esse metallorum. cætera uero metalla omnia, incompleta, ea uero in uia esse ut ad speciem auri accedere

dere possint, ut res incompleta quæ in uia est ut ad perfectionē perueniat. Propterea dixerunt imperfecta iuari posse artificio, ut tandem ad perfectionem peruenirent, quemadmodum semina adiuantur terræ cultura, aurum uero cum determinatum & completum sit magis, conuertibile non est in aliud metallum. Nam Aristotele & ipsius cōmentatore affirmantibus lib. 7. primæ philosophiæ, nulla res mouetur ad formam aut perfectionem nisi prius aliquam partem imperfectam illius formæ in se habuerit ad quā moueatur. Nouimus enim sperma se non moturum ut formam hominis acquireret, nisi prius in se hominem in uirtute contineret, si enim hoc, iam homo esset completus, non esset principium motus sed potius quietis. Propterea dicit Aristoteles existente specie in materia cessat motus. Fit enim motus per priuationē speciei quæ est in ipsa materia. Cum enim à natura ita comparatum sit, ut imperfectū in quantum imperfectum est, naturaliter desideret perfectum fieri. Igitur priuatio in ipso relinquit naturale desiderium ut fiat perfectum. Hoc autem desiderium, principium est transmutationis, ut Rogerius Bacho tradidit. Ergo quum aurum in specie metallica perfectum sit, in se hanc priuationem & desiderium hoc non habebit ad formam & speciem metallicam.

DEMO: Concedo aurum cōmune perfectum esse in sua specie comparatum, uero ad Elixir imperfectum erit, uincit enim naturæ operam artificium.

• GEBER. Dico aurum perfectius esse metallū quàm Elixir, hoc enim quantumcūq; firmiter in se retineat substantiam metallicam, propterea tamen metallum non est, cum sit fragile, & ex solis spiritibus compositum, & eius tinctura communem tincturam metallicam excedat.

• DEMO: Cum ad compositionem Elixir unicum metallum requiratur, solū & maxime necessariū sit, qd accipiam spiritus auri, qui mundi, puri & fixi sunt, cæterorum uero metallorum immundi & uolatiles.

GEBER. Et hoc certissimum indicium est, istos spiritus

auri, eos non esse de quibus scripsi in omnibus libris meis de Alchimia. Diximus enim mercurium, sulphur & arsenicum ante præparationem spiritus esse immundos, combustibiles & uolatiles, præterea tradimus quomodo à terrestreitate, aquositate, sulphuritate, unctuositate & adurente repurgare possint, hæc autem in auro non inuenies. Scribit præterea Albertus lib. 3. de mineralibus cap. 6. metallum à metallo generari non posse, hoc est, species permanebit in prima substantia metallica. Quare ergo capite prædicti libri non citatur author isto modo procedere, inquit, scilicet, ut corrumpendo & remouendo aliquid in sua specie, cū adiutorio eorum quæ sunt in natura metallica, inducant speciem alterius metalli. Propterea inter omnes Alchimisticas operationes eam tum meliorem tum principalem esse, quæ per eadem principia procedat, per quæ ipsa natura procedit. Quemadmodum per præparationem sulphuris, per decoctionem & sublimationem & purgationem argenti uiui siue mercurij. Isti uero qui metallis albis dealbant, & citrinis citrino colore inficiunt, remanente prima specie metalli, sine dubio impostores & deceptores sunt, neque uerum aurum siue argentum facere possunt. Præterea dicit Aristoteles, ueram transmutationem metallorum fieri non posse nisi reducantur prius in materiam primam, hoc est ad naturam salis siue uitrioli, quod citra calcinationem minime fieri potest, ut in libro Testamenti satis aperte docuimus. Cum autem argentum debite calcinari non possit, ut lib. 3. cap. 9. diximus, cum uera calcinatio fiat absque commixtione alicuius rei, nisi cum proprio & innato sulphure combustionem perficiat, ut lib. 1. cap. 13. & lib. 3. cap. 6. diximus, Istud uero sulphur combustibile in auro non sit, ut lib. 4. cap. 15. sufficienter ostendimus, igitur aurum debite calcinari non poterit, rationem hanc descripsimus lib. 3. cap. 6. dicendo eam rem cui conueniant tres causæ corruptionis loco supra citato, enarrata, maxime corruptibile esse, in quo uero omnes minime conueniant uelocitatem corruptionis remitti, quantum ipsæ dictæ causæ remittunt, in auro uero harum causarum nulla est, quare ita ut decet non

t Vid. Geber
 De investigatione
 fione perfecti-
 chonis, cap.
 x. De præpa-
 ratione Solis.

non corrumpitur. Propterea diximus lib. 3. cap. 4. aurum ha-
bere substantiam fixam & absq; sulphuritate comburente, ut
per omnem operationem ipsum in igne facile cognoscimus, nā
neq; minuitur neq; inflammatur. Propterea frustra quis tenta-
ret aurum citra aliquam rem extrinsecam calcinare, diximus
igitur lib. 1. cap. 17. aurum calcinari & solui absq; utilitate. *

DEMO: Arnoldus in libro perfecti magisterij dicit redu-
ctionem metallorum in materiam primam facilem esse, igitur
transmutatio quoq; facilis erit.

Libet per-
fecti magiste-
rii Arnoldi.

••• GEBER. Arnoldus de auro communi non loquitur, hoc
enim nisi cum magna difficultate destruitur propter suam for-
tem compositionem, ut lib. 1. cap. 8. & lib. 2. cap. 7. ostendi-
mus, quomodo ex quibus metallis noster Mercurius extrahi de-
bet, & quantumvis in eo loco aurum minime aperte a nobis ex-
cludatur, concedendo tamen sublimationem mercurij commo-
diorem esse, ex metallis cum quibus minime conveniat. Cer-
tissimum uero est mercurium cum omnibus metallis minus cō-
uenire quā cū auro, ut lib. 3. cap. 2. & 4. ostendimus. Quare
Mercurius ex cæteris metallis præter aurum multo cōmodius
••• extrahitur. Quo pacto enim Elixir ex auro fieri poterit, cum
omnium Philosophorum consensu hoc ex materia uilissima
fiat? ut Morigenus Philosophus aperte his uerbis ostendit, cum
dicit huius operæ necessaria minime comparanda esse precio,
ea præcipue uero in operatione auri.

Minus ad
rem hanc re-
sponsio.

DEMO: Quid respondes ad meam scrutationem?

• GEBER. Dico humidum radicale reliquorum metallo-
rum æque uirtuosum & incorruptibile & incōbustibile esse ut
auri. Quod Albertus nobiscum affirmat, lib. 3. cap. 2. de mine-
ralibus cum dicit, Vidimus omnia metalla etiam in uehemen-
tissimo igne retinere humidum radicale. Idem confirmauimus
nos in lib. 1. prope finem. Nostri medici aurum suis medica-
mentis commiscentes absq; ratione hoc faciunt, cum enim ignis
quāuis uehementissimus hoc minime corrumpere possit, mul-
to minus in stomacho digeretur, Veteres autem Philosophi

& Poetæ aurum extollentes & magnificientes non locuti sunt
 de nostro communi auro, sed de auro philosophorum. Nam
 commune aurum ita ut decet nullo modo distillari aut solui po-
 test. Igitur neq; in sal debito modo transmutari poterit ut su-
pra ostendimus. Præterea quum dicis certis rationibus demō-
 strari posse, Elixir ex communi auro fieri debere, huic sententiæ
 tuæ hoc respondeo. In opere quidem breui, in quo neq; solutio
 aut coagulatio auri requiritur, aurum cæteris metallis antefe-
 rendum, uerum in opere maiori cum metalla in eorum materiã
 primam reducenda sint, in qua nulla differentia est, ut supra
 ostendimus, aurum cæteris metallis non debet præferri, neq;
 id concedimus omnia metalla æqualiter in hoc conuenire, ut
 apta sint ad compositionem Elixir, cum unicum tantum metal-
lum in ipsa minera singularem qualitatem acquisiuit, ut cæteris
aptius fieret in sua substantia, ut propinquius ad artem nostrã
accederet præ cæteris metallis omnibus. Altera tuæ rationi re-
 spondendum puto, Aristotelem locutum de generatione pro-
 pria & uniuoca animalium, in generatione quæ per corruptio-
 nem generantis fit, sufficit generans generali simile esse uirtute
 & potentia, ut supra diximus de semine humano. Hinc conclu-
 dimus nostrum lapidem ex quo Elixir fieri debet, aurum pota-
 bile, quintam essentiam, aurum & argentum esse uirtute & po-
 tentia propinqua. Hoc affirmat quoq; Arnoldus in Epistola
 quadam ad regem Neapolitanum, dicit enim in dicta compo-
 sitione siue lapide nostro, Solem & Lunam in potentia esse & uir-
 tute, nisi enim hæc in se contineret, neq; aurum aut argentum
 ex eo fieri posse, huic autem Solem & Lunam uulgarî auro &
 argento minime comparandam esse, cum hæc magno interual-
 lo superent uirtute. Sunt enim Sol & Luna in hac compositio-
 ne contenta uiua, hoc est uegetabilia, Vulgaria autem mortua
 & suis uiribus extincta. Illa uero finita sunt, propter quem fi-
 nem Philosophi antiqui lapidem nostrum Solem & Lunam no-
 minauerunt, cum hæc in ipso lapide potentialiter non uisibili-
 ter contineantur, & Philosophi dicentes, aurum tincturam esse
 rube

rubedinis & fermentum rubedinis de auro philosophorum hæc debent intelligi, quòd sulphur est sua caliditate & feruens & coquens, digerens & tingens suum mercurium, quemadmodum etiam nostrum Elixir tingit, & transformat nostrum mercuriũ in multiplicatione, & uerius fermentum est. Quod præterea dictum est à me, corpora perfecta meliorari posse & fieri perfectiora, hoc neq; de auro aut argento communi intelligendum, sed de ipso Elixir quod meliorari & subtiliari potest per multiplicationem, solum mercurium ipsi coniungendo. Per corpora perfecta etiam indicare uoluimus sulphuris species præparatas, quæ auri nomen sortitæ sunt à rubedine & ab albedine argenti, hæ autem præparari debent suo sale & aceto, deinde subtiliantur & soluantur cum sale Armoniaco, hoc est, cum aqua de suo sale. Diximus enim lib. 2. cap. 15. causam inuentionis aquæ subtilis & acutæ necessitatem fuisse subtiliadi istos spiritus, qui ante præparationem neq; fusionem neq; ingressum habebant, & nos utilitate magna priuabant, hoc est spirituum fixorum, & quæ ipsorum naturæ sunt. Arsenicum est naturæ sulphuris, ut lib. 1. cap. 14. & lib. 2. cap. 12. diximus. Causa uero inuentionis aquæ puræ fuit imbibitio spirituum & medicinarum munda-
 darum, hoc est sulphuris præparati.

DEMO: Facies mihi rem sanè gratissimam, si mihi declaraueris, quid rei sit aurum philosophorum & aurum potabile.

GEBER. Sulphur est subtilissimum, purum & radicale, quod arsenicum supra nominauimus, nam in Alchimia speculo ita scriptum inuenies. Sulphur nostrum aurum bonum & purum esse. Præterea dicit Rasis in libro luminis luminum, oleum rubrũ colorem assumens sulphur est & æs, & soli & auro comparatur. Senior Philosophus in eadem est sententia, dicit enim aurum huius lapidis aurum esse philosophorum, & tincturam animam in se habentem, cum qua spiritus ascendant. Alio loco idem dicit, aquam diuinam spiritualemente, in qua anima contineatur quæ aurum dicitur. Idem dicit alio loco, Hermetẽ aquam albam aurum nominasse, quòd animam habeat tingentem,

a diuinem

*oleum ydes.
argentum v
dum, rubr.*

tam, natam ex illa aqua alba. & alio loco dicit, aquam ueteres animam nuncupasse, quam Hermes aurum appellauerat, cum diceret, se seminare aurum in terram foliatam.

DEMO: Quid uoluit significare per hanc terram foliatam Hermes?

GEBER. Argentum uiuum Philosophorum preparatū, cui hoc aurum coniungi debet, aut hanc terram foliatam intelligemus, potius sulphur esse quod sublimatum auri & argenti folijs diuersis coloribus, propterea diximus sulphur cum suo simili tincturam facere. De ista anima quæ aurum dicitur, loquitur Hermes, cum dicit, hanc uentum in uentre suo portare.

DEMO: Non intelligo quid sit hic uenter & uentus.

GEBER. Albertus lib. 1. de mineralibus cap. 3. hoc declarat & ostendit, Hermetem dixisse uentum portare in uentre suo animam, quando materia nostra uase imponitur & distillando elicitur, ex alembico liquor aqueus aut oleum potius cum omnibus elementorum uiribus. Vento enim significatur fumus albus, qui intra se portat fumum rubrum qui anima dicitur & aurum, as, Venus, numus, arsenicum, uitrum, uitriolum, ignis, oleum, sulphur, aqua uiridis, Leo uiridis, uiride æris, uinum, sanguis humanus, sanguis demonis, auripigmentum, aqua permanens, & alijs diuersis nominibus. Propterea dixit Senior Philosophus, hanc diuinam aquam nomine omnium rerum humidarum appellari, ut aceti, uini, lactis, pinguedinis & sanguinis & spermatis, sic etiam nomine omnium tincturarum & florum similiter nominari, & per hanc animam lapidis intelligunt quæ exaltauerunt, hoc est, sublimauerunt in ista aqua. Propterea alibi dicitur à iam citato Philosopho, sermone omnium Philosophorum in hanc tincturam solam conuenire, quam extraxerunt ex ipsius anima, quam appellauerunt animam & genitum & regem, & hoc genitum pinguedo est, quare animam & aurum appellabant, quum habeat animam rubram in albedine occulta, hoc est, in aqua alba spiritali, quam extraxerunt ex suo lapide. In libro philosophorum Turbæ scriptum est, numum nostrum

strum rubrum aurum appellari. Dicit autem Philosophus Mirois, tamdiu coquendum donec ipsius humiditas eleuata sit in alembicum, quum sit sudor similis auro. & in cœlo Philosophorum hæc uerba leguntur, Ignem quidem augendum esse ad 4.

- gradū usq; unius horæ spacio, & egredietur aqua coloris aurei. Hæc aqua aurea pluuiā est, in quam Iupiter se conuertebat, & seorsim seruari debet, nam in ipsa aurum potabile continetur. Quum lib. 1. ca. 17. dixissem, omne illud quod radicaliter mundificare, & colore citrino metallum tingere poterit, ipsum posse
- aurum facere, significare uolui radicem metalli distillatum aurum esse philosophorum. Auicenna in libro de mineralibus dicit, sal armoniacum totum sublimari, & aquam esse cui commisceatur fumus calidus & multum subtilis & plurimæ humiditatis. Et lib. 3. cap. 9. Saturni nostri mentionem facientes diximus, nihil ab eo in fumū resolui, quod animaduerti possit, quod non sit coloris citrinissimi, & loco prædicto diximus, adhuc quū fumus ascendit necessario ipsum ascendere unā cum sulphure non adurante, eius proprietas est retinere citrinitatem. Præterea cap. 8. de nostro Ioue uerba facientes diximus, hos diligenter
- aspexisse fumum ab ipso eleuatum magna ignis expressione & obseruasse hunc ad citrinitatem accedere, cum hoc sit proprium sulphuris calcinati, arbitantes certissima & infallibili coniectura, hunc fumum multum de natura sulphuris fixi retinere.

- DE MO: Dubium me facis & incertum, quod enim supra de Saturno dixisti, hoc nunc Ioui tribuis, sunt igitur Saturnus & Iupiter unum & idem?

- GEBER. Isti duo unum sunt salex nostro metallo extractum, quod Rasis affirmat his uerbis, cum dicit: Cum acceperis corpora plumbi & stanni, his cōmixtis extrahere poteris oleū, (hoc est sulphur) & mercurium quæ natura coniunxit. Philosophi autem per similitudines rerum loquentes iubent nos hanc aut illam rem accipere & cōmiscere, cum tales res minime accipiendæ sint, sed hoc faciunt ut ostendant in nostro lapide aliqd esse, quod eius rei similitudinem habeat. De supra dicto oleo

G

mentio

mentionem feci libro 2. cap. 12. causam inuestigationis ipsius fecisse ut haberemus suum colorem, dicens. Albertus lib. 4. Metheororum, tractatu 3. cap. 18. in mentione supradicti fumi aut uaporum dicit, per naturam mixti, siccum continere humidum, ut sine ipsa in uaporem exhalare non possit, humidum uero sicco addit quandam subtilitatem ut cum ipso auolare possit. Et nos diximus adhuc lib. 1. cap. 10. ipsa corpora, hoc est, sulphuris species, simul cum spiritibus, scilicet mercurialibus fugere ab igne, hoc est imi spiritus fixi non sunt, inseparabiliter uero commixti sunt in profundo corporum, superat enim pars uolatilil partem fixam. Præterea dicit Arnoldus in Rosario, illum qui non nouerit aurum conuertere in argentum, nunquam posse argentum in aurum conuertere è contrario.

DEMO: Quomodo argentum in aurum possit conuerti scire permaxime cupio, ut uero aurum in argentum conuertatur parum aueo.

GEBER. Philosophus Senior scribit, ueteres philosophos cum dicerent dealbate aurum, communem aurum non intellexisse. Quum uero philosophorum aurum quod rubrum est dealbatur, dicitur in argentum conuersum esse, & argentum nominatur. Idem de sulphure intelligendum, conuersum uero in albedinem, postea uero longa decoctione rufescens, dicitur argentum in aurum conuersum esse. Præterea in libro Turbæ philosophorum scriptum est, nullam tincturam fieri posse nisi ex predicto nostro ære, hoc autem nisi conuertatur in albedinem donec tinctura fiat, nihil efficies.

DEMO: Fateor me tibi haud parum debere, obligatumque esse quamplurimum atque deuinctum tanto beneficio, quod tanti secreti me feceris participem, fui enim hactenus cum multis in eo errore, ut crederem Elixir, & aurum potabile ex auro communi fieri debere.

GEBER. Quemadmodum pueri, ita tu rebus quoque aspectu pulchris delectaris. Nostra autem quinta essentia ex lapide turpi & deformi fit primo intuitu, interius uero in occulto pulcherrimo,

DEMO:

DEMO: Cum pro tua singulari humanitate haud grauatē mihi declaraueris, quid aurum potabile & philosophorum, ut mihi etiam paucis ostendas quid sit quinta essentia, rogo. Si enim recte iudicio praestat sanum longo tempore uiuere, quam opibus abundare.

GEBER: Verum dicis. Est autem quinta essentia secundum Marsilium Ficinum in lib. de triplici uita, spiritus animae mundi, diffusus per partes corporeas & elementales.

DEMO: Explicatio haec nimis obscura est.

GEBER. Dixi tibi iam saepius in una distillatione duos fumos distillari à materia nostra, rubrum & album, hi ambo dicuntur quintae essentiae, dicitur autem fumus rubeus ultra supra dicta nomina quoque anima uini, ut Iohannes de Rupecissa tradidit his uerbis, Appellamus autem quintam essentiam, uini animam, uinum autem nostrum aurum est philosophorum. At fumus albus qui in suo uentre portat uinum rubeum in distillatione, proprie & uere quinta essentia dicitur, de qua philosophi locuti sunt. Dicit enim Arnoldus separatis elementis, restare certam quintam essentiam quandā quae spiritus lapidis dicitur. Haec autem neque elementum est, neque in se elementalem qualitatem habet actu sed uirtute, actu enim neque calida aut sicca est, ut ignis, nam infrigidat & sanat morbos frigidos, neque calida aut humida est ut aer, qui facile corrumpitur, ut tempore pestis, & in generatione ranarum & similibus uidemus, quae ex corruptione aeris generantur. Potest enim quinta essentia ex metallis praeparata, ad decem millia annorum conseruari absque corruptione modo in uase uitreo diligentissime, ne respiret obturato, reseruetur. Propterea Hermes, Plato, Socrates, & multi Philosophi qui hanc nouerunt, ipsi perpetuitatem attribuerunt, & qui ea uterentur non morituros, cum tamen & ipsi Deo ita uolente, ut reliqui mortales quoque mortui sunt.

DEMO: Ergo uanum est hac uti medicina.

GEBER. Vanum esset nec possibile hominem ut transcederet uitae naturalem terminum, laborare, hic terminus posset

tamen ad quingentesimum annum extendi, ut primis antiquis patribus constitutum erat, quemadmodum uero homo multis modis constitutum uitæ terminum morbis circumuentus minime attingere potest & uitæ spacium abbreviare potest, eodē modo poterit impedimenta hæc remouendo uitam prorogare, ut tandem naturæ suæ uitæ constitutum terminum attingat. Inter cætera uero remedia omnia quibus uitam producimus hæc quinta essentia præparata præstat, ut aperte satis demonstratum est in Dialogo nostro, cui titulus est, Lignum uitæ, dat enim homini uitam. Rasis in lib. luminis luminum dicit, aquam descendantē ē maiori petra à Philosophis aqua uitæ nominari & cælum, nam quinta essentia simplex est & incorruptibilis & separata à materia elementari, neq; frigida aut humida est ut aqua elementalis, ardet enim ante coagulationem, igitur à philosophis aqua ardēs nominatur, præterea neq; frigida neq; sicca est ut terra, ut manifeste deprehēdimus, calefacit enim plurimū & curat infirmitates Melancholicas quæ frigida sunt & sicca, & formam habet aquæ limpidissimæ & subtilissimæ, uarijs nominibus à Philosophis appellatur, ex proprietate aut similitudine aliqua assumpta. Sunt enim qui Mercurialem aquam quoq; appellant quod à Mercurio sit distillata, aliqui mercurium solutium uocant, soluit enim corpora, hoc est, sui sulphuris species. Propterea dixi lib. 1. cap. 17. Aurum, hoc est, sulphur supra nominatum, facile frangi, hoc est, solui cum ipso mercurio & odore, hoc est uapore, plumbi hoc est nostri salis, & Aquila quod uolare possit supra omnes spiritus. Dicitur etiam aer propter subtilitatem, & sal Armoniacum q; sal distillatum sit, & propter consonantiam & homogeneitatem, significarūt quoq; hanc antiqui Philosophi nominibus perniciosorum & ferocium animalium ut serpentis, Draconis, Leonis, Vrsi, Basilici & similibus, propter ipsius naturam horribilem & uenensam ante conuenientem digestionem. Propterea quoq; aqua foetida nuncupatur, est enim amara & foetens ante coagulationem.

DEMO: Suspīcor te tacite subindicare uelle horribilitatem & foetorem ab ea remoueri per ignem cum amaritudine, uerum quomodo hoc fieri posset, non uideo, cum sit aqua salis, uidemus enim, & ipsa experientia docemur per calorem omnia conuerti in sal cum ea corrumpere possit, ut supra diximus. Si ergo dulcia calore corrupta in sal amarum conuertuntur, multo maiorem amaritudinem recipiet hæc nostra quinta essentia distillata ex metallorum sale, sic decocta & exusta.

•• GEBER. Si præter sal distillatum & præparatum, hæc cōpositio nihil recipiet aliud, tuam sententiā probarem, recipit autem & sulphur quod banc naturam aufert & dulcem reddit.

DEMO: Quonam modo hæc amaritudo sulphure aufertur ut dulcis fiat, cum ipsum sulphur quoque amarum sit, ut testatur Rasis qui dicit, sulphur quod Martis nomine appellatur •• manifeste amarum & acutum esse exterius?

•• GEBER. Concedo ante præparationem & decoctionem sulphur, colericum, amarum & acutum esse, quemadmodum Rasis dicit. In decoctione uero occultatum manifestatur, sulphur aut in profundo & occulto dulce, per decoctionem ad suam dulcedinem trahit & transmutat sal conuersum in aquam. Alterum uero sulphur quod aurum appellatur, quod etiam in hanc compositionem recipitur huius medicinae, sanguineum est, dulce & odoriferum ut Rasis dicit. Hæc autem transmutant huius aquae amaritudinem in dulcedinem, quemadmodum aqua fluuij Marach amara, uirtute ligni facta est dulcis. Alphidius scribit hæc uerba: Antequam hoc opus aggrediaris, præscribam tibi bonam Elixir compositionem. Primo necesse erit ut humidum sit, & cum decoquitur ut coaguletur & inspissetur ut nix uel grando & sal sapore dulci, uentre nigro, & colore albo.

• DEMO: Ventre nigro quid significatur?

GEBER. Alphidij sententia est, quantumcumque nostra medicina in principio decoctionis alba sit, nihilominus nigredinem habere occultam, procedentem ex certa humiditate unctiuosa & adustiuā, maxime uero manifestatur hæc nigredo in coagu-

latione materiæ, tantum uero decoqui debet ut hæc humiditas consumatur & fiat alba, tunc enim hæc operatio completa est, & quemadmodum cælum supra nos non solum per se influentiā habet in hæc inferiora corpora ut conseruentur rerū species, sed uirtute Solis & stellarum fortificatur, ita etiam cælum hoc nostrum ornari debet nostro sole splendido & incorruptibili, hoc est, auro nostro supradicto, in terra enim generatum est uirtute Solis à quo recipit naturam, colorem, uirtutem, proprietatem & substantiam incorruptibilem. Quare nostra quinta essentia ornata isto Sole mirabili, infundet nobis uirtutem cœli & Solis cœlestis, hoc est uitæ conseruationem, humidī naturalis restaurationem, & iuuentutis renouationem. De Sole isto locutus est Isidorus lib. 16. dicendo, Chalcantum, hoc est flos æris in medicina salis fieri sole calidissimo, & tantam habere uim astringendi, ut in os Leonis aut Vrsi inspersum tanta fortitudine eorum ora constringit ut mordere non possint.

DEMO: Videtur mihi hoc impossibile.

GE BER. Per Chalcantum & florem æris, Isidorus nostrum æs quod atramentum appellamus subintelligit, & uitriolum in sale occultum ante distillationem & fit per calcinationē simul cum sale, hoc uero æs unitum cum nostra quinta essentia, quæ Vrsi & Leonis nomine intelligitur tantum inuiscat & coagulat eam, ut ab ea acumen auferat ut mordere non possit, hoc est sol uere sulphur, quemadmodum uero influxus cœlestis stellarum influxu augetur, eo modo & cælum nostrum non Sole tantum sed cæteris quoque stellis atque planetis coniungi debet, ut ipsius influxus & uirtus augmentetur, & ut facilius quoque coaguletur & ad perfectionem citius conducatur.

DEMO: Quæ sunt istæ stellæ & Planetæ, qui nostræ quintæ essentiæ coniungi debent, siue nostro cœlo applicanda sunt.

GE BER. Omnia metalla philosophorum præparata nomine planetarum significata, & hæc recipiuntur etiam in compositionem Elixir, propterea dicitur huic cōpositioni unam solam communem esse & sufficere. Tamen uerum est aptius coagulationes

latius in hac arte principaliter duas esse sulphuris species, Venus & Mars. Et hæc erat sententia Alberti in primo de mineralibus, cap. 9. primi tractatus, cum scriberet Alchimistas singulari studio atq; diligentia aquas facere, quæ qualitatem haberent diuersorum elementorū uirtute & actu, hoc est ut desinent & coagulent hoc quod transmutare cupiunt. In libro de Vaporibus scriptum est, carnes uelocissime coqui adiecto uitro ex cineribus fœni & filicis, cum enim uitrum siccum sit, plurimum humiditatis è carne elicere per ebullitionem poterit, ut multo citius caro decoquatur. Cum uero uitrum hoc ex cineribus fœni & filicis alio communi uitro multo siccius sit, ergo hoc uitro adiecto multo citius decoctio perficietur, habet enim commune uitrum adhuc aliquid humiditatis quàm à plumbo accepit, quod primum fuit in compositione.

DEMO: Quamuis huius rei nullum adhuc fecerim periculum, tamen haud credo adiecto uitro carnes citius coqui.

GEBER. Hæc est causa multos ignorantes, & rerum naturalium imperitos Plinium & Albertum mendacij accusasse, cum ipsi hoc quod Philosophi per similitudines & allegoriam locuti sunt ex nudâ litera interpretarentur, & se deceptos & elusos putarent.

DEMO: Quid uoluerunt hac re significare?

GEBER. Vitri nomine in ista arte sæpenumero sulphur significatur, nam sicut uitrum commune omnes colores recipit, eodem quoq; modo sulphur nostrum in præparatione omnes colores demonstrat. Propterea Argi nomine appellatur, cuius multi oculi in Pauonis caudam conuersi sunt. Per carnes uero coquendas intelligitur noster Mercurius, qui coagulari & firmari siue figi debet in aqua mercuriali mediante sulphure. Cum uero duæ species sulphuris sint, una nomine Martis appellata calida & sicca, altera uero Veneris calida quoq; & sicca, minus tamē ut Rasis dicit, participat eū cum humiditate mercurij quam ab eo sale accepit q̃ Saturnus dicitur, à quo iam dictū sulphur Veneris nomine nuncupatum, distillatū est. Propterea uelocius

locius coagulatur & dulcoratur ipso mercurio & aqua mercuriali, si adijcimus sulphur ex cineribus fœni & filicis, quod Martem nominamus propter nominis cognitionem. Præterea notabis differentiam esse inter coagulationem quintæ essentiae & fixationem Elixir, cum debeant diuersos operare effectus. Elixir enim transmutare debet metalla imperfecta in uerum aurum & uerum argentum, necesse igitur est ut fixum sit & in auri & argenti substantiam plusq̃ perfectam conuersum sit, hic autem non remanebit aqua mercurialis cum fixationem impediatur, quamuis tamen ibi maneat quinta essentia ruffa aqua forma sua permanens dicta. Cum uero quinta essentia mercurialis per os sumenda sit in modum medicinae penetrantis per omnia membra & conseruantis à corruptione, non debet adeo fixa esse, ut in auream siue argenteam substantiam conuertatur. Sufficiet enim tantum esse decoctum & digestum, ut coaguletur & consumetur illa humiditas tam uaporosa, fœtida & acuta & dulcis fiat, sic assumpta per os subito penetrabit per totum corpus, ut res omnium subtilissima & humano corpori conformis, & sua potente & diuina uirtute tantam incorruptibilitatem inducet omni loco quem penetrauerit, ut illi qui tantummodotres guttulas per se aut alia re conueniente commixtas sumpserint, per longū temporis spacium sanè uicturi sint, ut primi anti qui patres qui lignum uitæ sumebant. Hæc omnia fabulis poetarum ab antiquis sapientibus occultata sunt, maxime uero Orphei.

DEMO: Feceris mihi sanè rem gratissimam, si intentionem antiquorum in hac re mihi declaraueris.

GE BER. In ista medicina pars est uegetabilis, hoc est, sal significatum arboribus & plantis, præterea adest etiam quædam animalis pars ut anima & aurum, significata per animalia, homines phœbum & uellus aureum. Pars uero mineralis istud sulphur fixum est, quod Martis nomine appellamus, hoc significatur per lapides & saxa, montes, ossa, & reliquis rebus duris. Aqua mercurialis & uapores significantur per auiculas, uentū, fluuios,

*Modys.
requiritur
etiam cinis
ad salutem
poris humani*

fluuios, serpentes, tauros & Dracones, qui custodiebant uellus aureum Marti dicatum. Propterea diximus lib. 1. cap. 15. in distillatione nullum metallum philosophorū submergi in Mercurio, hoc est in aqua mercuriali, Sole nostro excepto, & hic dicatus est Marti, quoniam coniungi debet cum sulphure Martis nomine appellato, per Orpheum uero nostra medicina significatur, hæc enim cum sit dulcis omnia supradicta firmare & coagulare potest.

DEMO: Agnosco me non satis capacem, ut hanc sententiam comprehendam tuæ expositionis, nisi mihi prius declaraueris quanam sint philosophorum metalla.

GEBER. Philosophi hanc scientiam occultauerunt sub nominibus omnium rerum in mundo, maxime uero metallorum.

DEMO: Quomodo occultabitur hæc ars sub metallorū nominibus, cum ipsa fiat per metalla.

GEBER. Certum est rem haud facilem esse posse, discernere, quando ueteres Philosophi de metallis communibus, siue philosophorum metallis loquuntur, nam primo aspectu nobis uidetur de metallis communibus uerba facere, & interdum sermonem suum incipiunt de metallis communibus, mox reliquū sermonis ad metalla philosophorū deflectunt. Qui uero huius artis noticiam siue cognitionem aliquam habuerit, & experientiam, statim nomine aliquo audito intelliget, quid in hac arte significare possit. Sit in exemplum nomen Ferri aut Martis. Si igitur Philosophus dixerit hunc in manifesto calidum esse & siccum, facilemque tincturam rubei, huius artis peritus artifex statim cognoscet eum de sulphure hæc dixisse, quum qualitas hæc ferro communi minime conueniat in manifesto. Rasis dicit in libro de diuinitate, animaduertendum esse res subtili artificio à natura taliter inuicem colligatas esse, ut in omni re omnes res sint in potentia, etiam si uisu minime comprehendantur, quod melius depræhendetur in rebus æquabilibus quam in alijs. Hoc modo interiora auri argentea esse, & interiora argenti aurea,

H inueniri

inueniri enim in Sole quidpiam Lunæ, & in Luna aliquid Solis, in cupro uero aurum & argentum esse in potentia sed non uisibiliter, & in his ferrum, plumbum, stannum, in quibus etiam uicissim aurum & argentum reperias. Idem scribit Albertus lib. 3. de mineralibus cap. 8. dicendo Hermetem, Gilgil & Empedoclem Philosophos & Alchimistas præclaros, cum omnium cæterorum Alchimistarum numero affirmare in omni metallo plures esse species & naturas metallorum, alia uero occultata, alia manifesta, alia interius, alia exterius, alia uero in fundo, alia in superficie apparere metalla, quemadmodum illi qui de latentia formarum disputarunt, & omnem rem in omni re esse, ut Anaxagoræ placuit, dixerunt itaq; plumbum interius aurum esse, foris autem plumbum, aurum uero exterius in superficie aurum esse, interius uero & in profundo plumbum, hoc eodem modo se habere intra se cuprum & argentum & omne metallum ad singula metalla. Præterea dicunt non nominari exteriora siue interiora metalla, & cæteræ denominationes secundum suarum partium in toto, sed secundum proprietatem & naturam prædominantis, cum prædominans id sibi inclusum teneat supra quod dominatur. Hoc modo isti omnino Anaxagoræ sententiam affirmare uidentur, qui singula metalla singulis metallis inesse prodidit, & denominationem fieri à prædominante.

DEMO: Hæc uidentur mihi impossibilia, & si recte iudico, horum opinio ab Alberto reprobatur.

GE BER. Tu uersaris in simili errore cum quibusdā Philosophis, qui dicebant in mundo aliam substantiam non esse præter eam quæ uideretur. Si autem diligenter examinasses, corrupisses & transmutasses aliquando metalla, & intrinsecas qualitates considerasses, & diuersitatem substantiæ & coloris apparentis, hæc tibi non uiderentur impossibilia. Præterea si tibi uidebitur Albertum hanc opinionem reprobasse, dico ab eo nudam literam reprobata, inuentionem autem antiquorum & sensum allegoricum nequaquam.

DEMO: Declara mihi igitur distincte & aperte intentionem

tionem antiquorum, & sensum hunc allegoricum.

59

GE BER. Per calcinationem, putrefactionem & lotionē reducimus nostrum metallum in sal album ut calx communis, & multis locis appellauimus hoc calcem. Cum autem habeat proprietatem plumbi communis, nomen plumbi inuenit. Propterea dixit Rasis loco iam citato, plumbum in suo manifesto, hoc est in superficie frigidum & siccum esse, hoc est plumbum & argentum, nigrum, molle, terreum, melancholicum, acerbum, foetidum, foemineum in actu, plumbum in potentia argentum esse. In ipsius autem profunditate calidum & humidum, hoc est aurum, aereum, sanguineū, croceum, dulce, odoriferum, masculinum, in uno latere frigidum & humidum est, hoc est, stannū & argentum uiuum siue Mercurius, aqueum, flegmaticum, album, insipidum, remissum, foemineum, in altero latere calidum & siccum, hoc est, ferrum & cuprum, igneum, cholericum, rubrum, amarum, acutum, masculinum. Intelligis nunc nimirum in uno metallo communi & uno metallo philosophorum, singula philosophorum metalla comprehendī, sic & de cæteris intelligendum.

DEMO: Hæc mihi uidentur difficilia & obscura ualde.

GE BER. In præmio lib. 2. dixi considerationem earum rerum, quibus ad complementum huius operationis perueniatur, auspicandum esse à diligenti inuestigatione principiorū corporum secundum ipsorum profundum, occultum & manifestum. Animaduertas igitur secundum sententiam Rasis in libro de diuinitate in omni corpore tres esse dimensiones, altitudinem, profunditatem, & latitudinem, altitudo est quæ manifesta est, profunditas uero est occulta, latitudo medium tenet inter manifestum & occultum, hoc est partim manifesta & partim occulta est, istud uero sal quod plumbum appellamus, & argentum uiuum siue mercurium nondum præparatum, & aquam siccam & pastillum de quo latius dixi in capitulo de descensione, hoc est distillatione, cum in suo manifesto album sit, propterea dicitur frigidum esse, albedo enim signum frigiditatis est,

aut potius frigidū dicitur quod participat in humiditate aquæ,
 de qua locutus sum lib. 2. cap. 2. & 7. Cum uero multum terre
 streitatis intrinsece habeat, ut supra diximus multis in locis de
 mercurio loquentes & plumbo. Propterea sicca naturæ dicitur
 quæ causa sit nos dixisse lib. 1. cap. 15. eum scilicet mercurium,
 non facile adherere intrinsecus suo sulphuri quod Martem no-
 minamus, quamuis habeat uiscositatē humidam propter sic-
 citatē, hoc est terrestreitatem ipsius per quam uiscositas tem-
 peratur, & adherere minime permittitur. Propter hanc terre-
 streitatem dicitur natura esse melancholicæ liuidæ & nigrae.
 Notabis autem quemadmodum supradictus Saturnus albus
 est, eodem modo suas intrinsecas terrestreitates ante distillatio-
 nem albas esse, quemadmodum loco iam citato ostendimus.
 Propterea diximus lib. 2. cap. 2. de isto mercurio loquentes,
 leui artificio uidere nos ab ipso exire terram nigram & foetidam
 per lotionem. De terrestreitate ista supra quoque locuti sumus,
 lib. 2. in tertia causa descensionis, hoc est distillationis. Cum
 uero iste Saturnus naturam salis habeat frigidus & indigestus,
 igitur acerbus est. Propter albedinem uero & frigiditatem foe-
 mineus dicitur, & propter suam fumosam & adustiuam substan-
 tiam dicitur foetidus. Quum autem manifestum occulto sem-
 per contrarium sit, propterea plumbum hoc in profundo, quæ-
 admodum per distillationem cum forti ignis expressione mani-
 festatur in oleo, calidum & humidum est, hoc est aurum, calidū
 uero propterea quod sulphur rubrum est & sanguineū. Quod
 autem ad compositionem huius auri Mercurius recipiatur, erat
 enim ante distillationem una materia siue substantia cum mer-
 curio, inde dicitur humidum esse. Citrinum uero dicitur quod
 compositum sit ex ruffo & albo, aereum autem nominatur, quod
 spiritus sit subtilis & sublimeretur. Sanguineum dicitur quum ru-
 ffum sit. Dicitur præterea & odoriferum propter suam rubedi-
 nem, caliditatem & bonam substantiam bene digestum. Mascu-
 linum uero quod calidum sit, & in generatione metallorum &
 Elixir paterno semini simile. De his Saturni occultis secretis
 in

in libro trium uerborum scriptum est, necessarium esse ut manifestum occultetur, & occultum manifestetur, hoc uero occultū naturæ solis esse & ignis, & præciosissimum oleum omnium oc-
 cultorum, & tincturam uiuam & aquam permanentem. Hic
 uero Saturnus adhuc in uno latere scilicet latitudinis in parte
 manifestus, & in parte occultus naturæ frigida & humida est,
 hoc est, Iupiter & mercurius præparatus, & accidit hoc post lo-
 tionem fecis adustæ. Propterea dixi lib. 1. cap. 19. plumbum
 substantiæ terræ plurimum habere, ob id lauari, & in stannum
 conuerti. Morienus autem dicit, corpus immundū apud philo-
 sophos plumbum dicit, mundum uero stannum, dicitur autē
 naturæ flegmaticæ propter suam humiditatem uiscosam. Inspi-
 dum uero & remissum dicitur propter separationē multæ aquæ
 acutæ in distillatione. Foemineum dicitur q̃ frigidum sit & hu-
 midum, & in metallorum generatione, & Elixir muliebri men-
 struo simile sit, in alio latere quod de manifesto & occulto simul
 participat. Saturnus calidus est & siccus, hoc est ferrum & cu-
 prum, quamuis (ut Rasis tradit) siccitas Veneris siccitatē Mar-
 tis superet & maior sit, propterea quod participat de argento
 uiuo siue Mercurio qui ipsius siccitatem temperat. Animad-
 uertendum tamen est, quemadmodum lib. 1. cap. 12. monui,
 & lib. 3. cap. 7 in corporibus metallicis duas esse sulphuris spe-
 cies necessarias nostræ arti, quæ in manifesto dependent à rube-
 dine, in occulto uero albi, nigri & rufi sunt, unum intrinsecum
 est ipso Saturno. Propterea soluitur ut cætera supradicta &
 Veneris nomine appellatur, omnia autem supradicta in simul
 esse ante distillationem, & omnia habere naturam salis, diximus
 lib. 1. cap. 15. solui Iouem, Saturnum, Lunam & Venerem, isto
 mercurio quem Saturni nomine designamus, hoc est per ipsius
 uirtutem, cum omnes simul naturam salis habeant, soluuntur
 autem tantummodo hæ res quæ salis naturam habent, aut alu-
 minis & fellis prout sæpe monuimus.

DEMO: Solutionis iam sæpe meministi, quare rogo ut
 mihi declarare uelis sensum huius uersiculi. Soluite corpora in
 H 3 aquam

aquam, omnibus dico qui aurum & argentum facere quæritis.

GE BER. Lib. 2. cap. 17. dixi omnia corpora nostra sulphurea, sulphur & arsenicum esse, Arsenicum uero Veneris nomine appellatum distillatione soluitur (ut supra diximus.) Sulphur autem Martis nomine appellatum distillatione non soluitur, cum in se non habeat partes salugineas (ut lib. 1. cap. 3. diximus) subtiliatur autem & soluitur cum sua aqua mercuriali, quam capite de solutionibus cæteris aquis acutis adiunximus. Ex his duabus aquis sulphureis unam accipe quam uolueris, scilicet hanc quæ Venus & aurum dicitur, hanc da bibendam inimico tuo, hoc est coniunge illam sulphuri quod ferrum dicitur. Diximus enim loco iam citato sulphur cum suo simili siue compari, hoc est arsenico tincturam fieri. Intelligitur aut per Leonem antiquum siue Draconem mercurius conuersus in sal, antiquum uero uocant quod incorruptibilis sit. Ex hac sententia reliquos uersus quoque intelliges, scilicet qui soluere non poterit subintelligendum nostrum arsenicum & mercurium nostrum, neque subtiliare sulphur, corpus sulphureum non tangat, neque argentum uiuum nostrum, non poterit enim fixum sulphur quod Martis nomine appellatur, tenere uolatile arsenicum nisi per optime commixta fuerint, & ex duobus unica substantia facta fuerit, quod cum aqua mercuriali quam aquam uiuam appellamus fieri potest, quæ medium tenet in commixtione tincturarum, hoc est inter sulphur & prædictum sal præparatum, sal dissolutiuum appellatum. Rasis mentionem facit in suis scriptis horum sulphurum, & dicit aquam æris solutam ad rubrum & meliorem & fortio rem esse quam ferri aquam, hoc est cum ferrum sublimatum fuerit in rubedinem conuertitur, & aceto adiecto rubicundum colorem acquirit ut sanguis. Quum igitur sulphur Martis nomine appellatum quasi extrinsecum sit in supra dicto Saturno, Propterea in præparatione facilius ab eo separatur à comissione, hanc ob causam diximus lib. 4. cap. 14. ea metalla quæ paruam quantitatem mercurij habent, facilius separari à comissione salis, & eodem loco de isto sulphure Martis

tis nomine appellato, dixi Martem fusionem non habere, hoc
 est non solui. Propterea cum isto sale non commisceri, quod fit
 per priuationem multæ humiditatis mercurialis. Propterea
 cap. 10. eiusdem libri diximus, corpora ab inuicē per ista duo
 examina non separari (hoc est in calcinatione sulphuris cum
 acetū & sale, & in distillatione à sale & separatione) nisi per di-
 uersitatem compositionis ipsorum substantiæ, nam ex ea diuer-
 sitate nascitur diuersitas fusionis, hoc est solutionis, spissitudinis
 & raritatis, quæ principales causæ sunt separationis nostrorum
 metallorum. De solo Marte autem loquendo, dico ipsum esse
 igneum, hoc est sulphur ruffum calidum & siccum, & facilis
 combustionis ante præparationem, propter multam unctuo-
 sitatem cholericum propter uehementem calorem, amarum &
 acutum, quum cholericus sit, est namq; cholera propter indige-
 stionem cibus amarus & acutus. Dicitur autem masculinus
 quod calidus sit, & principale semen metallorum & Elixir. Ita
 nimirum compræhendes in uno metallo communi omnia me-
 talla philosophorum compræhendi, & ibi aurum & argentum
 esse in potentia propinqua, quum in ipso sit ipsorum semen à na-
 tura pro parte digestum & fixum, nec aliud tamen esse præter
 sulphur & argentum uiuum. Si uero huius rei certificari uoles,
 considerabis ea diligenter quæ lib. 2. ca. 7. & 16. & lib. 3. cap.
 4. circa finem scripsimus.

DEMO: Nisi praxin uidero huius operationis non satis
 capacem me sentio ut hæc intelligere queam, tametsi animadu-
 uertam artem naturam in multis imitari.

GEBER. Natura per decoctionem adurit terram & ac-
 quam simul commixta, & uitriolum generat, ars uero adurit
 sua metalla, & redigit ea in calcem in qua uitriolum occulta-
 tum est, naturæ & artis semen, per putrefactionem autem &
 separationem extrahitur uitriolum & sulphur. Natura resol-
 uit suum uitriolum & exhalat duplicem fumum, ars simile fac-
 cit in suo uitriolo. Natura per sublimationem ducit duplicem
 illum fumum in loca mineralia, & ipsum coniungit cum sulphu

*for sum
it nra
folieita*

re fixo, ars similiter suum duplicem fumum coniungit cum sulphure fixo. Cum uero fumus ille albus nobis magnum impedimentum esset futurum in fixatione, propterea remouemus illum & in ipsius locum accipimus mercurium uiscosum coagulatum, quem à fecibus adustis extraximus. Propterea diximus lib. 2. cap. 6. semper illud separari quod corpori in capello Aludilis propinquius sicut in puluere sursum eleuatum, hoc est in aquam solutum ab eo quod remanet in fundo uasis preparatum, natura quoque illud sulphur fixum lauat, simile facit ars. In lotionem autem huius sulphuris ruffi in colore uini ruffi, primo calcinatur & fit nigrum propter ipsius oleaginitatem, & à Raymundo nigrum nigro nigrius appellatur sui uitrioli. Propterea diximus lib. 4. cap. 20. Martem in omni genere combustionis, nigredinem & fuscum colorem creare plus tamen aut minus, quo metallum magis aut minus calcinatum fuerit, nam per fortem calcinationem sulphuritas adustibilis consumitur, ut lib. 3. cap. 7. ostendimus. Hac de causa omnes Philosophi maxime in hoc conueniunt putantes illas debere esse nigras, fortasse ut propter abundantiam sulphuris calx non uitrificetur, ab hac nigredine usque ad albedinem omnes sui ceteri colores apparent, sunt enim albedo & nigredo externi & plane contrarij colores, & omnes ceteri colores plane intermedij. Propterea semper in hac preparatione quotiescunque de gradu ad gradum aliquid de nigredine depditur, semper color apparet minus niger, quousque tandem ad ultimum & perfectum colorem albedinis perueniatur.

DEMO: Credebam hanc colorum diuersitatem apparere post coagulationem Elixir, dixisti enim lib. 2. cap. 16. proprietatem esse sulphuris cum argento uiuo, colorem rubrum creare aut citrinum secundum quantitatem commixtionis, proprietatem uero remotionis sulphuris esse, dare mercurio albedinem per ignem. Hæc igitur causa est diuersitatis colorum in ipso post ipsius coagulationem in petram siue lapidē. Hunc uero modum loquendi non intelligo, nam cum sulphur & mercurium

curium simul poneret ut coagula rentur, putabam amplius non remouendos neq; separandos esse, quomodo erit igitur sulphur causa uarietatis colorum post coagulationem Elixir?

• GEBER. In sulphure ut Albertus de mineralibus tradidit, sunt duæ unctuositates adustiuæ, una maior & quasi extrinseca, altera minor & intrinseca. Prima rubra est & remouetur per lotionem, intrinseca uero consumitur post coagulationem Elixir, quod primo nigrescit & deinde successiue paulatim minuitur, & consumitur ea humiditas unctuosa quæ nigredinis causa fuerit. Hoc modo dicimus sulphur remoueri quoniam conuertitur in albedinem perfectam, & postea in colorem citrinum, ultimo uero in colorem rubrum, sit igitur sulphur duabus uicibus nigrum & bis album & bis rubrum.

• DEMO: Quanto temporis spacio coagulatur post præparationem sulphuris & mercurij?

• GEBER. Simul postea in uas longi colli & rotundæ capacitatis impignatam cinerum cum igne lucernæ, quæ quintuplex siue sextuplex elichnium habuerit, coagulabitur uiginti dierum spacio aut citra. In speculo Alchimiæ scriptum est, materiam •• lento igne regendam donec maior pars in terram nigram conuersa sit, quod sit in 20. dierum spacio.

DEMO: Eo tempore quæ apparebunt signa?

• GEBER. Loco supradicto scriptum est, materiam cum ignem senserit, subito in aquam solui, & tunc spiritus sursum •• eleuari & ascendere per collum longum uasis, & supra aquam subito congregari oleum in modum nebulae nigræ. Ideo dicit Ioannes de Rupeçissa, scilicet post calcem eleuari pelliculam quandam nigram ut oleum, deinde uero post paucos dies materiam coagulari sub aqua in medio uasis eo loco, quo ignis flamma ipsum uas tangit, & paulatim restare & augmentari eam •• materiam coagulata, donec quasi terræ globus in medio aque in prima creatione mundi materia hæc arida emineat, ut insula in medio Maris ab aqua circumdata, cōpremuntur autem aqua & sulphur & simul in colore nigro coagulata, in forma oui quod suo acumini insistat.

I DEMO:

DEMO: Quamdiu durat hæc nigredo donec incipiat dealbari?

GE BER. Scriptum est in libro Rosarij quadraginta diebus continuis, nam & alteram aquam permanere nigredine co-opertam, eam uero nigredinem ultra quadraginta dies non durare si recte & modo debito gubernata fuerit, hæc à ueteribus sub uelo fabularum poeticarum occultata sunt.

DEMO: Mirum sanè Philosophos ueteres hanc artem tam obscuris & Chimericis figmentis occultasse, quæ à nostris grammaticis declarantur & detorquentur ad sensum moralem.

GE BER. Qui huius scientiæ nullam habuerit cognitionem, non capiet rationem aut intentionem ueterum Philosophorum, fingendo tantum numerum deorum & dearum, aut quid isti per istorum generationem stupra & amores uariasque mutationes designare uoluerunt non intelliget. Stultum enim esset credere hæc ficta, ut morum disciplinam occultarēt, quam tanta cum laude & publice & priuatim uerbis & factis in omni uirtutum genere adeo strenue proposuerunt.

DEMO: Si me tanti secreti faceres participem, præter cætera tua in me collata beneficia, hoc unico me quam arctissime deuincires tibi.

GE BER. Ne forte credas me solum huius opinionis esse, legas Albertum lib. 1. de mineralibus, cap. 4. qui dicit, Empedoclem qui longo tempore præcesserat Hermetē confirmasse lapides creatos ex calore ardente, huius affirmationis originem corporis ex antiqua fabula Pyrrhæ & Deucalionis, in qua fabula lapides magnæ matris ossa dicuntur, Ossa uero secundum Empedoclem pro parte ex Vulcano composita sunt.

DEMO: Mihi uidentur uerba hæc ab Alberto in hanc sententiam minime dicta esse.

GE BER. Lapides à calore ardenti generati colores sunt nostrorum metallorum ex ignis uehementia generati, & propter duritiem ossa uocantur, & partim ex Vulcano composita sunt, hoc est ex sulphure quod ignis nomine appellatur, quod in
 iplis.

ipsis prædominet ignis, hoc est sulphur. Sunt autem lapides magnæ matris dicti, hoc est terræ, quod eorum generatio sit ex metallo, quod magnam quantitatem terræ in se continet, nam tota substantia fixa & terrea sunt. De Pyrrha & Deucalione fabulantur Poetæ, hos tempore diluuij in nauicula, quam conscenderant, saluatos euasisse solos, per diluuium significare uolantes nostras aquas albas. Verum per Pyrrham & Deucalionem in simul significabāt sulphur istud subtile, quod supra Hermophrodita nuncupari diximus, hi duo saluantur conscensa nauicula, hoc est in illa nigra pellicula quæ supra aquam eleuatur & innatat ut oleum. Per illos lapides quos proieciat Pyrrha, & conuertebantur in fœminas, significarunt argentum uiuum, hoc quod finita distillatione remanet in Boccia fixum & terreum, per lapides uero à Deucalione proiectos qui in masculos conuertebantur, significatum est istud sulphur, quod Martis nomine supra appellari diximus. Adhæc legimus apud Albertum lib. 1. cap. 8. 2. tractatus, fabulā de Gorgone, quam finxerunt Poetæ, omnia quæ conspiceret in lapides conuertisse ita explicādam esse, ut per Gorgonem intelligamus uirtutem & potentiam mineralem, & per conspectum Gorgone, dispositionem humorum corporis ad uirtutem lapidificatiuam.

DEMO: Explicatio hæc multo obscurior est, quàm ipse textus sit.

GEBER. Mineralia hæc sulphures sunt, uirtus uero earū fortis, uirtus est metallica induratiua & figens, aspectus autem uaporum, corporum metallicorum ad uirtutem hanc mineralem, sit cum iam fumi ascenderunt in collo longo uasis siue Bozix, & respiciunt & reducunt retro se ad hanc uirtutem mineralem, quæ indurat & conuertit istos uapores in lapidem nobilissimum philosophorum. Vxor Loth ignem fugiens contra Dei iussu retro spectans conuersa est in statuam salis. Poetæ finxerunt Iouem amore captum Ganimedis eum rapuisse in aquilam conuersus & in cœlum portasse, quæ autem sapius à nobis dicta sunt de duplici illo fumo in hac fabula compræhenduntur.

Nam per Iouem significatur supradictum sal, quod per distillationem conuertitur in aquilam, hoc est in aquam mercurialem quam in ista arte aquilam nuncupare consueuimus, propterea quod superuolat omnes alios spiritus. In libro de aluminibus & salibus, legimus atramentum, hoc est sulphur regi per aquilam affirmante Geber philosopho, quo loco sal armoniacum intelligi debet, per Ganimedem tantæ pulchritudinis intelligendum sulphur, quod aurum appellari diximus alibi. Iupiter uero huius amore capitur, propterea quod naturaliter inuicem coniuncti & uniti sint in substantia una, propterea in distillatione portat eum secum subuolando in cœlum, hoc est in capitulum siue capitellum bociæ, hoc est uasis in cœli figura concameratum. Præterea scribit Virgilius in 6. Aeneid. de Dædalo cum suo filio incluso in labyrintho ipsis aptasse alas ex pennis cum cara quibus euolarent ex labyrintho. Icarus uero nimis alte uolans in mare præcipitatus est, liquefecerat enim Solis calor cœram cum qua alæ compactæ & sibi adaptæ erant.

DEMO: Huius fabulæ expositionem auide expecto:

GEBER. Dædali nomen græca dictio est, latine uarium significans, & designat nobis sulphur, quod Martis nomine nuncupari diximus, quod admodum uarium est transmutando se de colore in colorem, & ab una natura in aliam, sulphur istud parens est alterius sulphuris admodum subtilis & fusilis, quod sub Icarî nomine Dædali filio intelligitur, est enim arsenicum subtilior & fusibilior pars Martis. Per Labyrinthum poetæ intelligere uolunt uas siue Bocciam, aut potius uilem lapidem philosophorum, in quo dicti sulphures inclusi sunt. Alæ autem quibus auolare conantur, & in altum feruntur, sunt hæ res de quibus mentionem feci lib. 2. cap. 10. dicendo, Corpora quæ indigent ad ministracione rerum subleuantium aut exaltantium, sunt Venus & Mars, propter earum tardam fusionem, hoc est solutionem. Venus enim Tutia indiget, Mars uero arsenico, nam his rebus facile eleuantur & sursum feruntur, nam inter ipsos magna quædam conuenientia est,

DEMO:

DEMO: Mihi persuadeo & hunc locum ex illis esse, quos tu solus intelligis.

GEBER. Per tutiam significatur aqua mercurialis, quæ per distillationem exprimit ex dicto sale extracto è lapide Venerem, quam Icarî nomine significamus. Iste Icarus simul aqua ista alte uolat, hoc est in capitellum uasis usq; eleuatur, calore enim sal dissoluitur. Icarus uero per rostrum capitelli in uas recipientis cadit in aquam amaram & ibi suffocatur, nam per decoctionem nigrescit. Alæ uero cum quibus Mars auolat ex dicto lapide arsenicum designant, ut apertè satis diximus lib. 3. cap. 16. Propterea quòd humiditas & acuitas aceti, mediante calore fumi agens in corpus calcinatum & subtiliatum, dissoluit enim & attrahit substantiam salis occultam in isto calore, cum eodè attrahendo subtile quod sulphur Venerè nuncupamus, in profundo huius salis inclusum. Nā propter colligantiā sulphurum in hac putrefactione arsenicum attrahit & sursum ferri, & sublimari facit Martem. Cæra autem cum qua alæ adoptatæ & affixæ erant, est supradictum sal uiscosum dealbatum, ut cæra alba Tyrrenia superius nomine Iouis appellatum. Tradidi autem hæc fusiis, lib. 3. cap. 7. propè finem loquendo de corporum eleuationibus cum spiritibus. Meminit insuper Virgilius rami aurei quo detruncante statim alius subnascitur similis, per arborem significare uolens sal uegetabile, ex quo per ignis expressionem distillatur illud sulphur quod aurum appellamus. Cum enim totum istud sulphur una uice simul omnem rem nō exprimatur, sed paulatim guttulā guttula insequendo, finxerūt ramo uno detruncato statim alium subnasci, hoc est expressione forti ignis. Sed hoc Senior Philosophus apertius demonstrat dicendo, animam hanc è petra non exprimi posse una uice, sed multis uicibus & paulatim, Propter hanc causam ueteres eam animam & animas, florem & flores, tincturam & tincturas, sanguinem & sanguines, pinguedinem & pinguedines appellasse, propter tardum egressum de gradu ad gradum. Finxerunt etiā Iouem iratum patri suo Saturno genitalia excidisse cum acu-

tissima falce, & hæc cecidisse in mare, & ex cōmistiōe ipsorum
 sanguinis cum spuma maris Venerem procreatā. Per Saturnū
 intelligentes prædictū sal q̄ pater Iouis dicitur, hoc est ipsius sa-
 lis præparati quod ab isto generatur, istud sal positum in ignē in
 uasē siue Boccia, Iupiter iratus & igne alteratus dicitur, & sol-
 uitur in aquā subtilē & acutā, significatur p̄ falcem acutā cū qua
 Iupiter iratus patri genitalia excidit, hoc est separat & attrahit
 secum partes masculinas siue uirilia, hoc est sulphur intrinsecū in
 ipso sale, & simul cadunt in uas recipientis, q̄ significatur per ca-
 sum in mare, scilicet in aquam salis, ex isto sale & sulphure gene-
 ratur Venus, ut supra diximus. Hæc aqua currus Phaetontis,
 quē Poetæ Eridanū uocant, propterea q̄ ipso uehatur noster
 Sol & spiritus foetentes quos appellamus æs, sinxerunt etiā quid-
 dam Mineruam filiam esse Iouis, Iupiter em̄ suum caput feriēs,
 armatā ex ipsius cerebro prosiilisse Mineruam. Figmentum hoc
 ita intelligēdū esse cenſeo, Iuppiter in ignē alteratus caput suū
 cōuertit, hoc est sal istud q̄d Saturni nomine nūcupamus, in quo
 sal istud subtile, album, molle, humidū ut cerebrū continetur, ex
 quo p̄ distillationē nascitur Minerua armata, hoc est aqua illa
 uestita siue amicta subtilissima parte sulphuris, q̄ Martis nomi-
 ne uocamus. Dicūt præterea Vulcanū amore captum Mineruā
 eam p̄tinacius cōsecutā tandē ueste arripuisse, & semen in terrā
 pfudisse, ex quo puerulus statim natus sit, sic Mineruā Vulcani
 uim euasisse. Per Vulcanum intelligimus sulphur quod ignem
 uocamus, & ferrum magno amore afficitur ergo aquam Mer-
 curialē quam Mineruæ nomine significamus. Sunt em̄ in simul
 in uno eodemq̄ metallo. Propterea hanc in calcinatione sequi-
 tur & in putrefactione. Cū uero naturæ sint diuersæ & facillime
 ab inuicē separantur, sinxerūt mineruā Vulcani congressum
 fugere, cū hoc sulphur non retinet semen quemadmodum aliud
 subtile sulphur. Propterea dictū est hanc arripuisse ueste quod
 cum ipso unitum sit, & cū suo sale coniunctū quasi extrinsece &
 sic inseparatione dimittit suum semen, hoc est eam partem sub-
 tilem sulphuris spargendo in terram ipsius salis, p̄ distillationē
 uero nascitur illud sulphur quod Ganimedis nomine significari

supradiximus, quēadmodū etiam Appollinis & Phœbi, & sic eua
 sit uires Vulcani p̄ remotionē siue separationē hanc, quæ fixationi
 impedimēto fuerat. Finxerunt etiā ueteres à Ioue amatam Io,
 ipsa uero Iouē fugiens à crassa & obscura nubecula circūdatam,
 ut in cursu subsisteret, p̄ Io significantes supradictā aquā Mer-
 curialem à Ioue amatam cum eiusdem substantiæ sint, simul uero
 iuncta & Bocia inclusa ad ignē aqua per distillationē aufugit p̄
 longū collū uasis, deinde recidēs ad fundū ubi à Ioue circumda-
 tur pellicula nigra supradicta p̄ q̄ coagulatur & firmatur Io, hoc
 est in cursu sistitur. Istæ nigræ pelliculę uela sunt q̄bus Theseus
 redijt nauigiæ Athenas, quæ uidēs Thesei pater sibi psuadēs filiū
 obiisse ex desperatione, se præcipitē dedit in mare et ibi aquis suf-
 focatur. Per Theseum significare uolentes sulphur istud subtile
 quod in pellicula aut potius oleo isto continetur p̄ Thesei nomē
 significatū. Pater uero Thesei Egeus (hoc est sulphur crassum ma-
 gis) se præcipitē dat in mare, hoc est in aquā salis, & ibi soluitur &
 moritur, hoc est suffocatur, nam secūdo denigratur. Inter reliqua
 plura eiusmodi poetica figmenta tradiderūt ueteres post diluuiū
 & terræ exiccātū ab inundatione aquarū uarias animalium species
 à terra productas, inter cetera uero animalia serpentē quandam
 produxisse, hanc sagitta interemptā ab Appolline siue Phœbo,
 Hanc fabulam hoc modo interpretati sunt, per distillationem quam etiā
 sublimationē appellamus, primū lento igne diluuiū uenit, hoc est intro
 humiditas aquea apparet, hæc remota & fortificato igne terra, hoc est,
 materia nostra, quæ multum in se terreitatis habet, producit anima-
 lia, hoc est sulphur istud subtile quod animale dicitur. Verum inter ani-
 malia cetera etiam serpentē illū gignit, quem Phitonē appellant, hoc est,
 aquam foetidā, quam Phœbus occidit, hoc est à nostro sale coagulata &
 denigrata in medicinam humani corporis. Fingunt præterea Martem si-
 lium Iouis & Iunonis, sunt tamē qui Martē sine patre à sola Iunone pro-
 creatū uelint. Per Iunonē uero etiam si sæpius elementū aeris intelligant,
 tamē cum dicunt Martem filiū esse Iunonis sine patre natum, per Iuno-
 nem terræ elementū intelligunt. Iupiter autē post putrefactionē cū Marte
 & Iunone reperitur. Quod autē per lotionē Mars ab ipsius uentre separa-
 rur, p̄pterea dicitur ipsius filij. Cū uero filius saltē in aliqua parte patri
 similis esse debeat & matri, hoc uero sulphur q̄ Martis nomine intelligimus
 Iouis nullā similitudinem penitus referat, calidus enim est & siccus, ru-
 fus, durus, absq̄ uiscositate & solutione, & quasi argento uiuo priuatus,
 Iupiter

Iupiter uero frigidus & humidus est, albus, mollis, uiscosus, facilis fusionis & solutionis, quasi argentum uiuum mortificatum, hanc ob causam finxerunt Martem Iunonis filium, hoc est terræ, pinguedo enim terræ est.

DEMO: Ostende igitur iam quo loco Iunonis nomine terræ elementum intelligunt?

GEBER. Finxerunt Iunonē filiam esse Saturni, & Opis sororem & uxorem Iouis, & in eodem partu ante Iouem in lucē editam, reginam esse deorum & dearum, diuitiarū, præesse partui & matrimonio. Aqua uero Mercurialis per Iunonē significata dicitur filia Saturni, distillatur enim ab ipso & sua terra significata per Opim. Hæc autem largitur diuitias, hoc est aurū nostrum, & in ea distillatione generatur Iuno, hoc est aqua illa Mercurialis significata per elementum aeris & Iouis, hoc est sal quod in fundo uasis siue Boziæ remanet inter feces. Quum uero aqua Mercurialis distillatur prior & prima exeat extra Bocciam siue uas distillationis, dixerunt ueteres Iunonem in eodē partu ante Iouem natam. Idem significare uolebam lib. 1. cap. 11. differendo de præparatione Iouis, dicendo, Saturnum eodem modo præparari (deridens eos qui non sunt filij huius artis) aliquando solummodo hoc quod corpora non potest frangere, hoc est terrestritas quæ non frangit, hoc est non soluit corpora sulphurea, adijciendam uero aquam mercurialem quæ prius antequam Iupiter redeat in corpus ex sua calce, hoc est sale albo ut uera calx. Præterea dicūt Iunonem præesse partui, quod distillando producat in lucem Phoebum, ob hoc etiam Lucina dicta, matrimonio quoq; præesse dicitur, propterea quod intermedium quoddam sit in coniunctione tincturarum sulphurearum, hoc est Veneris & Martis. Significatur autem per subtilissimum rete fabricatum ē calibe. Dicebat Morienus, animam, hoc est, Venerem non coniungi cum corpore, hoc est cum sulphure Martis nomine significato nisi mediante spiritu, hoc est, aqua hac spiritali. Dicitur etiam Iouis uxor propterea quod hæc duo simul nostrum aurum progenerent, aut quod simul

simul iuncti sunt & unti ante distillationem, & adscribunt ipsi regnum super omnes Deos & deas gentiliū, quos significamus nostris metallis. Hæc enim regit, nam per hanc nascuntur ac soluantur, subtiliantur ac separantur, coniunguntur, mortificantur, uiuificantur & fructificant, propterea fluxerunt eam etiam deam diuitiarum.

DEMO: Nē mireris hæcenus tam prolixum sermonem non interrupisse me, nam ut uerum fatear, plurimum delectatus sum hac interpretatione, adeo obscurarum atq; plane Chymicarum, aut potius monstrousarum fabularum & signētorum, & (ut dicam quod sentio) plane persuasum habeo te eiusmodi fabulas omnino detorquere in tui animi sententiam, etiam si ueteres eius intentionis in quam tu eas detorquere studes, nequaquā fuissent unquam.

•• GEBER. Si tu aliquando interfuisses praxi huius artis, & eius rei periculum fecisses & filius esses uotis, hanc ueritatem etenim cognosceres & perciperes. Nam nisi negaueris hanc opinionem ueterum quam tibi dixi, scilicet omne metallum in omni contineri, & huius dicti explicationem per me tibi traditam, penitus intellexeris, nunquam negabis hanc ueram esse intentionem antiquorum poetarum, in suis fabulis & figmentis, nam omnibus modis elaborauerunt, ut hanc scientiam penitus obscurarent & absconderent suis figmentis & fabulis poeticis, ut naturæ secreta ignorantibus & indignis occultarent, quod etiam plures sapientes harum rerum periti, mecum affirmare non dubitauerunt. Scribendo etenim finxerunt Latonam stupratam à Ioue, propter quam rem lunonē de cœlo descendisse, hanc in Insula Delo inuenisse, ubi Phœbum & Dianam peperit. Per Latonam intelligentes illud sulphur, quod supra Veneris nomine significari diximus, quod cum impurum sit & alteratum, compolitum de Ioue & lunone, hoc est de aqua illa aerea, descendit de cœlo, hoc est de alembici capitello, & inuenit Lato nam in uase siue Boccia, quæ ibi parit Elixir album & rufum. Finxerunt etiam Vulcanum filium esse Iouis & lunonis, quem-

admodum etiam supra de Marte diximus, quum uero deformis esset & facie turpis, subito fuit defectus in Insulam Lemnios, & ibi nutritus & educatus à simijs. Per Vulcanum intelligebant sulphur quod Martis & ignis nomine significari iam sæpius monuimus, quod post putrefactionē coniunctum est & unitum Ioui & Iunoni, sed in diuersa natura fusione & spissitudine & raritate & ab ipsis separatur, propterea quod, ut lib. 3. cap. 4. diximus, argentum uiuum aliud sulphur non recipiat, eo excepto quod suæ naturæ est, hoc est arsenicum quod de natura salis participat. Propterea dicunt Vulcanum esse filium ipsorum quod ab eorum uentre separatur, quum uero turpis sit & deformis propter suam unctuositatem adustiuam, abiicitur in Insulam Lemnios, hoc est in uas siue Bocciam in quam cadunt sagittæ, hoc est hæc sulphura, quæ generata sunt ex uaporibus calidis & siccis: ibi nutritus & educatus à simijs, hoc est, à ueris artistis siue huius artis perfectis artificibus, qui naturam imitantur. Adhæc sinxerunt Athalantam omnium hominum uelocissimum cursorem, superatum tamen & uictum tribus pomis aureis, per Athalantam significantes nostram aquam uelocissimam & leuissimam super coniuncta sulphura, ipsis uero coniuncta, hoc est Marti, Soli & Veneri in simul, aut cum Ioue qui semper plenus est Apollinis & confectus, formatur & coagulatur, hæc tria poma tres boli sunt, quibus Theseus inuiscabat ora Minotauri in Labyrintho, per Minotaurum positum in Labyrinthum significatur nostra quinta essentia, quæ in uase siue Boccia inuiscatur & coagulatur, cum supradictis sulphuribus.

DEMO: Magnas tibi gratias ago, quod me tanti secreti uoluisti fieri participem, ut citra omnem inuidiam ea quæ ab antiquis summo studio occultata sunt pro singulari tua humanitate mihi aperires & explicares, nam inde spero tandem me uerum sensum fabularum & figmentorum poeticorum inuenturum, cum mihi igitur hac parte satisfactum sit, eiusmodi inquisitiones relinquimus, ut sermo noster inchoatus eò redeat unde

unde discessimus de metallis uerba facientes, scilicet ex quo
nam metallo supradictæ res fieri debeant, nam cum ex uno so-
lo nec tamen ex auro communi fieri debeant, persuasum habeo
ex argento fieri debere, & hoc non citra rationem, quumtu iu-
beas illud aurum accipiendum, quod in profundo metallorum
occultatum sit. Cum uero Luna in profundo aurum sit, ut in
Testamento aperte demonstrasti, omnino argentum accipiendum
erit nobis absq; dubio. Scripsisti etiam lib. 1. cap. 18. Lu-
nam esse tincturam albedinis. Et plures Philosophi Lunam
fermentum albedinis nuncupant, & Medici argentum in suas
mixtiones medicamentorum recipiunt. Albertus adhuc in fine
tertij libri de mineralibus dicit, nos certo scire, quod habentia
symbolum in materia & uirtutibus, & potentijs naturalibus, fa-
cilis est transmutatio adinuicem. & paulo inferius, Non lateat
nos, inquit, quod in omnibus quæ circulares ex se inuicem ha-
beant generationes, facilior est transitus eorum quæ in pluri-
bus habeant convenientiam, propter hoc etiam ex argento fa-
cilis sit aurum quam ex metallo alio, non enim mutari opor-
tet in ipso nisi colorem & pondus, & hæc de facili fiunt, compa-
cta enim substantia magis adhæret pro certo pondus diminu-
to aqueo, & aucto bono citrino sulphure consequenter uaria-
bitur color, hic autem modus est & in alijs.

GE BER. Pro certo tibi dico, si tota substantia aurea siue
argentea nobis præparanda esset, non autem reducendo eam
ad materiã suam primam, hæc longe cæteris præstare, sed hoc
modo parum esse utilia. Verum est secundum uiam breuem
supradictam ex argento, facilius aurum fieri posse quam ex
alio quouis metallo. Propterea quia consumata humiditate
aquea per calcinationem substantia reducta, sit magis fixa.
Propterea dixi lib. 2. cap. 18. pondus accrescere, & per minimã
admixtionem nostri sulphuris boni & preparati in manifesto
albi, in occulto uero citrini & russi, pluribus diebus simul deco-
cta tandem mutari in colore, quia color tincturæ in sulphure
occultata per uirtutem caloris manifestabitur, & hic modus est

communis in omni metallo. Loquendo autem de præparatione Elixir secundum uiam prolixiorē nouem mensium, hoc est reducendo metalla ad eorum materiam primam, fieri non potest ut aurum siue argentum sint meliora cæteris metallis, nam in his non restat prima substantia nec primæ qualitates, exceptis intrinsicis per omnibus sunt communes. Verum est (ut iam diximus) unum ex cæteris metallis in sua minera aliquam acquisisse substantiam & proprietatem, quibus præparatum aptius & propinquius fiet nostræ arti auro & argento, quemadmodum breuī intelliges. Respondendo uero tuis rationibus adductis, dico etiam si sæpius philosophi per Lunam intelligāt, & Iouem & Venerem & Mercurium, nihilominus per Lunæ uocabulum etiam intelligi debere sal Saturni nomine significatum, quod in suo profundo ipsum aurum philosophorū est, ut supra diximus. Possumus autem per Lunam intelligere sulphur præparatum album ut Luna, & hoc in profundo aurum & argentum est, & tinctura & fermentum albedinis & rubedinis supra suo mercurio, argentum hoc indurat & figit nostrum Iouem, & conuertit ipsum in naturam metallicam, & commiscetur nostro Soli, ut aperte ostendimus lib. 1. cap. 18. Etiam possumus per Lunam intelligere Elixir album, hoc enim est tinctura albedinis, & fermentum albedinis in multiplicatione, & in secreto aurum est, & facillime in aurum conuertitur, quia continuendo uel fortificando ignem, materia magis figitur & pondus accrescit, & tinctura ruffa sulphurea, quæ in profundo latet manifestatur. Si autem de Luna medicinam aliquam facere uolueris pro humano corpore, eodē modo sit quo superius de auro à nobis dictum est.

DEMO: Si supradictæ res omnino è metallis fieri debeāt, tamen ex perfectis metallis fieri nō possint, necesse est ex imperfectis metallis ea facere, sed prius præparatis.

GEBER. Secundum opinionem & rationes Rogerij Baconis, quas supra allegauimus de auro communi uerba facientes nullum dubium est, nam hæc scientia tractat de corporibus imper-

imperfectis in quantum conuenit ea facere perfecta, ut in praefatione libri inuestigationis ostendi, & Calisthenes summus in isthac scientia uir, dicit Alchimiam scientiam esse, quae inferioribus metallis excellentiam & nobilitatem superiorum tribuat, & beatus Thomas in principio 4. lib. Metheo: dicit. Praecipuus Alchimistarum scopus est transmutare metalla (scilicet imperfecta) secundum ueritatem & non sophisticè.

DE MO: Puto per percoctionem Elixir imperfecta metalla perfecta fieri.

•• GEBER. Hæc dico, si absq; corruptione rerum extranearum præparatum perfectum fieri Elixir, & hoc satis clare aperte demonstraui in proœmio libri Inuestigationis, & in cap. de præparatione aceti acerrimi, & adhuc lib. 1. cap. 8. dicendo quod in depuratione metalla imperfecta ingenio & industria per artificium reducuntur in puram & nobiliorem substantiam breui tempore, quod à natura non potest fieri. & in lib. Testamenti dixi, quod omne metallum, intellige imperfectum, per calcinationem possit conuerti non solum in sal, sed etiam in uerum Solem & ueram Lunam, neq; tu poteris mihi hoc loco obijcere, intellexisse me de metallis perfectis, quum hæc sint uerus Sol & uera Luna, neq; per projectionem sed per calcinationē hoc fit, præterea diximus in lib. Inuestigationis, cap. de Vitriolo, quod ex corporibus imperfectis extrahantur diuersa uitriola, quæ nobis necessaria sunt & utilia, diximus etiam diuersa uitriola, quod in ista arte non solum alumina sed etiam sulphures uaria genera dicuntur uitriola, lib. 4. cap. 9. uerba faciens de medicina tingente, Lunam in aurū, diximus fieri hanc, antecedente administratione nota & certa corporis imperfecti. Et si mea opera à me conscripta diligenter euoluisti, animaduertisti nimis me in lib. de radicibus hanc sententiam protulisse, uidelicet cum uideremus corpora imperfecta, nostra experientia & industria præparata & mundificata ab omni superflua corruptione, maiorem claritatem & splendorem acquirere, quam corpora naturaliter perfecta, nos tandem ex ea consideratione peruenisse

ad finem huius operæ & scientiæ. In lib. speculi Alchimistæ scriptum est, si inuenimus materiam in qua sit argentum uiuum mundum, clarum, album aut ruffum congelatū in massam nondum perductum ad complementum tali modo, ut nostra industria & naturali ingenio ad intimam ipsius perfectamq; mundificationem, & completam puritatem peruenire possimus, taliter ut post complementum operæ mille uicibus fortius & perfectius sit alijs corporibus coctis simplici calore naturali iam degustaturos nos delectabile hoc, supra quod omnis intentio philosophorum fundata est. Præterea dicit Albertus lib. 5. de mineralibus cap. 1. omnium metallorum proprium esse, ut appareant incompleta esse in specie, & ideo in quolibet conuertibilia, mediū uero proprie dictum habet informem naturam, quā formatam distinctam extrema retinent, propter quod extrema per ingenium & naturam de medijs reducuntur, quando unitur unius extremi supra alterum, debemus autem medijs naturam summe notare ad transmutationem metallorum, quia in eis consistit plurima scientia eorum, quæ unum in aliud conuertere nituntur.

DEMO: Percipere nequeo quid hoc loco sibi uelit Albertus per media hæc extrema & uirtute extremorum.

GEBER. Per media mineralia hoc loco intelligit Albertus metalla imperfecta quoniam sunt iam in uia ad perfectionem, non quod ab ipsis per naturam reduci possit metallum aliud quod perfectum, sed quod ab ipsis per artificium extrahi possint perfectissima extrema, hoc est Elixir album & ruffum, & quia uirtus hæc extremorum in sulphuribus, & ipso argento uiuo contineatur metallorum imperfectorum, tunc fiunt extrema, hoc est, Elixir album & ruffum. Ob hanc causam diximus, lib. 1. cap. 16. quod metalla imperfecta absq; commistione alicuius rei extremæ fieri perfecta.

imperfect DEMO: Si bene memini, dixisti eodē loco prædicto, perfectū, hoc ipso magisterio perfectū fieri, & perfectum etiam imperfectum ad perfectionē perducere, & deum testaris hæc simul alterari & perfecta fieri.

GEB:

• GEBER. Eo loco per perfectum non intelligo neq; aurū neq; argentum cōmune, sed supradictos sulphures praparatos pro parte fixos, per imperfecta uero intelligo supradictū sal praparatum argenti uiui, nomine significatum & louem, & ex his unum ab alio ad perfectionem perducitur, quoniam sulphur in spissat figit & tingit mercuriū, Mercurius autem subtiliat & fusibile reddit, incerat & seruat sulphur a combustionē. Hoc autē modo unum ab altero alteratur, & hanc responsionem poteris habere ex lib. 1. cap. 11. in medio capitīs.

• DEMO: Mea sententia, improbasti eo loco modum hunc.

GEBER. Improbauī quidem eo loco modum hunc quantum ad literam puram & nudam, non intelligebam enim de cōmunibus corporibus, sed de Philosophorum metallis, sed ut tandem totam summam breui sermone comprehendam, concludo

• ipsum Elixir, quintam essentiam & aurū potabile fieri debere ex metallis imperfectis communibus, quoniam hæc artificio ad iuuari, & ad perfectionem perducī possunt, & facili ter reducuntur ad ipsorum materiam primam, quum in se habeant causam corruptionis, quas causas enumerauimus nos lib. 3. cap. 6. & accidētia quoq; materiæ primæ superuenientia, facile ab ijs remouentur & indigestæ partes possunt digeri.

DEMO: Dixisti supradictas res fieri debere ex uno metallo solo, quomodo igitur continētur in omni metallo imperfecto?

• GEBER. Fatendum est supradictas res in omnibus metallis perfectis & imperfectis contineri, debemus autē inquirere & exquisitè cognitam habere naturam omnium metallorum cōmunium, & ipsorum proprietatem diligenter examinare, quæ nam ipsorum sint facilioris aut difficilioris praparatiōis, & quæ nam nostræ arti aut propinquiora aut remotiora sunt, & tandē quæ nam pura aut uiciata sunt in ipsorum radice, ut satis aperte monui in fine lib. 1.

DEMO: Erit igitur omnino plumbum accipiendum, ob hanc causam q; alibi dixisti in ipso contineri omnia philosophorū metalla, & lib. 1, cap. 19, dixisti, plumbum etiā si ad argentum minime

Sic vocant philosophi mercurium suum.

minime accedere possit, tamen nihil minus per nostrum artificium ex ipso facile argentum fieri posse. Et adhuc in lib. Inuestigationis uerba faciens de plumbi aqua, dixisti, hanc esse aquam argenti uiui & sulphuris proportionaliter facta, qua utimur in compositione Elixir ruffi. Hermes uero dicit, quod in Saturno naturæ coniunctæ sint cum complemento, hoc est terram, aquam, aerem & ignem in ipso contineri, & quod hic clauis sit & apertio huius scientiæ. Rasis præterea dicit, in plumbo Solem & Lunam contineri in potentia, non uisibiliter; & quod ipforum tinctura ab eo non separetur, & quod ipse Saturnus sit Elixir album & rufum, & aqua quæ mercurium retinere & cohibere possit. Pythagoras dicit, omne secretum in plumbo esse. Hermes insuper de Saturno loquens, dicit se præstantiorem & rem magis possibilem eo scire in operatione albi & ruffi. His causis plures moti sunt ut quærent ex plumbo argentum uiuum extrahere.

ex eo

ΕΥΡΥΚΛΗΣ
ΠΛΟΥΤΟΣ
G E B E R. Iam sapius te monui, atq; prædixi Philosophos sic aperte loquentes, semper per æquiuocationem & similitudinem & allegorias loqui. Propterea dixi lib. 1. cap. 19. quosdam certo affirmare, plumbum in sua natura quam proxime accedere re auro, ita philosophi plumbum laudantes, de plumbo philosophorum locuti sunt, in quo omnes res, de quibus supra facta est mentio simul continentur.

D E M O: Dicam igitur nunc cum in plumbo non sit Elixir, ex stagno tandem extrahendum esse, ea de causa quod dixeris lib. 4. cap. 18. te considerasse per examen huius magisterij, Iouem maxime accedere ad summam perfectionem in opere ordinis maioris. Et lib. 1. cap. 22. dixisti Iouem inter cætera corpora transformari, in magis splendidum lucidiusq; atq; perfectius corpus Solare & lunare, & adhuc lib. 3. cap. 9. dixisti satis manifestum esse Iouem propius accedere ad perfectionem, propterea quod magis de perfectione participet. Item lib. 1. cap. 20. dixisti Iouem perfectionem esse multo reliquis corporibus imperfectis, propter ipsius affinitatem cum Sole & Luna, hoc affir-

81
affirmat etiam Rasis, qui dicit, stagnum tincturam esse albam
æris siue cupri, & quod ex ipso fiat aqua acuta quæ Mercurium
retinere & cohibere possit, & tu ipse iubes in lib. Inuestigatio-
nis, honorare aquam Iouis ea de causa, quod hæc sit illud ipsum
quod quærat ab omnibus ad albedinem.

GE BER. Satis argutè nouisti ex meis scriptis, ea quæ
tuæ sententiæ suffragari uidentur excerpere, & in medium pro
ducere, sed mea scripta longe aliam diligentiam in euoluēdo &
intelligendo studium requirunt.

DE MO: Res ipsa facile iudicabit, quanto studio, diligen-
tia atq; sedulitate, tuis scriptis hæctenus insudauerim, nam si co-
gites quàm propriè non solum ipsas sententiæ, sed etiam singu-
la uerba memoria teneam, cognosces me haud oscitâter in tuis
scriptis uersatū. Dic igitur quid nam causæ sit, cur minus quod
tanto studio assequuturum me speraueram, assecutus sim?

GE BER. Quia parum animaduertisti lib. 3. cap. 12. di-
xisse me plumbum & stannum commune in sua propria radice
immunda esse, & in ipsorū prima creatione, habent enim sub-
stantiam immundam, tum sulphuris tum argenti uiui. Cum ue-
ro purum cū impuro una substantia facta sint, & essentia una,
propterea possibile non est, ut aliqua industria per medicinam
primi ordinis, hoc est per præparationem aliquam, remoueatur
terrestreitas hæc ab ipsis argenti uiui adeo immundi atq; impu-
ri. Quare iam olim plane desperaueram, cum intelligerem hoc
corpus non posse præparari, ut tandem perueniret ad comple-
mentum sui splendoris lucidi. Verum ad me ipsum rediens co-
gnoui corpora hæc munda esse in profundo suæ naturæ, propte-
rea dixi lib. 2. cap. 7. si sublimaueris, hoc est extraxeris argen-
tum uiuum ex plumbo siue ex stanno communi, ea post sublima-
tionem apparere nigra, & adhuc lib. 4. cap. 8. dixi, in corpori-
bus mollioribus nullo ingenio uel industria hoc artificio non re-
moueri posse uelocem illam fusionem, neq; impuritatem, in ra-
dice principij ipsorum, Possumus etiam his subiungere ea, quæ
lib. 2. cap. 2. monuimus, Videlicet quum sulphur & arsenicum
L nostrum

nostrum, non parum etiam naturaliter coniuncta sint cum fecibus, necesse esse, ut in sublimatione ascendant sursumque uehantur cum substantia non mundata. Cum igitur neque plumbum neque stannum habeant substantiam fixam, hoc est duram, terream & permanentem in igne uehementi sed aufugientem, neque spiritus ab ipsis per sublimationem extracti ascendant absque eiusmodi immundicijs, quum non habeant terram fixam & permanentem in igne uehementi, quæ retinere possit secum partes illas immundas, ne inter sublimandum ascenderent cum ipsis spiritibus. Propterea dixi cap. ultimo, lib. 1. ea metalla quæ in ipsa radice participauerint de maiore infectione liuiditatis, plus laboris requirere & minoris esse perfectionis, hæc uero sunt plumbum & stannum commune.

DEMO: Dixisti tamen ni fallor lib. 3. cap. 8. considerasse te corruptiones in stanno, in ipsa radice sibi non esse coniunctas sed accidentales esse. Cum igitur in prima commistione ipsi non coniunctæ sint, nimirum poterunt ab ipso facile remoueri & separari. Dixisti etiam cap. 10. Iouem quidem mundum esse, Saturnum uero immundum. Et lib. Inuestigationis scribis, quod omnia accidentia superuenientia facile remoueri possunt, & ipsa corpora integre & sufficienter præparari.

GE BER. Sanè si ea quæ supra longo sermone prosequuti sumus recte intellexisses, nequaquam hæc nostra responsioni obiecisses. Cum enim dicerem, stannum quidem purum esse & tincturam albedinis æris siue cupri, & ipsum proximum esse auro & argento, & satis propinque accedere ad perfectionem in ordine maiori, hoc est in multiplicatione, mea intentio erat de metallis supradictis, dicens autem Saturnum immundum esse, uere dictum est de nostro Saturno, sed hæc ipsius immundicia sibi non est in radice coniuncta, propterea ab eo facile remouetur, quum uero dixi metalla perfecta in ipsorum radice munda esse, & quod omnia accidentia ab ipsis facile remoueantur, ne dictum putes de plumbo & stanno communi, sed de alijs.

DEMO: Rogo antequam longius hunc sermonem protrahas,

83
has, prius apertius dicere uelis, quid de ordinum numero sentire
debeam, putaui enim hactenus, primum & secundum ordinem
sophisticos & medicinas imperfectas esse.

• G E B E R. Suspicas forte me tradidisse sophisticationes
& medicinas imperfectas? Debebas certe iam dudum cognos-
uisse nostrum arsenicum & cætera materialia, quibus utimur
non esse illa uulgaria omnibus nota. Præterea exhortati sumus
lib. 1. cap. 5. huius artis artifices, ut fugerent opera sophistica.
Dico autem medicinas primi ordinis imperfectas esse, ea de
• causa, quod sulphur sit medicina argenti uiui, quod Iouem, Sa-
turnum & Lunam uocauimus. Argentum uiuum autem me-
dicinam esse sulphuris, quod Solem, Venerem & Martem ap-
pellauimus, & hæc in primo ordine, hoc est, in prima præpara-
tione, per quam mundificantur ab accidentibus superuenienti-
bus, & in secundo ordine, hoc est, in secunda præparatione, hoc
est decoctione & fixatione, per quam mundificantur ab unctuosita-
te adustiuâ intrinseca, imperfecta sunt, donec perfecte mundi-
ficentur & figantur. Quemadmodum uero solus homo cū per-
petuo uiuere non possit, necesse fuit ut sociaretur mulieri, ut per
• coniunctionem hanc cresceret & multiplicaretur genus huma-
num, pari modo etiam nostrum Elixir quum per plures & sæ-
pius iteratur proiectiones breui absumeretur & finiretur, mul-
tumq; laboris & magnum temporis dispendium requiratur ip-
sius præparationem toties à primo principio repetere, necessa-
rium fuit ut abbreviaretur & præparatio & fixio, commiscere
partem aliquam Elixir fixi cum muliere, hoc est cum nostro ar-
gento uiuo quod Iouem uocamus, neq; fixum neq; è terra fa-
ctum, quemadmodum sulphur. Cum uero hæc convenientiam
quandam habent in sua natura, eo facilius uniuntur, & breui
• tempore multiplicantur in uirtute & quantitate. Propterea di-
cebam, supra Iouem magnam habere affinitatem cum Sole &
Luna, & q̄ proxime accedere ipsum ad perfectionem & quasi
perfectum esse, & quod transformatur in magis fulgidum atq;
plus perfectum corpus Lunare & Solare. Dixi etiam in proce-

primus ordo
est prima præ-
paratio.

argentum
uiuum uoca-
uit Iouem
εὐννιμό-
ντων.

mio lib. 2. considerationem rei quæ ultime causat perfectionem
 Elixir in multiplicatione, considerationem esse coctionis sub-
 stantiæ puræ argenti uiui. "Est etiam Elixir medicina, originē
 habens ex substantia pura argenti uiui Philosophorum, id uero
 quod iam medicina factum est, argentum uiuum esse desijt, &
 naturam ipsius reliquit, quia transmutatum est & fixum, tamen
 non totum ex argento uiuo natum est, sed etiam partim ex sul-
 phure, quamuis & hoc fuerit ex parte argenti uiui, quod trans-
 mutatum suam naturam reliquit, hoc est, cum pars quædam ip-
 sius iam facta sit lapis philosophorū. In lib. de Vaporibus scri-
 ptum legimus, Alchimix artifices uti Borrace in multiplicatio-
 ne sui metalli, per Borracem intelligendum sal præparatum, qd
 mercurij nomine designari diximus & Iouis. Si autem adhuc
 dubitaueris num hæc de primo, secundo & tertio uera mens &
 opinio mea sit, age lege recapitulationem summæ, & conside-
 ra diligenter ea quæ ibi diximus de sublimatione primi gradus
 per quam lapis noster mundatur & purificatur ab impuritate
 corrumpente, & redditur purus & uolatilis. Postea figitur &
 hoc appellatur gradum secundum præparationis. Tertius ue-
 ro gradus administrationis lapidis est, ut fixum faciamus uola-
 tilem, & hæc est multiplicatio. Ecce igitur primum gradum esse
 præparationis, secundum fixationis, tertium autem multiplicatio-
 nis. Et quemadmodum Elixir nostrum quod sit aureum & ar-
 genteum, paucis diebus figit & transmutat mercurium nostrū,
 sic quoq; sulphur nostrum lotum cum in parte fixum sit, & natu-
 ram & splendorem habeat metallicam, propterea etiam breui
 tempore figit nostrum mercurium siue argentum uiuum, uola-
 tile uero absq; fixo nuncq; poterit figi in metallo. Extrahuntur
 uero supradictum argentum uiuum, & Iupiter ex fecibus com-
 bustis salis per lotionem. Rasis in lib. Luminis luminum dicit,
 feces cum dealbantur magnesiā appellamus, & stagnum &
 spumam Iouis. Præterea dicit Philosophus Mireris, capiendas
 esse cineres, de quibus philosophi locuti sunt dicentes, ne uilipen-
 das cineres existentes in loco inferiori uasis, quia in ipsis situm
 est

^{regis}
est diadema cordis. Idem dicit in fecibus esse hoc quod quæris. ^{cap. 5}
Hermes itaq; loquendo de distillatione Saturni dicit. Cape ipsum & exalta eum in tabernaculo, eousq; donec totus in uaporem consumatur, & plus nihil ascendat, & aquam sublimatam conserua ad tempus opportunum. Postea accipe feces remanentes in fundo Boccia siue uasis, & serua diligenter, nam ipsæ sunt corona cordis. Scriptum est in libro Turbæ philosophorum, lubeo ut aduratis corpus & in cineres conuertatis, hoc em corpus adustum Phoenix est, qui ardet in igne & comburendo renouatur, nam corpus hoc adurendo ex cinere extrahitur, Iupiter qui coniunctus cum una parte Elixir semper multiplicatur & augmentatur. Dicit autem Hermes, cum uidebis corpus conuersum in cineres, perfecte gubernasti illud. Rasis itidem in libro Luminis luminum, dicit aduri non posse, nam post extractionem olei remanere terram. Idem affirmauimus & nos lib. Inuestigationis uerba facientes de præparatione atramenti nigri. Et lib. 2. cap. 2. dicendo, possibile est à salibus separari feces per solutionem salium, quæ res alia nulli conuenit. Idem confirmaui adhuc in enarratione trium causarum descensionis libro iam citato cap. 11. Pro declaratione uero causæ secundæ scire debes per corpora debilia intellexisse me aquam & oleum, quæ in distillatione conseruantur à combustionem, per descensionem in uas recipientis post reductionem in corpus ex calce, hoc est ex salibus eorum, quoniam distillando non possumus uno siue eodem tempore partes omnes in simul distillare, quia ea pars quæ prior reducta fuerit in capitellum uasis, non expectat iam sequentem, si uero capitellum fortio rem ignem recipiat maior pars perdatur, propterea necesse fuit ingenio & industria, id quod iam ascendit in capitellum per rostrum capitelli educere & auferre, & in uas recipientis paulatim colligere, ubi refrigerium caloris inueniet. Diximus adhuc cap. 6. prædicti lib. sæpius caput Aludelis adintratur, ne ex nimia multiplicatione in fundum recidant. & in libro Inuestigationis cap. 6. de præparatione louis dixi, descendit corpus purum & mundum, ^{pag. 9, 22.}
remanens

remanens cum uitro & salibus siue aluminibus, tota substantia terrea, hæc sententia potest capi duplici sensu, quemadmodum nostra corpora duplicia sunt, hoc est sulphur & arsenicum. Nam si per corpus ipsum sulphur intelligere uelimus, dico in lotionem & præparationem ipsius primo ascensuram pelliculam illam, post hanc uero purum & mundum ab ipsa unctuositate adustiuam, hæc autem fundi debet donec liquefiant, sicut diximus in libro de praxi. Iam uero cum sale aut potius alumine, Saturni nomine designato & cum uitro, hoc est cum sulphure quod in eo sale occultatum est, remanet omnis substantia terrea ipsius salis. Si autem per corpus arsenicum intelligamus, hoc est istud sulphur subtile quod in ipso sale occultatum est, dico quod per distillationem descendat in recipientem, & post istud cum uitro, hoc est in Boccia, & cum salibus aut aluminibus remanebit omnis substantia terrea in fundo uasis, & istud sal præparatum uocatur Iupiter. Reuertendo uero ad sermonem nostrum de metallis imperfectis, dico ex supra scriptis rationibus tandem concludi Venerem & Martem communem, quamuis magnam habeant terrestritatem & sulphuritatem accidentalem, quæ facile remoueatur, nihilominus in radicibus suis munda esse, & sulphur & argentum uiuum ipsorum purum & mundum distillari posse siue sublimari, quum habeant partes fixas & connaturales sibi coniunctas, ut diximus lib. 2. cap. 2. Propterea diximus adhuc lib. 4. cap. 3. dealbationem substantiæ Veneris & Martis puram esse, & similiter rubificationem Lunæ.

DEMO: Hæc non uidentur mihi in hanc sententiam prolata.

GEBER. Possunt duplici modo intelligi, uno modo si intelligamus hæc de metallis communibus, dico dealbationem, hoc est argentum uiuum quod medicina alba est sui sulphuris, per rubificationem uero sulphur est intelligendum Veneris & Martis quod tinctura est rubedinis ipsius argenti uiui, quod Lunam uocamus, & hæc pura sunt in sua radice. Si autem per Venerem & Martem intelligamus supradicta sulphura extracta ab uno ex ipsis, dico post putrefactionem fieri munda, propter unctuositatem adustiuam, & quamuis ruffa sint, non acquirunt tamen eam

rubedi

uitrum, est
sulphur in
sale occulta-
tum

rubedinē cum medicina primi ordinis, hoc est, per primam præparationē cum apparitione splendoris cum immunda sint & minime apta, ut recipiant fulgorem rubedinis. Et quia uero per lotionem remoueat^r prima hæc rubedo adustiuā, & sub hac rubedine immūda lateat albedo pura, ipso^rū dealbatio pura est, mutati uero ab hac prima natura, & p̄ longam decoctionē fixa sūt, rubificatio pura Lunæ, hoc est Elixir albi siue argenti uiui sui.

DEMO: Concedo hæc duo metalla munda esse in radice, quū uero hoc opus fieri debeat ex unico metallo solo, ut sæpius iam dictum est, nimirū fieri debet ex ære siue cupro, habet em̄ hoc plus substantia argenti uiui & minus terrestre itatis, & sulphure itatis adustibilis, idem affirmāte te ipso lib. 1. ca. 2. in quo loco dicis Venerem in profundo suæ substantiæ colorem & essentiā auri ostendere, malleabile enim est & igitur ut argentum & aurum, quare ab eo accipiendū secretum hoc, cum mediū quoddam sit inter Solem & Lunam, & facile conuertatur ab una tinctura in alteram, & sit bonæ cōuersionis & laboris pauci, accipiendum igitur hoc præ cæteris corporibus imperfectis omnibus in opere minori & medio, minus uero in maiori, & cap. 17. dicis adhuc lib. eodem, te ex naturæ operatione cognouisse æs siue cuprum in aurū transmutari posse, cum in minerais cupri siue ærifodinis uideamus fluentem aquam squamulas subtilissimi æris secum ducere, quæ ex continuo aquæ decursu lauantur & mundantur, cessante uero fluxu aquæ uidisse te squamulas illas cū arena sicca post triennium Solis calore ita decoctas esse, ut inter ipsas inueniatur aurum uerissimum, imitantes uero naturam cum possumus, idem & nos alterabimus.

GEBER. Hic sane scrupus est, in quem etiam isti qui se in his artibus multum sapere putabant grauiter impeerunt, nec parū offensi sunt, neq; meministi tu dixisse me sulphur illud subtile nostrum esse æs siue cuprum, qd in manifesto colorē ruffum præ se fert, in occulto aut nigrū & album, postea uero ruffum, malleabile & igniferū, hoc est funditur & soluitur ignitione ut aurū & argentū, quemadmodū ea quæ ex sulphure & argento ui

uo cōposita sunt, hoc accipe igitur q̄a unū est ex tribus secretis, aut potius accipe secretum, hoc est colorē aureum & argenteū occultum, quia tinctura facilis & extrinseca, neq; utilis est neq; pmanēs, & quum inter mediū sit inter Solem & Lunā, hoc est sulphur & argentū uiuum, facile conuertitur ex una in alteram tincturam, hoc est, facile recipiet colorem citrinum, hæc autem tinctura facilis utilis non est. Accipe autem hoc supra omnia imperfecta corpora, hoc est præferas hoc sulphuri Martis nomine designato, quia aurum dicitur, in opere minori & mediano, hoc est in præparatione quia facile præparatur, & in mediano opere intellige fixationem, cum sit magis subtile & purum propterea facilius & magis perfecte transmutatur & melius figitur. In opere uero maiori, hoc est in multiplicatiōe non accipias ipsum quia solus Iupiter hic accipiendus erit. In alteram uero sententiam quod æs siue cuprum conuertitur in aurum, parum recte iudicas, si tibi persuades hoc à natura sic fieri posse, nam impurū cum puro aliquantum permixtum, quamuis tamen impurum accidentale sit, non poterit tamen abluī ea lotionē superfluitas, nisi & purum quoq; ea ablotione simul cum impuro abstergetur. Quare dico minieram nostri æris esse istud sal supradictū, Saturni nomine significatum, ex quo per distillationem extrahatur aqua secum ducens nostrum æs subtilissimum, quod Boccia inditum cum cæteris spiritibus, per continuum cursum uasporum & humiditatem ipsius argenti uiui quæ ascendit 40. diebus (ut aqua diluuij) & descendit per collum uasis siue boccia, & lauatur sic & mundatur à nigredine, cessante uero humiditate & iam facta albo Elixir boccia impositum cineribus siue arena in capello obrutum igne temperato, spacio trium mensium, sit Elixir rubeum siue aureum. Concludendo itaq; dico, si tota substantia nobis esset præparanda aurum primas tenere partes, proxime argentum & tertio æs siue cuprum. Cum uero nos tantummodo quæramus spiritus radicales & sulphur, totum hæc uno in ferro uirtuosiora sint & propinquiora nostræ arti, & multo facilius mundificari possint præ cæteris omnibus, sine dubio illud

Illud nobis erit accipiendum, & reliquis omnibus præferendum.

DEMO: Ne hoc quidem mihi in mentem uenisset unquam. ita planè persuasum habebam contrarium, quum Philosophi dicant, hoc quàm longissime distare à ueritate & arte nostra, cum sit immundius & uilius cæteris omnibus metallis, quum plus sulphuritatis habeat & terrestreitatis, argenti uiui uero minus quam reliqua metalla. Præterea tu ipse dixisti lib. 3. cap. 9. corpora imperfecta, quæ maiorem quantitatem argenti uiui habuerint, magis esse propinqua perfectioni & ad illam propius accedere, illud idem confirmasti cap. 7. & specialiter loquendo de Marte lib. 1. cap. ultimo dixisti, in transformatione siue transmutatione difficilioris esse tractationis siue præparationis & laboris longioris, propter impotentiam sui fusionis. Subinde dixisti in lib. Testamenti, Martem requirere longissimum laborem propter ipsius siccitatem.

GEBER. Clare & aperte loquens de Marte, subintellexi supradictum sulphur, quod Martis nomine hætenus appellare soliti sumus; hoc quum habeat paucam quantitatem argenti uiui, & magis terrestre sit, & sine fusione, hoc est solutione, cum naturam salis non habeat. Propterea ante præparationem imperfectius est cæteris metallis, & ipsius præparatio longissima est, propter multam unctuositatem & terrestreitatem & duram solutionem.

DEMO: In tuis scriptis admonuisti nos plurimis in locis, ne acciperemus lapidem illum quem tu manifestasti in multis capitibus, Ergo si iam dicis hanc petram esse Martem communem, aut potius calcem ipsius, & per martem intelligas ipsius sulphur, & iubes illum accipiendum. Si itaque Martem communem accepero, errabo, quòd si sulphur accipiam itidem errabo, si secretum hoc lateat in Marte communi. Dic mihi tum rogo, de scribes ne praxin huius artis?

GEBER. Maximè.

DEMO: Erit itaque necesse de præparatione loqui ferri communis, si in ipso latet secretum.

M

GBBER.

pro ne plane legendum ut

GEBER. De ipsa quidem loquor sed occulte, scilicet in cap. generalibus, differens de præparatione omnium metallorū Marchositæ, salis, sulphuris, arsenici, argenti uiui, & similiū.

DEM: Quo nā mō manifestaſti ſecretū hoc in diuerſis capi-

GEBER. Dixi multis in locis maius ſecretū in Mar (tulis?) te inquirendū eſſe, hoc data opera faciebam, ne malignus aliq̄s me repræhendere poſſet, & inſufficientiæ accuſare, & id quidem uerum eſt certo quodam loquendi modo me tradidiſſe. Hæc ut aliud ignorantes intelligerent quā ego ſentiebam, & ſermo nem meum in alium ſenſum prolatum, crederent noſtris uerbis nimum in hærentes. Sapientes autem & prudentes qui morem noſtrum loquendi cognoscunt, hæc facile percipiunt, iſto more loquendō, Virgilius poeta etiam uſus eſt cum diceret, ferro aurum aureum non detruncari poſſe niſi indicantibus.

DEMO: Age igitur quā mihi hoc ſecretum manifeſtaueris, oſtende mihi, cum hæc conſuſio ſit eorum omniū, quæ longo iſto ſermone à te mihi tradita ſunt.

GEBER. Dixi lib. 1. cap. 15. argentū uiuum ſingulis metallis facile adhærere. Marti uero nullo modo, niſi per artificium, ex his uerbis excute ſummū ſecretum, ſcilicet à Marte. Præterea dixi lib. 9. cap. 9. Iouē propius accedere ad perfectionē, Saturnū minus, & Venerem adhuc minus, Mars uero omniū minime, in quo omnis pfectio ſita eſt, & ab eo dependet ipſius Elixir (quīs in quibusdā exemplaribus noſtris hic textus corruptus legatur) eodē lib. 1. cap. 17. dixi Martē ultimū eſſe, & hoc ſecretum eſt naturæ maximū. Adhæc dixi lib. 3. ca. 9. cauſam impedimenti cuiuslibet fuſionis eſſe ſulphur fixū, ex his uerbis certiffime indagare poteris maximū ſecretū, p̄ iſtud ſulphur fixum hoc loco ferum cōmune intelligo, propterea q̄ maior pars ipſius ſulphur fixum ſit & terreū, ut lib. 3. ca. 6. diximus, ſit enim denominatio ex prædomināte, lib. 4. ca. 14. de Marte differens dixi, per hunc certiffime extendi artificis induſtriā ad ueram rectificationē cuiuslibet corporis, p̄ hunc, hoc eſt per ferrum cōmune, aut ſi libet p̄ Martem intelligere ſulphur, Idem eſt utraq̄ parte ueritas percipietur

cipietur per uiam breuem, extrahitur tamen à ferro communi quòq; propterea cōcludendo, lib. 3. cap. 6. de essentia Martis loquens exclamauit, Deo Opt. Max. gratias ingentes referens, q̄ hunc creauerit & ipsi substantiā & substantiæ pprietatē dederit, q̄ non cōueniret possideri ab ulla re naturali, ut in ipsa reperiri possit talis perfectio per artificium, quia in hoc inuenisse nos potentiā propinquam, quia in sua calce ignem superat nec superatur ab illo, sed mirabiliter requiescit in eo, ex ipso se reficiens.

DEMO: Quæ nam perfectio & potentia propinquior & maior in illo est quàm in cæteris metallis?

GEBER. In eo cōtinetur supradictum sulphur fixum, dicitur autē qd ferrum in igne reficitur uiribus, quòd in igne semper pulchrius, nitidius & melius efficitur. Dicit itaq; Arnoldus in Rosario manifestum esse, ea corpora esse pfectiora quæ plus in se mercurij cōtineant, quæ uero minus minoris quoq; perfectioris esse. Sit igitur laudatus & benedictus omnium rerum opifex DEVS gloriosus & benedictus optimus & maximus rerum omnium causa qui in re uili rem preciosissimam creauit.

DEMO: Non assequor quo nam modo ex tam uili metallo preciosissimum Elixir creari possit, ex precioso enim aliquid magis preciosum procreari uerissimilius est.

GEBER. Quantūcūq; ferrum cōmune in seipso uilius sit cæteris metallis omnibus, nihilominus ab ipso separata immundicia cæteris multo preciosius euadit, q̄a potentiā habet propinquā cōuertēdi se in Elixir. Quare Rudigenus philosophus dicit, sciendū est omne metallū in occulto cōtinere Solem & mercurium, & nos extraximus argentum uiuū ex ferro, & ab ipso postea facta est Alchimia, & ex ipsius colore operati sumus opus bonū in termino ignis. Idē philosophus dicit ad hæc. Dicimus petram maiorem esse mercurium, & hic est illud ipsum quod extractum est ex illo lapide quem ostendebimus. Exponamus igitur quid nam sit ille lapis, & modū extrahendi ipsum ex argento uiuo ab eo. Reperitur in omni loco omnibus obuius, & omnis homo eo utitur, & est ipsi nomen Martis, Accipito igitur hūc, & tere eum

ostendere
uolumus.
argenteum
uiuum ex
eo.

» subtilissime, & laua ipsum. Raymundus dicit absq̃ ferro homi-
 nes suam uitam sustentare non posse. Senior autem Philoso-
 phus de ferro uerba faciens dicit, Ego ferrum, durum, forte, cō-
 pactum, contusum, omne bonum per me est, & ipsa lux & secre-
 tum per me generatum. Dicunt præterea Auicebon & Rasis
 corpus ferri cæteris corporibus fortius esse, & lapis ex ipso, &
hunc elegerunt sapientes.

DEMO: Hanc sententiam parumper finito, & si quas cer-
 tas rationes habueris illas adducito, facilius enim in tuam sen-
 tentiam protrahar certis rationibus quàm longis uerborum
 ambagibus.

GEBER. Scias me absq̃ certis rationibus minime locu-
 tum, in lib. enim Testamenti dixi, Martem quum habeat sub-
 stantiam fixam inter cætera meliorem esse, & quamuis Martis
 nomine etiam sulphur possit intelligi, respectu aliorum metal-
 lorum intrinsecorum, nihilominus potest etiam his uerbis intel-
 ligi ferrum cōmune melius esse cæteris metallis propter suam
 substantiã fixam, hoc est quum plus habeat sulphuris fixi quàm
 cætera metalla.

DEMO: Credebam ego auri sulphur magis esse fixum.

71
 ευδυνα. GEBER. Verum dicis, sed constat maiori precio, nec ta-
 men utilis est labor super ipso, neq̃ meliorari potest, quoniam
 ad summam perfectionem iam peruenit, sulphur autem ferri
 iam in uia est ad ultimam perfectionem & tincturam, & cum
magisterio nostro adiuuari potest, ut tandem ad perfectam ru-
 bedinem perueniat, & ipsius copia nobis facile suppeditat, & ci-
 tra precij magnū dispendium. Per substantiam fixam intel-
 ligo adhuc terream, quia lib. 3. cap. 6. a nobis dictum est. Si sul-
 phur fixum terreum commixtum fuerit cum argento uiuo ter-
 reo, ex illa commixtione fieri optimum ferrum commune.

DEMO: Ingenij mei captum excedit, nec facile adducar
 ut credam aut persuaderi possim, propterea quòd magis terreū
 sit ipsum, cæteris longe præstare, iam olim apud me constitue-
 ram & adhuc in ea sum sententiã, medicinam nostram fieri de-
 bere

bere ex materia puriori, & ab omni terrestreitate separata;

• G E B E R . Non dico terrestreitatem ferri in isto opere bonum esse, sed potius spiritus ipsi innatos & in ferri terrestreitate enutritos meliores & uirtuosiores esse, quàm spiritus nutriti in
 • pauca terra & alijs elementis cæterorum metallorum, & probatum est hoc à Raymundo lib. de secretis naturæ, differendo de ferro sub nomine elementi terrestris, dicit enim terram per uirtutem radiorū tres partes principales, hoc est animalē uegetabilem & mineralem, & quod producat res adeo terribiles quæ
 • enarrari non possint, quod cæteris elementis minime accidat, quantum uero res aliqua plus descendat ad elementū terrestre, tanto plus in eo crescere uirtutem cœlestem. Propterea aquam & spiritum elemento terrestri immersa, per similitudinem in materia naturali imitari & protrahere proprietatē & uirtutem ex
 • materia loci. Quia uero ferrum plurimum participat de terra præ cæteris metallis, ideo aquæ & spiritus ipsius uirtuosiores erunt quàm spiritus aliorum metallorum; quemadmodum uero granum frumenti in terram cadens fructum non fert nisi moriatur, pari modo spiritus & uiuum semen auri in terram cadens
 • ferri nisi moriatur per putrefactionem & decoctionem fructum non producit. Potest & alia ratio adduci, quare ferrum melius & præstantius sit in isto opere, etiam si habeat multum terrestreitatis, quoniam hæc melius & facilius separatur à ferro, quàm in cæteris metallis, cum non sint adeo fortiter cōmixtæ, & nullam
 • habeant affinitatem cum parte radicali, & hoc confirmat Albertus lib. 4. Metheo: cap. tractatus 4. dicendo, ferrum plurimum habet terræ, & mirabile est in sua terrestreitate, & quamuis nulla res adeo facile ab igne lædatur ut aqua, tamen in ferro contrarium euenit, nam multo citius terra igne aduratur, quàm ipsa
 • substantia aquea, est uero huius rei causa talis, quia terreum in compositione ferri immixtum lutulentum est, non bene depuratum nec bene commixtum, eius rei certissimum nobis indicium est, quod facile ferrugine obducatur, & cum in igne aduritur ab eo cadunt multæ squamulæ terrestreitatis adustæ. Est enim

habent,

ingenium »
Göber vocat
industriam

»

»

»

»

»

ipsius terrestreitas porosa, & potest ipsum igni, ex omni parte
 adurere, quemadmodum & nos fufius confirmauimus lib. 3.
 cap. 6. Hanc rationem quoq; indicauimus lib. 4. cap. 14. de cal-
 cinatione differentes sub nomine cineritij his uerbis. Ea corpo-
 ra imperfecta quæ plus terrestreitatis minus perferre, & durare
 possunt in isto examine calcinationis & separationis terræ, quia
 citius calcinantur, & ipsorum terrestreitas facile separatur. Ea
 uero metalla quæ minus terrestreitatis habent, cum sint multo
 melius commixta & depurata, durant, propterea melius in igne
 & examine separationis terræ eorū. Ratio confirmatur adhuc
 per ea quæ diximus lib. 2. cap. 7. loquendo de sublimatione
 mercurij, nam ibi diximus ingenium siue industriam separatio-
 nis terreæ superfluitatis ab ipso mercurio commixtionem esse.
 cum ijs rebus, cum quibus nullam habeat affinitatem, & sapius
 reiterando sublimationem ipsius supra feces. His uerbis uole-
 bam indicare Mercurium ferri, qui sal albus est naturaliter con-
 iunctus, cum aliqua terrestreitate alba similitudinē habens quan-
 dam cum candore Gypsi, aut ouorum calce & marmore albo, &
 similibus, cum uero terrestreitas hæc non bene commixta sit,
 neq; affinitatem habeat aut conuenientiam ullam cum illo mer-
 curio, ideo facile separantur etiam in calcinatione & lotionē sul-
 phuris, quæuis dixerim sublimationē sapius esse repetendā. Con-
 cludendo igitur dixi sublimationem mercurij meliorem esse, ab
 istis metallis cum quibus nullo modo conuenit, quàm cum istis
 cum quibus conueniat. Certo autem scimus quod omnium mini-
 me cōueniat cum Marte & cum sua terrestreitate quàm cū alio
 metallo quocunq; ergo melius est ab eo extrahere ipsum quàm
 à cæteris. Hac ratione sequitur spiritus sublimatos à ferro mun-
 diosiores esse à sua terrestreitate, quàm si à quocunq; alio metallo
 fuissent sublimati, & hoc confirmatur per ea quæ 2. lib. cap. 2. di-
 ximus, scilicet feces ferri sunt fixæ, hoc est terreæ, quæ in subli-
 matione nequeunt ascendere, & retinent penes se immundicies
 & sordes spirituum in fundo uasis siue Boccia, ne cum spiritibus
 sursum ferantur, ibidem supra de hac terra mercurij amplius lo-
 cuti sumus.

DEMO: Nisi me fallat animus, est contradictio quædam in lib. iam citato, cap. de sublimatione mercurij in his uerbis, nam scribis in hanc sententiam: Cum uideris argentum uiuum albissimum ut niuem & quasi mortuum, adherere lateribus Aludelis, tunc reiterabis super ipsum sublimationem eius absq; fecibus. Dixisti præterea lib. 2. cap. 2. de fecibus loquendo, à quibus sublimare debemus spiritus istos, quòd debemus eligere materiam talem cum qua conueniant spiritus qui sublimari debent, & cum quibus magis profunde uniantur & quàm maxime eodem loco certas rationes adducis. Hæc mihi uidentur longe diuersa & multum contraria, quum supra dixeris Mercurium sublimari debere à fecibus, cum quibus nullo modo conueniat, neq; ullam cum ipso illi habeant affinitatem, aut rursum eum sublimare iubes absq; fecibus, & iterum dicis, spiritus debere sublimari à materia & fecibus cum quibus non bene conueniat illi, & magis profunde quàm maxime inuicem uniantur.

GE BER, Dicerent fortasse aliqui primam & secundam sublimationem non eandem esse, & quod prima uice debeant sublimari cum fecibus, postea absq; fecibus, est tamen una & eadem distillatio, propterea uolui indicare quod debeamus distillare nostrum mercurium absq; fecibus extraneis, cū in se ipso feces habeat sufficientes & supfluas quidem, scilicet supradictam terrestreitatem. Quū igitur dico nos debere eligere feces cū quibus spiritus bene cōueniāt, uolui admonere quod nullas feces extraneas debeamus accipere, sed spiritus sublimandos esse cū fecibus sibi naturaliter unitis, in profundo quidem & quàm maxime quales sunt feces Mercurij, Martis. Vas huius distillationis debet esse tabula plana, aut potius paruæ concauitatis, ut dixi lib. 2. ca. 11. hoc est Boccia contra bocciam, siue storta quam nostrates retortum in retorto uocant, ex quibus possit facile descendere, nam argentum uiuum nostrum cito & quàm facillime ab igne aufugit à superficie plana, ut dixi lib. 1. cap. 15. Habet & ferrum aliam proprietatem super reliqua metalla, qua ipsius spiritus mercurialis

curialis, hoc est sal præparatum rectius seruabit spiritus sulphureos præparatos à combustionem, quàm Mercurius reliquorū metallorum. lib. 2. cap. 15. dixi hanc salis esse proprietatem in igne non aduri ante fusionem, & seruare spiritus sulphureos commixtos ab adustione ignis. Quare spiritus mercurialis qui post æqualem præparationem plus seruabit naturam salis sui corpoream, melius defendet spiritus sulphureos à combustionem quàm facturi sunt spiritus mercuriales in aqua soluti, nam quanto fuerint subtiliores & magis soluti, tanto magis appropinquabunt naturæ ignis, & eo citius comburantur, ut diximus lib. 2. cap. 2. Certum est tamen si omnes spiritus mercuriales metallorum possent æqualiter præparari, spiritum Martis plus seruaturum naturam bonam corpoream, quamobrem etiam multo minus aduretur & melius seruabit sulphur à uitrificatione, hoc est à combustionem. Nam ut lib. 3. cap. 7. dixi, Res subtilis in natura propria reducta in substantiam terream, scilicet per calcinationem magis subtiliatur, & in sal reducta citius soluitur. Cum uero omnia metalla in sua natura subtiliora sint quàm ferrū, igitur æqualiter præparata magis subtiliuntur, & in ipsorum distillatione quasi tota ipsorum substantia soluitur, quare citius quoque aduritur. Hoc autem diligenter considerandum est, ne hic committatur error, melius est etiam in multis Vasculis distillare ipsum, ut tanto minus sentiat ignem, cum una & magna distillatio magnum & fortem ignem requirit, ut totum oleum exprimat. Lib. 4. cap. 15. de sulphure loquendo sub Martis nomine dixi, quando Mars unitur corporibus multæ humiditatis ipsum imbibere ea propter suam nimiam siccitatem & humoris priuationem, & sic ipsis coniunctus non inflammatur cum illis, nec aduritur nisi & ipsa corpora sibi commixta inflammabilia & combustibilia sint. Isidorus dicit, Stannum reliqua metalla ab igne defendere, & quamuis cuprum & ferrum fortissimæ naturæ sint, tamen si absque stanno fuerint tandem aduri, per stannum æs & ferrum nostra intrinseca significat. Diximus & nos lib. 3. ca. 2. ex mercurio duas perfectiones inquirendas esse, unam quæ non possit

possit aduri quæ defendat à uolentia ignis, alteram uero quæ non aufugiat & fixa reddat, & hoc est, sulphur quod arsenicum uocamus. Vincentius Monachus lib. 7. cap. 90. dicit, quod Tal istud quod limaturæ corporis commiscetur, in igne ipsum defendat ne aduratur. Per limaturā corporis intelligimus sulphur præparatum, simile tenuissimæ limaturæ argenti. Albertus quoq; aliam adducit rationem quæ ferro communi conuenit, & suo sulphuri Martis nomine appellato lib. 4. de mineralibus, cap. 1. Hoc modo obseruandum est, hoc (inquit) quod fumus eius indicat terrestrem substantiam, quæ est in ipso, ualde ignibilem & cremabilem, & fœtor eius indicat ipsam esse ualde indigestam & nō terminatam, sed potius calore corrumpente esse corporis indigesti quàm per digestionem completam, & hæc in complexione sua facit quod possit esse corpus siue materia uniuersalis omnium metallorum. Si esset completū ad complexiōnem unam determinatam, tunc proculdubio non esset conuertibile ad alia, nisi prius illa tolleretur, sed nunc propter suam complexiōnem conuertibile est in omnia, sicut semina et alia ex quibus generantur res naturæ, & ideo sagax natura abundat in sulphure, ubicunq; est locus generationis metallorū. Quum igitur ferrum quoq; sulphure abundet, propterea & ipsum locus proprius est metallorum philosophorum. His rationibus nimium depræhendes ferrum magis esse propinquum nostræ arti quàm aurum, nam ipsum magis est digestum & indeterminatum, aurum uero cum digestum sit & determinatum, non sine multo & graui labore ab eo remouebitur complexa ea determinata, ut reddatur incompletum & indeterminatum, nam aliter non poterit conuerti in aliud quidpiam, & hæc est præcipua ratio, quare non fiat transmutatio in metallis nisi reducantur in eorum materiam primam. Idem probat Albertus alio modo alijsue rationibus lib. 5. de mineralibus cap. 1. aperte demonstrans, ipsum ferrū proprium esse minerale, cum omnia hæc lapidis propria sit proprietas igni non liqueferi, metallorum uero proprietas est à calido & sicco dissolui & liqueferi, nam ob hanc

N

causam

In eam
fuerit
ex ferro
primi
vbi
viginti
prius
multi
phosphorus
ex ferro
paratur

complexi

Albertus
de Mineralibus.

causam lapides dicuntur ex genere siccorum & terreorum, metalla uero ex genere humidorum. Cum uero hæ proprietates ambæ conueniant ferro, ipsum uerum esse medium minerale non dubitabimus affirmare, nam ipsum participat terrestreitate multa & substantia lapidosa quæ ipsum impediunt, ne fundatur ut cætera metalla. Fuit etiã à philosophis lapis nomine nuncupatum propter ipsius excellentiam. Sed cum in forti igne quoq; liquefiat ut Albertus affirmat lib. 4. Metheo; tract. 4. cap. 5. & pondus habeat & splendorem metalli, propterea participat in natura metallica.

DEMO: Albertus cap. sequenti hanc proprietatem Marchasitæ attribuit.

GEBER. Philosophi propter conuenientiam in materia & nomine de Marte & ipsius calce locuti sunt sub nomine Marchasitæ. Dicit uero Isidorus lib. 15. Argentum uiuum specialiter inueniri in metallis & tantæ uirtutis esse, uti si ipsi imposueris lapidem centum librarum pondo, subito tanto ponderi ipsum resistere, si uero unicum auri scrupulum inijcias, subito ipsum recipere aurum in sinum suum.

DEMO: Non capio quomodo sit possibile argentum uiuum tanto ponderi posse resistere, impositi lapidis.

GEBER. Aduertis ne Isidorum hac pte locutum de argento uiuo quod in ipso ferre est, hoc enim magnam substantiã terrestreitatis siue lapidis sustinet, si autem hunc Mercurium distillaueris, in ipso distillato submergitur suum sulphur aurum dictum ut dixi lib. 1. cap. 15. Multis laudibus extulerunt ueteres ferrum, sed inter reliqua quæ huic laudi tribuunt, præcipuum est ferrum, propriam mineram esse argenti uiui, cuius rei ratio hæc est, cum secundum mentem Rasis in lib. de diuinitate, manifestum autem ferri calidum est & siccum, durumq; igitur ratione Rasis iam dicta suum occultum frigidum & humidum & molle, hoc est argentum uiuum, propterea dicit idem Rasis loco iam citato, occultum ferri argentum uiuum esse, & subinde dicit in libro Luminis minimum

num, Martem exterius caliditatem & siccitatē habere , interius
uero frigiditatem & humorem, intra se uero argentum uiuum
quoq; habere per propriam naturam, & hoc purum quidem &
per administrationem extractum tandem conuerti in speciem
puri auri.

DEMO: Si bene memini, dixisti prius quòd hæc duo sul-
phura Veneris & Martis nomine designata in suo manifesto de-
pendeant à rubedine, hoc pro certo indicio ponebas ipsa & sic-
ca esse in manifesto, Ergo Rasis intelligit hoc loco sulphur quod
Martem appellamus, quod post sublimationem dealbatur ut ar-
gentum, nimirū itidem etiā tu de hoc sulphure loquens & ipsius
lotionem ostendens de lotionē argenti uiui loqueris.

GEBER. Satis argutē hæc, uolebā tamen his uerbis quoq;
significare in Marte cōmuni quoq; contineri argentum uiuum
Philosophorum, ea de causa quòd post putrefactionem tota sub-
stantia Martis communis rufa est ut sanguis, & sub hac rubedi-
ne est ipsum argentum uiuum in forma salis albi ut calx. Her-
mes uero dicit omne secretum consistere in uitro & sale. Aros
philosophus dicit, accipito sal commune (dico autem commune
omnibus metallis) ne intelligas marinum, scias tamen aliud sal
me non nouisse neq; aliud atrametum, illo excepto qui habetur
in Capillis Virginis pascalis.

DEMO: Intelligere nequeo quamnam sit uirgo hæc pa-
schalis.

GEBER. Veteres occultauerunt secreta naturæ non so-
lum in scripturis, sed etiam subuarijs Picturis, Characteribus,
Zifris, monstris & animalibus, diuersis modis depictis & trans-
mutatis, hæc pro templorum foribus & palatijs insculpta uise-
bantur, à nemine uero intelligebantur, exceptis illis qui huius se-
creti aliquam habebant cognitionem. Virgo autem pascalis
herba est naturalis, proprietatem & similitudinem habens Mar-
tis, Veteres autem similitudinibus & allegorijs delectati ferrum
nominauerunt uirginem pascalem, hanc depingebant in forma
mulieris capillis expansis & sparsis, in uertice eius erat positus

Character Mercurij, in medio uero Character semilunæ, & in parte extrema Character Solis, hac figura significare uolebant, quemadmodum capilli indigestibiles sunt etiam si molles sunt & subtiles, ita quoque partes subtilissimas radicales ferri incorruptibiles & incombustibiles esse & in ipsis aurum & argentum contineri & Mercurium philosophorum. Mercurius autem leuior est argento, & argentum leuius auro: Dicit itaque Rudenius philosophus, principium huius operæ consistere in introitu Solis in Arietem, Rasis item in lib. de diuinitate dicit. Accipe lapidem post introitum Solis in Arietem.

DEMO: Persuasum habebam ipsos locutos de primo gradu ignis, qui leuis esse debet, hoc est calidus & humidus, ut aer tempore ueris, dicente Aristotele in lib. secretorum ad Alexandrum. Ver autem incipit Sole intrante signum Arietis.

GEBER. Non displicet mihi hæc tua sententia, fuit autem sententia philosophorum, ut his uerbis ostenderent principia naturalia huius operæ ferrum esse siue Martem, nam Aries domus est Martis. Sole uero intrante in Arietem incipit iam ascendere per plures gradus, Leonem uero subiens non ascendit magis sed descendit iam, significat autem hoc quod Sol qui in Marte imperfectus est artificio ad perfectionem perduciposse, aurum uero altius ascendere non potest, sic per calcinationem aut solutionem descendit & fit imperfectum. Dicit etiam Rasis in lib. de diuinitate, hanc rem ex animalibus calidioribus & melioribus cæteris omnibus desumi oportere, hoc est ab homine complexionis Cholericæ.

DEMO: Dicebas supra hanc medicinam non posse fieri ex animalibus.

GEBER. Homo ille calidus & Cholericæ complexionis ferrum est. Dicente Rasi, Martem extrinsece calidum esse & siccum, igneum & Cholicum, propterea etiam homines qui sub Marte planeta nascuntur bellicosi sunt & Cholerici. Dicitur autem ferrum homo quia habet animam, corpus & spiritum (ut supra diximus) sanum, est enim purus in radice sua, iuuenis & fortis.

191
fortis quia durus est & magnæ fortitudinis. Dicitur etiã minor mundus ea ratione quod & homo dicatur, aut potius quod possit diuidi in elemēta quatuor. Virtuosissimum hoc metallum quātumuis generatum sit uirtute & influxu omnium stellarum & planetarum, ut affirmat Rogerius Bacco, specialiter tamen in terra generatum est uirtute potentissima & uirtuosissima stellæ polaris, quam Itali Tramontanum, Græci Arcton uocant, huius certum est indicium (ut tradit Raymundus & Ioannes de Rupecissa) acus buxulæ nauticæ qui semper polū respicit & quasi ad suum simile conuertit se. Et nos diximus supra de rete Vulcani ex calibe factum fuisse, & uellus aureum & tauros & Dracones Marti fuisse dicatos.

DEMO: Probè memini.

• GEBER. Volebam ijs uerbis significare aquam Mercurialem, Mercurium & aurum philosophorum omnia fieri ex ferro, & ferrum esse lapidem illum qui uili precio uēditur respectu cæterorum metallorum, Nam uarijs nominibus à ueteribus philosophis appellatum lapidē hunc, ne insipientes illum cognoscerent, nā si ipsum cognoscerent nō uenderent tā uili precio. & in libro philosophorum Turbæ, dicitur, Lapis ille quem queritis, publicè & uili precio uenditur ubiq̃. Arnoldus dicit lapidem uegetabilem nutritum in montibus, multi errantes non cognouerunt, uenditur autem ubiq̃ & uili precio.

• DEMO: Dixisti supra, medicinam nostram ex re uegetabili fieri non posse.

• GEBER. Ferrum uegetabile dicitur non tantummodo quod ex uiridi uitriolo compositum sit, & inde nigrū faciat encaustum, sed quod mediante igne transmutatur, & habet potentiam propinquam ut conuertatur in Elixir.

• DEMO: Dixisti prius nihil impendendum esse ut comparemus nobis necessaria huius artis, cum sit res utilissimæ & nullius precij, idē affirmant omnes philosophi, Nam Alphidiū dicit hoc secretum precio non comparari, sed inueniri proiectū in mediā uia ut etiā à pauperibus haberi possit. Scriptum est

præterea in lib. Lilium Alchimiae, fundamētum huius artis rem
unam esse magis tinctam, fortioſiorem & ſublimiorem cæteris re-
bus omnibus. Idem in libro turbæ philoſophorum legimus.
Aliud non eſt quàm ut philoſophi nobis indicauerunt, hoc eſt
omnibus obuia, diuitibus & pauperibus, liberalibus & auaris,
eunti & ſedenti cū proſicitur in uia, et in ſterquilinijs ſepelitur.

» GEBER. Concedo ferrum reduci in formam lapidis ui-
» liſſimi ex quo fit Elixir, de iſto lapide loquitur Ariſtoteles ad
Alexandrum & dicit. Accipe lapidem uegetabilem animale
& minérale, qui lapis non eſt neq; habet uirtutem lapidis, &
» ſi habuerit aquam aeris & aerem ignis, & ignem terræ, totam ar-
» tem habebis.

DEMO: Mihi uidentur hæc impoſſibilia.

» GEBER. Philoſophi metaphoricè loquētes aut per ſimi-
» litudines non mentiti ſunt, nam Ariſtoteles uerbis recitatis do-
cet te diſtillationem & ſeparationem elementorum, cum igitur
in diſtillatione igne paruo ſeparaueris aquam, hoc eſt aquoſita-
tem aeris, ab hac aqua Mercuriali, & poſtea per balneum ſepa-
raueris aerem ab igne, hoc eſt à ſulphure ſubtili ſupra nominato
Arſenico, & ignem à terra de Mercurio cum forti expreſſione
ignis, tunc aſſequutus es ueram artem diſtillandi & ſeparandi
elemēta, de qua ſeparatione locuti ſumus lib. 2. cap. 12. Arnol-
dus de iſto lapide loquens, dicit, lapis eſt in ſimilitudine & tactu
non in natura. Dicit autem Hali philoſophus, lapides ſunt &
non lapides, lapides autem dicuntur propter ſimilitudinem, quā
habent cum lapidibus.

DEMO: Concedo medicinam noſtram cum fuerit fini-
ta formam habere lapidis uiſiſſimi, imprudentibus tamen lapi-
dem non eſſe, propterea non recte dixerimus, materiam ex qua
fit Elixir eſſe lapidem, niſi eadem lege dixerimus, omnia quæ nō
adurantur igne aut diuidi poſſunt in quatuor elementa, lapides
eſſe.

» GEBER. Certè tibi dico materiam ex qua fiat hæc medi-
» cina ſimilitudinem habere lapidis uiſiſſimi in principio operæ,
» &

& nos apertè diximus lib. 1. cap. 5. Lapidem esse & materiam unam solam in qua cōsistat totum magisterium & quod in præparatione ipsius remoueamus superfluitates. Ergo non possumus hæc intelligere de Elixir finito, cum nullas habeat superfluitates, neq; uerum est omnia quæ diuidi possunt in quatuor elementa, aut igne non adurantur, lapides esse aut similitudinem habere lapidis. Sed philosophi uoluerunt significare materiam suam similitudinem habere lapidis uilis, & quod in igne non cōsumatur & diuidi possit in .4. elementa, & hunc esse fundamentum totius artis. Hali philosophus dicit, lapidem hunc omni tempore inueniri, & omni loco, & circa omnem hominem. Propterea nemini molestam esse aut grauem ipsius inuentionem. Lapis uilis, nigra, dura, foetens, quæ nullo præcio comparetur. Præterea legimus in libro turbæ philosophorum, hanc rem esse lapidem & non lapidem, inueniri omni loco, rem esse uilem & præciosam, obscuram, occultam, & omnibus cognitam. Senior philosophus dicit, interroga Regem Mohors de cognitione lapidis, & respondebit, omnis homo nouit ipsum, & qui hunc non nouit nullam rem agnoscit.

DEMO: Nunquam diuinabo, dic igitur apertè quod illi nomen uulgo.

GEBER. Amor meus singularis erga te, & quia iam dudum à me receptus sis in numerum discipulorum meorum, cogunt me tibitantū reuelare secretum, propterea dico, retrimēta, hoc est calx ferri, qui generatur in igne, & a fabris in media uia *calx ferri* proiecitur, & in sterquilinis inuenitur, uilissimum esse lapidem philosophorum, similitudinem habet lapidis, uerum lapis non est, hic solus habet omnes proprietates quas philosophi suo lapidi attribuunt. *vi.*

DEMO: Quomodo hoc fiet, ut ille uirtuosissimus lapis philosophorum sit terra adusta in qua nulla penitus uirtus inesse possit reliqua? nā cum tam longo tempore in igne fuit, minime credendum est ibi remansisse aut argenti uiui aut sulphuris aut aliorū spiritum.

GEBER.

GEBER. Haud meministi prius me dixisse, omnia in igne
 » aduri præter calidum & humidū radicale metallorum & quòd
 » ex illis fiat nostra medicina. Dicit autem Philadelphus phi-
 » losophus, humidum radicale metallorum per homogeneitatem
 » & fortem unionem elementorum non separari nec consumi in
 » igne cum fixum sit & in igne permanens, & quantumuis calx il-
 » la appareat arida, sicca, & humori priuata, nihilominus si expe-
 » rientiam feceris, inuenies res supra dictas. De ista calce locuti
 sumus & nos lib. 2. cap. 7. dicendo, Erit igitur sublimatio Mer-
 » curij melior de calce, quā de cæteris rebus omnibus in toto mun-
 do cum parum cum ipso conueniat neq; sulphuritatem habeat.
 Nam supradixi sublimationem argenti uiui meliorem esse ab
 istis metallis quæ cum eo minus conueniant, hoc est ex ferro,
 quòd uero dixi in Testamento calcinationem breuiorem esse ui-
 am ad perfectionem, propterea dixi, argentum uiuum ex calce
 » accipiendum esse, hoc est ex ferro, quia ipsius terrestritas cum il-
 » lo minime conueniunt, neq; habet sulphuritatem adustibilem,
 » nam hæc in calcinatione consumitur. Sed sulphuritas fixa igne
 minime consumitur, ut diximus lib. 3. cap. 7. Si autem per cal-
 cem intelligas sal, dico quòd ab ista calce solummodo sublima-
 mus corpora debilia, ut diximus in secunda causa descensionis,
 ut est aqua & oleum & postea argentum uiuum, quòd Iouem di-
 cimus, & habet hæc calx nullam sulphuritatem adustibilem aut
 unctuosam, quia illam separauimus, à prima autem calce non
 solum distillamus corpora debilia tantum, sed etiam sulphur fix-
 » um Martis nomine appellatum. Diximus præterea lib. 1. ca.
 14. Arsenicum & sulphur figitur, & sublimatio unius & alterius
 » melior est ex calcibus metallorū. & lib. 2. cap. 2. dixi, Experien-
 » tiam docere hoc necessarium esse, nam illi qui huius rei pericu-
 » lum fecerunt, cognouerunt se in uanum laborasse sublimando
 » res alienas & extraneas à natura Arsenici & sulphuris, quia nul-
 lo modo potuit inueniri depuratio post ascensionē ipsorum, su-
 » blimatis uero cum calce alicuius corporis, tum demum bene su-
 » blimasse & perfecte mundare potuisse cum facilitate. Est autē
 intentio

corporum
 iuris lovis
 etc.

calce ferri
 maxime

intentio nostra quantum ad feces, qui ibi administrantur de me- ¹⁰⁵
tallorū calcibus, & sit sublimatio propter ipsas facilior & expe-
ditior, propterea nulla alia res in locum ipsorum substitui pos-
test. Nec dicimus tamen sublimationem impossibilem esse sine
calcibus corporum, & longe difficilimā & tardissimi laboris &
prolongationis ad desperationem usq;. De calcibus istis lo-
quebatur Ioannes de Rupeccissa dicendo, se traditurum modum
incantationis & reductionis auri & argenti in terram & calcem
ut possint publice portari in manu tempore belli absq; timore
latronum.

DEMO: Quā primum aliquid ocij nactus fuero, opera-
tionem hanc experiar, cum adeo paruo precio constet.

GEBER. Aduerte diligenter ne erres.

DEMO: Si alicubi erratum fuerit, opus à principio reite-
rabo.

GEBER. De praxi non dico sed nota materiam.

DEMO: Calcem illam ferri accipiam quā mihi indicasti.

GEBER. In eo inquam potest error committi, forte cum
accipias calcem quæ huic negotio parum commodus erit.

DEMO: Ergo ostēde mihi meliorem.

GEBER. Inuenies huius calcis quoddam genus & fran-
gibile & hoc ferreum est adhuc parum apta huic operationi. In-
uenies & aliud genus frangibile quidem, sed album in fractura
neq; hoc bonū est, quia retinet adhuc aliquid naturæ ferreæ, &
habet multum sulphuratis unctuosæ & adustibilis. Sed quam
uideris maxima ignis uehementia in naturam uitri conuersam,
coloris quasi uiridis aut Zaphirini obscuri aut caelestini obscuri,
hec ipsa est uerus et uirtuosissimus lapis philosophorū qui gene-
ratur in igne, & quanto diutius in igne fuit tātō meliorabitur.

DEMO: Summas tibi gratias ago pro tanta liberalitate,
dicam tamen cum uenia quid ego sentiam. Dixisti lib. 2. cap.
13. Omne quod humiditate priuatum est non fundi excepta ui-
trificatoria, ferrum igitur uehementissimo calore ignis in sub-
stantiam uitri conuersum humiditate priuatum est, & per conse-

O quens

Geber lib. 1.
parte quarti
cap. 41. pa
62. v. 7. scilicet
num, in ce-
rationis
ex alia
Geber lib.
brorum
distinctione
lib. 2. cap. 4

tribuat
lupum
NB
melior
erat.

quens erit quoque argento uiuo & cæteris spiritibus priuatum.

- GE BER. Secundum opinionem Alberti lib. 3. de mineral. ca. 2. & 5. Sunt in omni metallo duæ unctuositates, quarum una quasi extrinseca est subtilis & flammabilis, altera uero intrinseca retenta in radice metalli adeo ne ab igne exhauriretur, aut dissiparetur, & hæc cremabilis non est neque combustibilis.
- » Certum uero est utrum hoc humidum esse radicale ferri, propterea & incombustibilis, neque ex toto priuatum humiditate, nam si quodammodo exteriori humiditate priuatum sit quæ inflammabilis est. Idem Albertus lib. iam citato cap. 4. de uitro hoc
- » dicit. Se negare materiam illam quæ in uitri substantiam intrat
- » cineres esse, sed potius humidum radicale purissimum quod intrinsece retinebatur in ipsa materia incinerata, quæ humiditas per potentiam unius ignis non potuit extrahi, sed igne fortissimo fluit, & hæc est illa humiditas quæ maximam siccitatem experta est. Hæc igitur materia est liquabilis & materia prima & remota, una & communis, hoc est humidum ipsum huius generis.
- Idem Albertus lib. 4. Metheo: tract. 1. ca. 9. dicit, Calorem uehementer congregare partes homogeneas & separare heterogeneas,
- » quia humidum soluit & separat illud a terra, humidum autem a terra receptum non potest penitus separari, propterea incipit distillari cum terreo subtili, & fortissimo igne funditur in uitrum, terreum uero grossum quod fortius tenebit combuitur in fauillam. Et nos diximus lib. 2. cap. 13. ignem uiuæ maxima reducere materiam in uitrum, igitur manifestum est utrum partem esse humidæ radicalis ferri cum grossis terrestritatibus, quæ fusionem impediabant in ferro combustis in fauillam, utrum sit fusibile quia sedit iam in naturam suam liquibile, & quia pori sunt occlusi, ignis penetrare non potest & ipsum exterminare.
- Vinc. Mon. » Vincentius Monachus scribit lib. 7. de naturalibus. Lapidem dici & non lapidem. Lapis enim dicitur quod possit conteri, & non lapis quia fundatur & fluat in igne absque euaporatione, ut aurum, neque aliæ rei conuenire proprietatem hanc.

DE MO: Philosophi dicentes, non consumi lapidem ipsum
rum in

rum in igne, haud dubie dictum uolunt de medicina finita.

GEBER. Pessima glōsa est quæ textum corrumpit & per uertit, nam tibi dico ipsos intellexisse ijs uerbis principium & fundamentum huius operæ, quod etiam confirmat nobiscum

Georgius Bacco Anglicus his uerbis. Dico de qualitate omni quod supra ignem figi debeāt, scilicet ne aufugiant ab ipso, neq; consummantur aut corrumpantur ab igne, & postremo ne colorem mutant in igne, nam hæ sunt res quæ principium dant huius operæ. Dicit præterea Alphidius, ignem subire & intrare omnia corpora, spiritus, substantias, & lapides, sed lapidem hunc non intrare neq; ipsi dominari posse, nec sulphures in ipso corrumpere. Arnoldus ad Regem Neapolis Dicit, quanto longius lapis hic in igne durauerit, tanto plus augmentari & crescere ipsum in bonitate, & uirtute, quod nullæ aliq rei cōuenire potest, quia omnes aliæ res igne absumuntur, dictus autem lapis solus in igne melioratur & crescit in bonitate, nam ignis nutrimentum est ipsius lapidis, & hoc certissimum est indicium ad cognoscendum lapidem. Auicenna in lib. de anima, quosdam inueniri qui non concedant magisterium Alchimie dicentes, quod ex rebus illis quæ ignem perferre nō possunt, nihil procreari posse, quod ipsum sustineat, quibus respondemus ratione nitri, terra enim omnino ab igne remouetur, contactum uero ab igne fortius euadit, quia ignis potestatem non habet supra uitrum.

DEMO: Attamen sal nitrum multum combustibile est.

GEBER. Auicenna supradictum uitrum intelligit per figuram, quam appellamus Anthitesin, mutando primam litteram ut dicatur illi pro olli. Propterea dicit Auicenna in Epistola ad Arsem philosophum. Locus orientis ubi reperiuntur præciosi lapides Soli proximus est, sic quoq; nitrum quanto propius a Sole tangitur tanto fortius euadit. Propterea etiam lapis hic quanto magis perfert calorem ignis, & cæteros labores huius operationis, tanto erit melior. Albertus lib. 4. tract. 3. ca. 16. dicit, quamuis res quædam corruptibiles sint in igne, tamen non combustibiles esse, quia eorum humor nutrimentum non est

ignis, ut lapides & ferrum, earum rerum quædam ignem non recipiunt propter constrictionem pororum, ideo non ardent, sed hæc intelligenda sunt de supradicto uitro. Diximus & nos in fine proœmij lib. inuestigationis & in proœmio lib. 2. Vitrum esse ex rebus illis quæ præparationem iuuant, nam reducendo ferrum ad naturâ uitri præparati, propter remotionem multæ terrestritatis. & lib. 3. ca. 7. diximus, Si dicamus corpora per calcinationē mundari, pro certo intelligere nos mundationē ferri à terrea substantiâ quæ in ipsa radice unita est. De hoc uitro intellegebam cum dicerē lib. 1. differendo de sulphure, Aliquos cum uiderent hanc magis profundam in ipso mundificasse ipsum & sustulisse fugam & adustionem, & redditum est fixum & terreum, & per ignem nō dat fusionem bonam nisi uitrificatoriā.

DE MO: Philosophi de uitro loquentes fortē intellexerunt uitrum commune.

Rasis, de diuinitate, de aluminibus.

GE BER. Vitru cōe non habet humore neq; sulphur aut argentum uiuum quæ conueniant cum metallis. Propterea dicit Rasis, ueteres uitrum metallicum confecisse. Et nos diximus lib. 1. cap. 11. philosophos uitrum facere ex corporibus metallicis.

Dicit etiam Rasis lib. de diuinitate, aliquos tradidisse tincturā à ferro esse & à nulla alia re, & hoc lapidem esse maiorem, uilem inuentu & famosum. Illud idem repetit lib. de aluminibus, cum dicit uitrum liquefacit ferrum & omnia corpora, & facit ipsa in fusione currere. Diximus & nos lib. 2. cap. 8. proprietatem esse uitri & omnia fundat & conuertat ad se, & in lib. Testamēti cap. de Marte dixi, calcē fundere lapides, hac de causā quidam adiutorio uitri gemmas faciunt.

DE MO: Cum diceres supra, uitro adiecto carnes uelocius coqui, addebas per uitrum philosophorum ipsos intellexisse sulphur. Quomodo intelligunt iam calcem istam per illud idem?

GE BER. Verum est philosophos sapius æquiocatione usos esse, cum uero distinguere & cognoscere cupis de qua re ipsi loquātur, rerum proprietatem diligenter examinare debes, & sic facile animaduertes, quando ipsi aut sulphur aut calcem supra dictam.

dictam intelligāt. Alphadius de hoc uítro loquens dicit, frange
 uítrum, & extrahe lapídem, & pone ípsum ín uas uítreum siue
 Bocciam, & extrahe ab ípso oleum, & inuenies hoc quod philo
 sophi nobis tradiderunt, ín hoc uítro argētum uiuum est quod
 ignem superat tamen ab ípso non superatur, ut diximus aperte
 lib. 3. cap. 6. prope finem. Isidorus ín eandem ferē sententiā
 loquitur, argentum uiuum (inquit) melius seruatur ín uasculis
 uítreis, nam reliqua ípsum perforat. Diximus & nos lib. 2. ca.
 6. uíttrum tantummodo, & huic similia, quum poros nō habeant
 sola contineri posse spiritus qui aufugiant & exterminantur ab
 igne, his uerbis uolui indicare spiritus ferri fugere uehementem
 ignem donec conuertātur ín uítrum coloris Zaphirini aut Cae
 lestini obscuri. Propterea lib. 4. cap. 16. dixi quod ín corpori
 bus pręparatis cernere debeamus colorē cęlestinum qui sit per
 fectus propter bonitatem argenti uiui. Itidem Albertus parum
 ante finem lib. Metheo: occulte hęc confirmat his uerbis, dicit
 enim non facile posse cognoscere nos quando metalla suam for
 mam specificā iam acquisuerunt aut non, non enim facile co
 gnosci quando iam sit lapis uerus aut metallum, nisi per corru
 ptionem ad magnā debilitatem perducantur; ín tantum ut
 nihil ibi restet pręter solam figuram & nihil de uirtute quam se
 quitur essentia. Cōparantur uero hęc corporibus mortuis, nā
 hęc si paruo tempore mortua fuēre, uidentur paruam habere
 differentiam cum corporibus uiuis, longo tempore uero ín se
 pulchro conditi, tunc ín ípsis sola figura remanet, & si attingan
 tur subito ín cineres corruunt, & apparet tum magna differen
 tia inter uiua & mortua corpora. Idem intelligendum de uege
 tabilibus & mineralibus, Nam mineralia etiam suo modo mori
 untur, quemadmodum reliqua animalia, tamē nō cognoscitur,
 facile quando amiserint ípforum esse & naturam nisi ex maxi
 ma mutatione. Etenim Zaphirus quamdiu habuerit colorem
 & transparentiam & figuram Zaphiri, similis est uiuo & qui ha
 beat operationem Zaphiri, Si uero post longam mutationem
 obscuretur & discontinuetur, scimus ípsum iam non esse Zaphi

Albertus
de Metheon

rum sed similitudinem Zaphiri. idē intelligendum de auro uiuo & mortuo, idem de argento & cæteris metallis.

DEMO: Ne graueris rogo tribus uerbis mihi explicare, ea quæ tam longo sermone tractasti.

GEBER. Hæc est summa totius sententiæ ut intelligas, nos uoluissē indicare eo sermone, quum ferrum tanto temporis spacio in igne perdurauerit, ut iā factum sit ualde debile & fragile & ibi plane nihil remanserit naturæ uitri, & colorem adeptum sit Zaphirinum obscurum, quasi tum demum conuersum esse in lapidem philosophorum. Hæc occultauerunt ueteres poetæ eo figmento, cum fingerent Demogorgonem Bisauum omnium Deorum gentilium & ab omni parte circum datum esse tenebris, nebulis, caligine, habitans in medijs terræ uisceribus, ubi natus fuerit uestitus quodam uiridi pallio humiditate quadam aspersus, spirans terrestrem odorem, horribilem & foetentem, non prognatum ab aliquo, sed æternum & parentem omnium rerum.

DEMO: Quamuis hæc mihi uideatur ualde obscura, cupio tamen expositionem huius figmenti audire.

GEBER. Demogorgonis uocabulum Græcum, interpretatur latine, Deus terræ & deus populi, siue Deus terribilis, & significat ferrum, Dicitur autem abauus seu bis auus omnium deorum gentilium, nam omnes ab ipso originem traxerunt & deriuati sunt (ut iam diximus) uendiq; circumdatus nebulis & caligine, hoc est substantia terrestri habitat in medijs uisceribus terræ, quia sub terra natus & nutritus est, dicunt ipsum æternū & à nullo generatum, nam ex illo omnia quæ similitudinem quādam habent alicuius rei generata sunt, propterea eum parētem uocauerūt omnium rerum, Aut dicitur æternus esse quod fuerit ante terram & omnia elementa & elementata prior, aut potius quod in se contineat quandam essentiam incorruptibilem, uestitus est certa quadam humiditate uili & abominabili, hoc est ferrugine & pallio quodam uiridi, hoc est cum uitriolo terrestri & sulphureo odorem spirat terrestrem, horribilem & foeten-

foetentem, hoc est sulphureum, positus in ignem, & cum ipso sit
 aqua foetida, huic (ut scribit Boccatus lib. de genealogia deo-
 rum gentilium) attribuerunt ueteres æternitatē & Chaos, æter-
 nitas est quinta essentia, hoc est humidum radicale aut argētū
 uiuum, quod & Plinius tradit lib. 33. liquor est æternus, hoc ar-
 gentum uiuum præparatum Claudianus uocat Serpentem, qui
 in coagulatione deuorat caudam suam, hoc est aquam mercu-
 riales ipsius argenti uiui distillati in forma caudæ Leonis & ser-
 pentis, Chaos uero sal illud terreum est quod supra Saturnū nos-
 trum minauimus, est enim materia confusa, & in ipsa cōtinentur om-
 nia sine forma, hoc est Sol, Luna & stellæ, hoc est planetæ supra
 dicti qui suam lucem non habent, idem & elementa 4. & om-
 nes res uegetabiles & animales & minérales, & ut dicit Claudi-
 nus habitant cum Demogorgone figuræ diuersorum elemen-
 torum, & nos supra diximus in ferro omnia metalla philosopho-
 rum cōtineri. Primus ipsius filius Litigiū dicitur, hoc est ipsum
 sulphur Martis nomine appellatum, quod in putrefactione pri-
 mum est & tumultum facit in uentre Chaos in ipso sale, quia
 ipsum est materia prima metallorum, quam Hylen, hoc est sil-
 uam uocant, nam hæc est pars uegetabilis, & ab ea nascuntur
 omnia elementa, istud sulphur autem petit separari cum sit natu-
 ræ diuersæ, cum non habeat falsedinem, propterea aperit uen-
 trem Chaos, hoc est, soluitur in aceto, Demogorgon autem ex-
 tendens manum suam comprehendit Litigiū ipsum sulphur
 quod ferrum appellauimus, nam per manus Demogorgonis in-
 telligitur aliud sulphur arsenicum dictum, nam ut supra dixi-
 mus, Mars eleuatur cum Arsenico, significatur autem per Vul-
 canum & Martem res eadem, quemadmodum Vulcanus subi-
 to natus cum turpis esset & deformis, præcipitatus fuit in Insu-
 lam Lemnos, sic dicendum est quoque de Litigio nato subito qui
 cum deformis esset propter sulphuritatem & unctuositatē adu-
 stiuiam, proijciebatur in aerem, hoc est in aquam distillatam, ibi
 laurabat & soluebat se, & in altum subuolaba, hoc est, in ipsam
 aquam, quia profundius descendere non poterat, nam ipsum
 arseni-

Hylen

arsenicum ab eo extractum, hoc est separatum à uentre salis in profundiori loco est cæteris rebus omnibus, nam in ipso centro terræ ipsius salis Chaos nomine appellato continetur.

DEMO: Satis longe fuit disputatio hæc, quare non facile quis Iudicium feret, sed pro explicatione sufficiât mihi hæc, donec praxim ipse uidero aliquando.

Finis expositionis Al-
chimix Gebri.

LIGNVM VITAE. 113

DEMOGORGON

RAYMUNDVS.

5. DEMO. Salue plurimū doctissime Raymunde.

RAYM: Bene sit tibi uir optime, sed cupio scire quis sis aut ad quid huc ueneris?

DEMO. Tuæ sapientiæ fama egregia & celeberrima & tua doctissima scripta aperte demonstrat

habere te magnam cognitionem omnium scientiarum, cum uero
10. omnis homo, maxime uero senes, unice cupiunt quàm longissimè uiuere, propterea ego quoq; etiam senio grauatus ex Italia meum iter huc uergebam in insulam hanc Maioricam, ut uenirem in conspectum tuum, & certum aliquod remedium à te acciperē, quo uitam meam ad aliquod tempus possem longius
15. producere & me à morte absq; aliqua infirmitate defendere.

RAYM: Ignoras tu, Deum unicuiq; terminum uitæ suæ constituisse, quod nullus præterire poterit?

DEMO. Non peto remedium cōtra illum terminum ultimum, qui unicuiq; à Deo præfinitus est, sed ut me à plurimis infirmitatibus quibus indies humanū fragile corpus affligitur præseruarem, & contra absorptionem humidi radicalis & caloris naturalis deperditionem sustinerem, Nam persuasi mihi, patres
20. priscos qui ad quingentesimum annum suæ uitæ terminū prorogabant, aliqua ufos medicina, per quam tam longo tempore absq; infirmitate aliquam producerent uitam.

RAYM: Prisci patres longo tempore uiuebant ex Dei uoluntate, ut per ipsorum uitam longā eo citius humanum genus multiplicaretur.

DEMO. Quare igitur non uiuebant omnes tam longo
30. tempore?

P

RAYM:

RAYM: Qui priscos illos patres propius sequebātur in
 successione, uiuebant longiori tempore tanquam parum pro-
 gressi à prima creatione Dei, nam erant bonę & laudabilis com-
 plexionis & longæui, hæc uero bonitas longa successione minue-
 batur, & quanto propiores essent primæ creationi tanto longio- 5
 ri tempore uiuebant.

DEMO. Debebant igitur omnes illi longo tempore uiue-
 re, cum tamen sacra scriptura mentionem faciat de paucis.

RAYM: Ab initio annus more Aegyptio tam longi tem- 10
 poris non erat neq; duodecim menses capiebat ut hodie.

DEMO: In sacra scriptura non tantūmodo annorum sed
 mensium quoq; fit mentio, non fuerunt igitur anni Aegyptiaci
 sed more Hebræorum definiti & tam longi ut hodie sunt, ut S:

erravit.

Augustinus affirmat in lib. de ciuitate Dei.

RAYM: Fructus & omnia, quæ ex terra nascuntur tū me- 15
 liora & maioris uirtutis erant ante diluuium pro sustentanda &
 proroganda uita atq; hodie sunt.

DEMO. Debebant igitur omnes longo tempore uiuere
 quod minime factum certe scimus.

RAYM: Non erant omnes eiusdem complexionis & for- 20
 titudinis.

DEMO. Impossibile sanè est habere aliquem adeo bonam
 & fortem temperatamq; complexionem, ut noningentesimum
 annum uitæ suæ attingere possit sine auxilio medicinæ conser- 25
 uatiuæ.

RAYM: Primi patres habebant lignum uitæ quo se long-
 go tempore à morte defendebant.

DEMO. Cum subito ex terrestri Paradiso excluderentur
 fuerunt priuati ligno uitæ.

RAYM: Ego tibi referam causam eorum longæuitatis. 30
 Adam à terra creatus omni scientia ornatus, cognitionem ha-
 buit omnium rerum naturalium, & cognoscebat eas res quibus
 uita poterat prolongari & ipsis utebatur. Hæc etiam succe-
 dentibus sibi tradens, à quibus etiam deinde alij sequentes hoc
 accipiebant per manus, propterea non omnes uiuere poterant 35

ætatem tam longauam cum omnibus non esset tradita huius rei cognitio.

DEMO. Abs te igitur peto, qui omni scientia imbutus es ut mihi ostendas medicinam hanc quam Adam suis posteris tradidit, per quam uitam suā ad noningentos produxerunt annos.

RAYM: Medicinæ conseruatiuæ debent multum durabiles esse & à corruptione remotæ (ut manifeste scripsimus lib. de secretis naturæ) nam si corpus humanum præseruare debeant à corruptione, necesse est ut sint perpetuo durabilia, nam aliās inducerent maiorē corruptionem. Ergo uolentes iuuenilem conseruare & producere iuuentutem, & senibus restaurare humidum radicale & naturalem calorem, necesse est ut eligamus substantiam incorruptibilem cæteris omnibus quæ sunt sub globo Lunari, & hanc præparare in medicinam & cibum suauissimum ut possit sumi per os intra corpus, & sic sumpta quàm uelocissimè penetret per totum humanum corpus & illud seruet quasi incorruptibile.

DEMO. Mihi sane uidetur (ut ingenuè fatear quod sentio) impossibile esse ea quæ iam dixisti, nam omnes res corporeæ à Deo in usum humanum creatæ sunt, aut ipsa elementa, aut res elementatæ, & hæc omnia corruptibilia, unde habebimus igitur medicinam hanc incorruptibilem? uidemus adhuc omne quod generatur, à suo simili generari (ut affirmat Aristoteles lib. 7. Metaphi.) & quicquid ex humana carne deperditum fuerit & cōsumptum, necesse est ut restauretur ex alia re corruptibili, uidelicet ex cibis corruptibilibus qui uirtute caloris naturalis corrumpuntur & transmutantur in stomacho hepar & mēbris omnibus per uirtutē potentiæ nutritiue ut conuertantur in carnē humanam. Si autem hæc medicina incorruptibilis est, nunquā poterit transmutari in carnem humanam, quemadmodum materia cœli nunquā transmutari potest in materiā elementālē.

RAYM: Doctè satis hæc in medium protulisti, putas autē in rebus elemētatis nihil præter elemēta corruptibilia inueniri.

DEMO. Ostende mihi igitur illud quod præter elementa rebus elementatis immixtum sit,

RAYM: Subtilis quædam substantia hæc est & radicale humidum & intrinsecum quinta essentia dicta per partes elementales diffusa simplex & omnino incorruptibilis, & hæc longo tempore conseruat res in ipsorum esse, & natura sagax produxit & ordinauit hanc, propterea quod desideret longo tempore conseruare indiuidua & in perpetuum producere res in sua specie, quamuis enim in generatione uniuoca animalium omne animal suum simile generat in specie, nihilominus in generatione celsabili, quæ sit per putrefactionem & corruptionem generantis sit generatum deforme ad generans in specie aut genere, ut uidemus in cibo, ex quo generatur & instauratur id quod per uigorem caloris intrinseci & extrinseci absumptum & deperditum est. Nec dicimus medicinam hanc omnino incorruptibilem esse ut Cælum, sed cum ipsa generata sit ex materia cæteris omnibus incorruptibiliori, & facta est simplex per separationem elementorum corruptibilium, si debite conseruetur durabit decem millia annorum absque corruptione, & sumpta per os longo tempore conseruabit corpus humanum incorruptibile, propter hæc causam sedulo hortantur Medici, ut reficiamus nos cibo minus corruptibili.

DEMO. Hæc tua sententia uidetur mihi similis opinioni quorundam philosophorum, qui uolebant Salamandram solo igne uiuere, hæc uero sola aqua, & talpam terra, Cameleonem aut aere, quæ opinio falsa est, nulla enim res elementata simplici elemento potest uiuere, sed his rebus ex quibus composita est conseruatur (ut inquit Aristoteles) quare neque homo uitam suam sustinebit solo illo humido radicali simplici & adeo incorruptibili.

RAYM: Non dico hominem uiuere posse hac medicina sola, sed eius usu cum cæteris alimentis posse tandem attingere longauitatem primorum patrum, qui non solum fuerunt uisum gnouitæ in Paradiso terrestri sed etiam reliquis fructibus.

DEMO. Sunt ne hac medicina uisum patres primi?

RAYM. Maxime uti debebant ad uitam producendam.

DEMO: Mirum quidem illos nihil habuisse aliud quod morte ipsos melius defenderet,

RAYM:

RAYM: Naturaliter loquendo, hæc melior & præstantior erat medicina qua nihil excellentius in toto mundo. Cum enim (ut Aristoteles tradit lib. 10. Metha.) in omni genere unū quoddam sit quod in eo genere primum gradum teneret, hæc autem medicina generata sit ex magis incorruptibili & uirtutis excellentioris materia, quàm sub cœlo haud inuenies, & hæc primum aut summum gradum tenebit inter cæteras medicinas præseruatiuas omnes.

DEMO. Est igitur medicina hæc ipsum lignum uitæ?

10 RAYM: Prius tibi dixeram primos patres statim ab initio hoc ligno priuatos ut apud Moſen legimus.

DEMO. Fortasse etiã Moſes qui ab ineunte ætate in scientijs Aegyptiorū probe instructus fuerat & huius diuinæ scientiæ cognitionem habuit (ut Vincentius Monachus scriptum *ut pag 106. cc 47 p. 121, 8.* reliquit) de his rebus cum obscuritate loquutus est quemadmodum & cæteri philosophi fecerunt.

RAYM: Ipsius scriptis nihil detractum uolo, nam neq; plus aut nimis ipsi credendum quàm oporteat. *minus*

DEMO. Forte erit herba illa cum qua Medea Esonem *cc* ad iuuentutē reduxit, & cum qua Esculapius eos suscitabat qui *cc* iam ferè erant extincti.

RAYM: Est quidem ea medicina ipsa, sed minime herba dicenda, nam ueteres philosophi sub fabulis poeticis occultauerunt scientiam hanc & loquuti sunt per similitudinem.

25 DEMO. Quam dicis similitudinem?

RAYM: Hæc medicina in præparatione multipliciter uariatur, nam uiridem assumit colorem ut herba, propterea appellauerunt ipsam ueteres uegetabilem & herbam, hac de causa dicit Meluendus discipulus Hermetis de his rebus differens, O q̃ *cc* facilis est hæc res rebus uegetabilibus propter uiriditatem. *cc*

DEMO. Cum herbæ tantas uirtutes medicinales habeant qui sit ut hæc Medicina non possit esse herba?

RAYM: Medicina hæc fieri nō potest neq; ex rebus uegetabilibus neq; animalibus neq; ab ijs rebus q̃ ab eis desumuntur.

35 DEMO. Quamobrem?

RAYM. Cum necesse sit ut hæc Medicina omnino incorruptibilis sit & oīa elemētata in hoc supare debeat, necesse est ut extrahatur ē materia q̄ ab omni corruptione q̄ alienissima sit.

DEMO. Tamen dixisti tu in lib. quem de naturæ secretis inscripsisti, hanc extrahendam esse de uīno rubeo. Idem confirmat Ioannes de Rupecissa, alij uero Chelidonium accipendam esse autumant, alij sanguinem humanum.

» **RAYM:** Non parum erras si persuasum habes philosophorum scripta ex nuda litera intelligenda esse, maxime in hac scientia, quanto clariori & magis aperte sermone utuntur, tanto plus obscuritatis habēt eorū scripta, similitudinibus enim & per ænigmata locuti sunt.

DEMO. In hac re qua usi sunt similitudine?

» **RAYM.** Dicit Senior philosophus hanc medicinam conuer-
» ti & uariari de colore in colorem, & de sapore in saporem, & de natura in naturam, propterea sua nomina multiplicata esse. Dicit autem Minois philosophus, Si quærat quare factum sit rubrum antequam reciperet albedinem. Respondendum bis de nigrari, bis in colorē citrinum conuer- & bis recipere colorem rubrum. Cum uero bis colorem rubrum recipiat ut rubrum uinum & sanguis humanus uidelicet post putrefactionem & in distillatione, propterea ueteres per similitudines loquentes uocauerunt ipsam uinum rubeum, sanguinem humanum, & sanguinem Draconis & his similibus.

DEMO. Ego omnio credebam animalia tanquam cæteris rebus omnibus inanimatis nobiliora, esse maioris uirtutis quocumque in medicina.

» **RAYM:** Animalium præstantia non consistit in proportione & commixtione elementorum, sed in anima. Cum autem medicina hæc facienda sit, ex substantia corporea & materiali, propterea quedam mineralia ad hoc opus perficiendum præstantiora sunt, nam eorum cōpositio durior & fortior est quam animalium, nam istorum cōpositio quātum ad corpus debilis est & facilis corruptionis, & pauca uirtutis. Videmus enim ipsa animalia quæ occupata sunt rebus altis & sublimibus priuata esse uili-

se uilibus & casuris, propterea mineralia quædam nullam opera-
tionem habentia & sensibilitate carentia, maiorem uim corpo-
ream habent quam ipsa animalia.

5 DEMO. Si hæc medicina non potest fieri neq; ex uegeta-
bilibus neq; animatis rebus, facienda est forte ex medijs mine-
ralibus, ut ex sale, alumine, atramento, marchasita, antimonio,
sulphure & argento uiuo commune.

RAYM: Neq; ab his.

DEMO. Sunt tamen multum durabilia.

10 RAYM: Non sunt uirtuosiora, cæteris rebus elementatis
neq; incorruptibilia.

DEMO. A quibus rebus corrumpuntur?

RAYM: Ignis uehementia.

DEMO. Ignis quidē omnia corrumpit, rapit & deuorat.

15 RAYM: Non potest tamen humidum radicale corrumpere
in metallis, neq; ipsorum calorem radicalē & cōplexionalem, ut
affirmat Geber in lib. 2. & Albertus lib. 3. de mineralibus ca. 2.

DEMO. Qua ex causa?

20 RAYM: Propter ipsorum homogeneitatem & durissimā
& fortissimam compositionem & colligantiam & propter ua-
porabilem mixtionem, & longissimam temperatissimamq; de-
coctionem in minera siue terræ uisceribus.

DEMO. Concludis igitur medicinam hanc fieri debere ex
humido & calido radicali metallorum?

25 RAYM: Videmus metalla quæ plus mille annis in antiqui-
tatibus Romæ terra obruta latuerunt incorrupta, damnum nul-
lum accepisse, unde facile conijcies quanto tempore ipsorum hu-
midum radicale possit durare purificatum, distillatum & separa-
tum ab omni parte corruptibili, grossa & elementalī, hac de cau-
30 sa dicit Geber lib. 2. ca. 12. Videmus res distillatas fieri puriores
& facilius à putrefactione conseruari posse.

DEMO. Vnde habere putas metalla tantam uim & uirtus-
tem super omnes res elementatas?

RAYM: De cælo.

35 DEMO. Tamen res dura uirtutem cælestem minime res-
cipiunt

cipiunt quia cœlo non obediunt, nam uidemus sigillum suam figuram non imprimere in durum lapidem sed in mollem cœram.

R A Y M: Radij corporum cœlestiũ in nullo elemēto cum tanta uirtute uniuntur & potentia tanquam in terra, nam terra proprium & firmum receptaculum est uirtutũ cœlestium & ipsius spheræ centrum, hac de causa ipsa mirabilia producit uegetabilia, animalia & mineralia. Hermes dicit, terram parentem & genitricem esse metallorum, quæ in suo uentre portat metalla ut mulier prægnaans fœtum in utero, dicit autem terram matrem esse, cœlum autem patrem, & quod ab ipsa terra imprægnatur in montibus & planicie & in aqua & omni loco, Tamē concedendum est, terram in sua duritia permanentem nullam rem posse producere, cum non sit obediens motui. Cum uero continuo motu cœlesti & uirtute solari & aliorum planetarum ipsa terra continuē coquatur, & ex illa sit subtilior & alteratur, partesq; subtiliores uirtute caloris solis eleuentur in fumũ, Propterea uirtutes cœlestes continuo de cœlo descendentes & penetrantes in ipsam terram & ibi inuenientes materiam simplicem, subtilissimam, & spiritualem, incorruptibilem, lucidā & perspicuam, & naturę sagacitate præparatam & aptam, ut recipiat uirtutes cœlestes propter similitudinem quandam quam inter se habent, uim præstantissimam infundunt in ipsum duplicem fumum metallicum radicalem. Et cum hac materia spiritualis longissimo tempore in cœlesti obedientia & spiritualitate iam permansit in substantia principiorum metallorum, uniformis est & homogenea, quæ tempore longissimo ad mille annos usq; induratur tandem, ut inquit Geber lib. 1. cap. 7. propterea Cœlum infundit ipsis plures mirabiles uirtutes quàm in cæteris rebus omnibus, nam in his plus cæteris laborauit, & hæc est causa tantæ uirtutis metallorũ ut omnia elementata facile superent. Tamen si uero post longissimũ tempus hic fumus duplex & uapor spiritualis iam ad duritiā metallicam peruenit, & in se retineat uirtutem cœlestem, nihilominus cum impedita & suffocata sit à terrestritate & duritia, non potest extrinsece demonstrare uirtutem hanc cœlitus adeptam, nos uero cupientes illam fieri

manifestam, & uolētes ipsam perducere ad lucem necesse est ut remoueamus terrestritatem & spissitudinem metalli, & reducamus ipsum ad primā simplicitatem quæ sufficienter decocta tantas uirtutes demonstrabit, ut quasi subito uideatur mutare corpora humana & reducere ad ueram pristinamq; sanitatem, poteris autem facile apud te ipsum expendere quantam uirtutem habeat medicina hæc. Si Noe qui hanc tenebat (ut scribit Vincentius monachus lib. 5. naturalium) quingentesimum annum agens generabat Sem, Cham & Iaphet.

10 DEMO. Sermo iste plurimū delectauit me, sed hoc quæro, num ex gemnis Medicina hæc fieri possit?

RAYM: Quare hoc quæris?

DEMO. Quia sunt incorruptibiles & magnam uim & uirtutem Medicinalem habent & cœlestem quibus metalla etiam
 15 superent, propterea quemadmodum etiam Albertus affirmat in lib. de mineralibus & Hermes, Qui tradiderunt uirtutes rerum inferiarum dependere à stellis, & imaginibus cœlestibus, dixerunt quoq; uirtutē hanc descendere super res naturales plus aut minus impluēdo & influēdo, nam fortius imprimere suam uim
 20 materia existente magis simili uirtuti cœlesti & ipsis corporibus cœlesti lumine & perspicuitate, minus uero quum materiæ fuerint confusæ & feculentæ ut opprimatur in ipsis uirtus cœlestis, quū igitur in substantia et lumine, colore et perspicuitate cœlestibus corporibus similia sint quā ipsa metalla, qua de re etiā
 25 a quibusdā philosophis nominatæ sunt stellæ elementales, debeant igitur multo præstantiores esse ipsis metallis ad præparandam hanc uirtuosissimam medicinam.

RAYM: Si tota substantia deberet conuerti & præparari in medicinā, aliquæ gemmæ multo præstantiores essent quā
 30 ipsa metalla, quorum uirtus oppressa & sepulta est in terrestritate & alijs accidentijs superuenientibus materiæ radicali in qua consistūt uirtutes hæc cœlestes, cum uero (ut supra diximus) neq; metalla neq; gemmæ recipiant uirtutem cœlestem quamdiu fuerint in forma metalli aut lapidis, sed cum figuram adeptæ fue-

Q rint uas

rint uaporis tamdiu donec indurentur. Isti autem uapores qui de metallis generantur maiorem similitudinem habeant spiritua-
litate & maiorem obedientiam cœlestem quàm alij uapores qui de gemmis generantur, sequitur metalla plures habere uirtutes cœlestes quàm gemmæ.

DEMO. Quis huius rei nos reddit certos?

RAYM: Gemmæ sunt propinquæ in substantia elementis & ipsarum materia prima & qualitates primæ elementales parum alteratæ sunt aut transmutatæ à prima natura sua, præterea coagulauit natura gemmas paruo artificio, & indurauit ipsa cū diaphanitate & perspicuitate ea quam habebant in ipsarum materia prima fumosa, & quamuis habeant duritiem & uirtutem hanc ex duritiâ ipsorum, nihilominus præ se ferunt tamen uirtutem aliquam cœlestem, quod metallis non idem euenit, nam antequam hæc recipiant formam metallicā requiritur longissima transmutatio, & temperantia metallorum & purgatio & transmutatio sulphuris, argenti uiui, salis & aluminis, & harum rerum longa decoctio. Lapides uero preciosi quamuis multum durabiles sint, hoc tamen à multa quantitate humidi radicalis uiscosi nō assequuti sunt, quod strictim & quàm arctissime ligat & compingit in simul partes ipsorum, participant enim ei in parua quantitate, propterea facile triturantur, nam ea potius causata est à frigiditate congelante ex qua per naturam paruo labore indurati sunt, frigidum autem congelando claudit poros, & in ipsa substantia intrinsece constringit calorem naturalem adeo ut calor aeris ipsam aperire nequeat aut corrumpere. Ignis uero calor uehemēs qui metalla quædam corrumpere potest, ipso humidum radicale non potest corrumpere, cum fortissime commixtum & unitum sit cum sicco terrestri subtili & digesto, hoc est cum sulphure & argento uiuo, cum quibus duobus hæc medicina sit incorruptibilitate & uirtute omnia superans.

DEMO. Marsilius Ficinus eorum opinionem reprobatur & falsam esse affirmat, qui tradunt materiâ auri intrare posse complexionem humani corporis, aut ipsi assimilari posse aut in partibilem

tabilem substantiam conuerti, cum oportet ipsam prius conuer-
ti & transmutari in sanguinem, postea uero in carnem, quod im-
possibile est propter ipsius duritiā, cum igitur medicina hæc ex
auro fieri nō possit, multo minus poterit ex metallis reliqs fieri.

RAYM: Equidem concedimus metalla existentia & per-
manentia in substantia metallica, etiam si aqua uitæ quā max-
imo subtilientur, nullam tamen penitus affinitatem aut conueni-
entiam aliquam adipisci propinquam carni humanæ, nisi cor-
rupta prius forma dura & redactis ad ipsorum primam materiā
suffICIENTER purificatam & digestam, nam sic acquirunt hanc af-
finitatem & conuenientiam cum corpore humano, quam etiam
cæteri cibi & medicinæ præseruatiuæ possident, quas tamen hæc
longe præcellit in uirtute.

DEMO. Iam ex uerbis tuis intelligo, humidum istud radi-
cale & materiam primam soluendam & distillandam esse.

RAYM: Verum dicis.

DEMO. Quomodo autem ex istis metallicis aquis fieri po-
test medicina pro humano corpore, cum foetidissimæ sint & hor-
ribiles arrosiuæ & tam acutæ ut à philosophis pro ueneno præ-
sentissimo habeantur. Morienus Romanus de ipsarum odore
loquens, comparat ipsarum foetorem mortuorum cadauerum
sepulchris. Videmus quoq; eas aquas quæ per metallicas uenas
fluūt, & in ipsius calefiūt, odorē ingratū acquirere, erit igitur me-
dicina hæc multo horribilior & naturæ humanæ abominabilior,
cum substantia ipsa metallica fuerit in aquam conuersa.

RAYM. Quemadmodum fructus in principio æstatis acer
bi & austeri sunt, quod sufficientē decoctionem & digestionem
nondum habuerint, & continue attrahēdo humorē sufficienter
maturare non possint & dulcorari, nisi multo calore totius æsta-
tis decoquantur & digerantur ut fiant dulces & odoriferi. Idem
euenit medicinæ nostræ extractæ ex terra metallorum, nam &
hæc ante sufficientem digestionem & decoctionem foetida est &
horribilis, & antequam uapores ab ipsa ascēderint per decoctio-
nem non poterit dulcorari, sed uaporibus coagulatis & sufficiē

ter decoctis mirabilem suauitatem & dulcedinem acquirit, pro-
 pterea dixit Arnoldus in Rosario, dulcorabis amarum & habe-
 bis totum magisterium.

DEMO. Est ne indicium aliquod ex quo cognoscam me-
 dicinam hanc iam esse finitam?

RAYM: Ioannes de Rupecissa tradidit, quod & nos affir-
 mauimus, uidelicet duo esse signa siue indicia certa quibus co-
 gnoscitur medicinam hanc iam perfectam esse & finitam. Pri-
 mum est hoc, si ponamus uas in quo hæc medicina inclusa est in
 angulum aliquem domus, & pro miraculo & quasi inuisibili ob-
 stamine eo pertrahantur & alliciantur omnes qui domum illam
 ingrediuntur, alterum uero est si ponamus iam dictum uascu-
 lum supra uerticem turris, ut ipsius odor attrahet & congreget
 ibi omnes aues quæ eam odoris suauitatem percipiunt, sunt au-
 tem hæc certissima indicia medicinam iam finitam esse & omni-
 no completam.

DEMO. Quid uoluit Ioannes de Rupecissa his uerbis si-
 gnificare?

RAYM: Per turrim intelligimus fornacem in angulo do-
 mus positum, in quem utrum quod materiam nostræ medicinæ
 continet decoquendum ponitur, per intrantes uero domum istā
 & per aduolantes aues significantur spiritus & uapores illi qui
 uirtute caloris sursum feruntur ac ascendunt in altum per col-
 lum longum uasis siue Boccia, qui cum figuntur & amplius non
 ascendunt, indicium est ipsarum humiditatem aqueam iam con-
 sumatam & materiam dulcoratam & medicinam finitam esse,
 non debes autem dubitare super hac interpretatione, nā & Ra-
 sis eandem sententiam tenet, nam ueteres usi sunt uarijs nomini-
 bus, similitudinibus, figmentis, fabulis & ænigmatibus, ut hanc
 diuinam scientiam occultarēt ne facile ab aliquo perciperetur,
 quod etiam nobiscum affirmat Ioannes Picus Mirandula in lib.
 de dignitate hominis cum dicit, ueteres consueuisse res diuinas
 altas & sublimes sub uelo multorum ænigmatum & fabularum
 poeticarum describere.

DEMO.

quando scri-
 ptus fuit hic
 Dialogus
 in me apparet.

DEMO. Poterit autem Medicina hæc sanare omnes morbos curabiles;

RAYM: Diximus supra, medicinam hanc in supremo gradu & ordine primo constitutam. Cum enim diuersi gradus sint medicinarum curatiuarum, quædam longius sese extendunt in uirtute curationis, quædam uero minus non solum in curando sed etiam præseruando corpus à multis ac uarijs infirmitatibus & ut corpus humanum à corruptione conseruent. Videmus enim subtilem substantiam & formalem in quantitate & materia submersam non posse exercere suas uirtutes nisi quanto magis spiritalis & formalis, & à materia separata fuerit et à quantitate remota, tanto plus suam uirtutem extendat ut operetur uarios effectus, Nostra uero medicina cum composita sit ex spiritibus subtilioribus & materia simplici & quasi separata ab omni materia elementalī, propterea facile poterit sine impedimento uires suas in omnibus infirmitatibus quæ curam recipere possunt. Nouimus item omne agens uirtutem habere operandi secundum propinquitatem & similitudinem cum qua participauerit, cum primo actiuo, primum uero & uniuersale agens corporeum & simplex corpora sunt cœlestia, quæ ut uniuersalis causa se extendunt super omnes res inferiores. Cum uero medicina nostra propter subtilitatem suam & puritatem incorruptibilitatemque supra omnia corpora maximam proquinquitatem & similitudinem habeat cum cœlestibus corporibus à philosophis Cœlum fuit nuncupata & quinta essentia, poterit igitur præ cæteris rebus corporeis inferioribus omnibus tanquam medicina uniuersalis omnes curabiles morbos & infirmitates curare non tantum illas quæ ad physicum pertinet, sed etiam istas quæ Chirurghi manus requirunt. Tradunt etiam Medici medicamentum Hieræpicæ singularem habere uirtutem attrahendis humoribus à capite, collo & pectore, & non ab alijs membris inferioribus, propterea quod hoc medicamentum generatum sit per uirtutem quarundam stellarum quæ influentiam habent supra caput, collum & pectus, ut stella Arietis, Tauri & Gemini. Idem asserunt de cæ-

teris medicamentis quæ humores trahunt ex pedibus, coxendice & tibijs, quia specialem quandam uirtutem hæc medicinae nature sunt & certum influxum quendam super membra hæc inferiora, scilicet stellæ Capricorni, Aquarii & Piscium. Metalla uero recipientia essentiam, nomen, numerum, colorem, uirtutem & proprietatem planetarum singularem, omnes uero planetae habeant influentiam & uirtutem supra totum humanum corpus, & ex his metallis nostra medicina generatur, habebit & hæc uirtutem supra totum humanum corpus, & aquæ thermarum si habent uirtutem sanandi plures infirmitates, ea de causa quod ferunt secum transeuntes per metalli uenas uirtutem quandam metallicam, habebit nimirum ipsa substantia metallica maiorem uim in potabilem formam conuersa. Cum autem secundum opinionem philosophorum ueterum singula metalla, secundam similitudinem, uirtutem, nomen, colorem, & proprietatem in omni metallo sunt comprehensa, ut aperte demonstratum est in lib. *expositionis librorum Gebri*. Igitur & hæc nostra medicina quam uis solummodo ab uno aliquo metallorum extracta fuerit, habebit tamen nihilominus uirtutem omnium metallorum & planetarum, & uirtutem super totum corpus humanum sanandi plures infirmitates curabiles. Idem uoluit significare Ioannes de Rupescissa de humiditate nostra radicali loquens, & de quinta essentia sub nomine aquæ uitæ, dicit enim aquam ardentem bonam in se continere omnium metallorum uirtutem, & non aquam esse uitis sed uitæ, quia uitam hominibus donet.

DE MO. Quamuis istæ rationes satis prudenter & argute adductæ sint, nihilominus apud me persuasum habeo, unam medicinam simplicem omnes infirmitates minimè posse curare præcipue uero hac de causa, nam infirmitates contrariæ (ut Medici asserunt) medicinis curantur contrarijs, cum uero qualitates contrariæ in uno solo subiecto non possunt esse, mihi plane impossibile uidetur unam medicinam plures infirmitates posse curare. Tradunt præterea philosophi, ex una sola re præter unum effectum solum non causari, igitur neque una sola medicina plures morbos curabit.

RAYM: 35

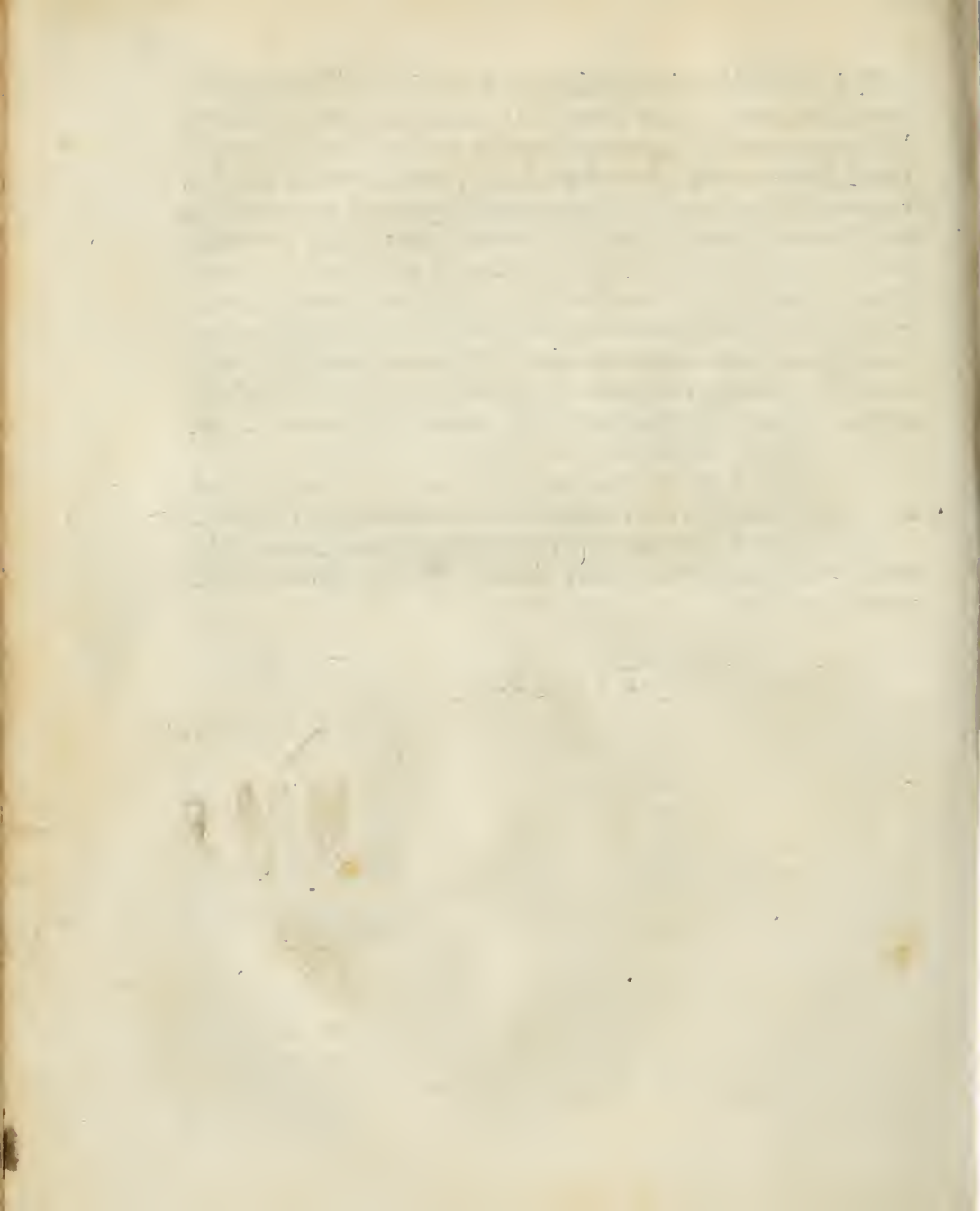
RAYM: Vna sola res simplex facit plures effectus contrarios secundum naturam diuersam & dispositionem recipientis. Videmus enim solis calorem diuersum operari effectum cum lumen desiccet terram autem liquefaciat, cum tamen hi effectus contrarij sint ex una sola operatione. Quamuis igitur nostra medicina res una & sola sit, & forte unam solam operationem habeat, nihilominus si consideramus magnam illam similitudinem quam cum omnibus rebus cœlestibus habet, uidemus ipsam aptam ad recipiendum plures uirtutes cœlestes. Cum etiam ab omnibus elemētis extracta sit, dicimus ipsam habere uirtutem & qualitatem omnium elementorum, propterea multiplicis esse uirtutis & operari eam posse uarios effectus contrarios.

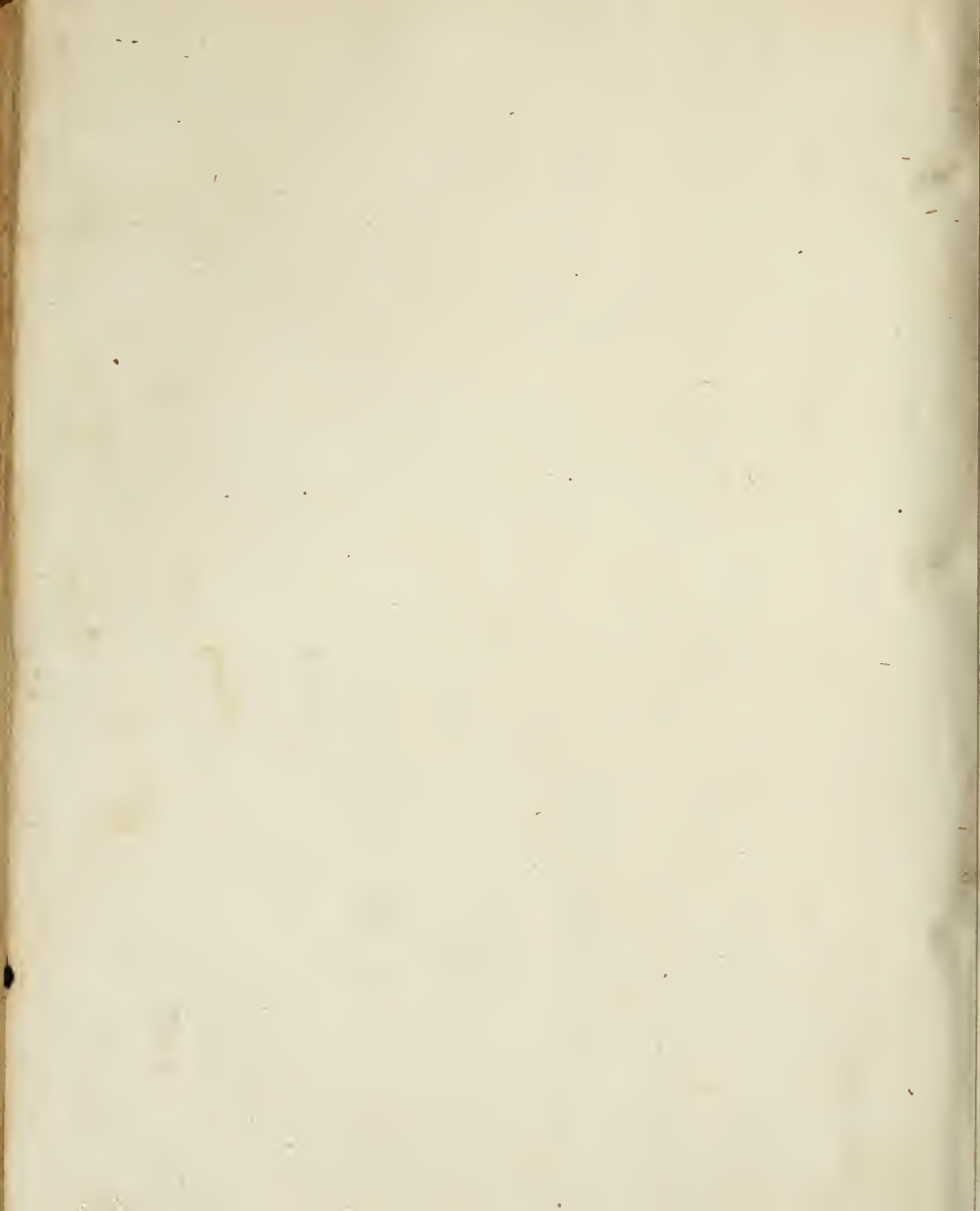
DEMO. Ostende mihi nunc huius artis praxin.

RAYM: Lege expositionem nostram librorum Gebri, nā tibi & materiam & praxin distinctè & clarè descriptā inuenies.

DEMO. Maximas tibi gratias ago pro tanto in me collato beneficio ex tua singulari liberalitate & humanitate, & tu ualebis interim.

FINIS.

5/8

-le

SPECIAL

87-B

1724

Bound

w/

87-B4445

87-B1725

